

Vergo An

A MAGYAR BIRODALOM
ÁLLATVILÁGA.

A MAGYAR BIRODALOMBÓL EDDIG ISMERT ÁLLATOK
RENDSZERES LAJSTROMA.

MAGYARORSZÁG EZERÉVES FENNÁLLÁSÁNAK EMLÉKÉRE

KIADTA

A K. M. TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT.

FAUNA REGNI HUNGARIÆ.

ANIMALIUM HUNGARIÆ

HUCUSQUE COGNITORUM ENUMERATIO SYSTEMATICA.

IN MEMORIAM REGNI HUNGARIÆ MILLE ABHINC ANNIS CONSTITUTI

EDIDIT

REGIA SOCIETAS SCIENTIARUM NATURALIUM HUNGARICA.

BUDAPEST.

1918.

II.

MOLLUSCA.

MOLLUSCA.

Conscripsit E. CSIKI.

A magyar állattani irodalomban a molluszkákra vonatkozó legrégibb adatokat MISKOLCI GÁSPÁR-nak «Egy jeles Vadkert» czimen 1702-ben és második kiadásban 1769-ben megjelent művében találjuk, a halakról szóló fejezetben a vizekről, a bogarak fejezetében pedig másokról emlékeztet meg.

MARSILI ALAJOS gróf 1726-ban megjelent «Danubius Pannonico-Mysicus» czimű művének IV. kötetében 6 csiga és kagyló is le van rajzolva. Ezek a ma használatos nevekkkel jelölve a következők: 1. *Paludina vivipara*. 2. *Limnaea stagnalis*. 3. *Planorbis corneus*. 4. *Limnaea stagnalis* (görbe). 5. *Unio pictorum* és 6. *Neritina danubialis*.

Az első hazai specialista, ha úgy nevezhetjük, a gyulafehérvári születésű BORN IGNÁCZ volt, ki a bécsi muzeumhoz kerülvén, ez intézetben őrzött csigák és kagylók jegyzékét bocsátotta közre 1778-ban.

GROSSINGER K. JÁNOS «Universa Historia Physica Regni Hungariæ» czimű művének 1794-ben megjelent III. kötetében, a «Historia Piscium et Amphibiorum Hungariæ»-ban, a kétéltűeknél a csigákat és kagylókat is tárgyalja. Feljegyzései közül egy, mely a *Dreissena polymorpha* PALL.-ra vonatkozik, igen érdekes és fontos. Erről ugyanis ezeket írja: «Est etiam aliud Conchæ genus cardine modicum flexo, testa lata in acutum angulum convergit, tenera, et subpellucida subluteo, et fusco colore fluctuatim signatur: conclusa testa vix non Capræ unguam refert: hujusmodi conchulæ racematim nigris setis, qualis est juba, vel cauda equina, colligatæ in limo jacent, parvæ et majores, sive senes et juvenes concatenatæ degunt: copiosas reperi, dum in amne Zsitva piscationi interesset A. 1790, in alveis Holt Zsitva, et Búdös ér dictis intra pagos Kurta-Kesz, et Isa. In aliis Regni aquis similes conchas non observavi». Ebből láthatjuk, hogy azon általánosan elterjedt nézet, mintha e kagyló 1824 óta telepedett volna le a Dunában, nem helyes.

Habár a csigák és kagylók gyűjtése és konzerválása nem követel nagy gondot, hazánkban a XIX. század első felében senkisé is foglalkozott tanulmányozásukkal LINNÉ szellemében. Első talán e

Mentionem primam Molluscorum in literatura zoologica hungarica GASPARIUS MISKOLCI fecit in opere suo «Egy jeles Vadkert» anno 1702 et iterum anno 1769 edito, in capite de piscibus aquatiles, in capite vero de Coleopteris alias Molluscorum species enumerans.

Comes ALOYSIUS MARSILI in opere «Danubius Pannonico-Mysicus» anno 1726 vulgato, delineavit Molluscorum species sex, quas hodie ita appellamus: 1. *Paludina vivipara*, 2. *Limnaea stagnalis*, 3. *Planorbis corneus*, 4. *Limnaea stagnalis* (incurva), 5. *Unio pictorum* et 6. *Neritina danubialis*.

IGNATIUS BORN, in Transsylvaniæ oppido Gyulafehérvár natus, artium peritus, deinde ad Musæum Vindobonense adductus, fuit primus, qui anno 1778 catalogum Molluscorum in Musæo Vindobonensi conservatorum publici iuris fecit.

JOHANNES CHRISTIANUS GROSSINGER in tomo tertio operis sui «Universa Historia Physica Regni Hungariæ» anno 1794 edito, qui inscribitur «Historia Piscium et Amphibiorum Hungariæ», cum Amphibiis etiam Conchas pertractavit. Adnotatio eius de *Dreissena polymorpha* maxime observanda est. De illa enim modo sequenti disseruit: «Est etiam aliud Conchæ genus cardine modicum flexo, testa lata in acutum angulum convergit, tenera, et subpellucida subluteo, et fusco colore fluctuatim signatur: conclusa testa vix non Capræ unguam refert: hujusmodi conchulæ racematim nigris setis, qualis est juba, vel cauda equina, colligatæ in limo jacent, parvæ et majores, sive senes et juvenes concatenatæ degunt: copiosas reperi, dum in amne Zsitva piscationi interesset A. 1790, in alveis Holt Zsitva, et Búdös ér dictis inter pagos Kurta-Kesz, et Isa. In aliis Regni aquis similes conchas non observavi.» Ex his patet opinionem, qua concha ista in Danubio tantum anno 1824 considisse dicitur, falsam esse.

Etsi collectio et conservatio Molluscorum non indigeat cura magna, tamen in prima parte sæculi undevicesimi in patria nostra nemo ad animum CAROLI LINNÆI conchas investigavit. Primus fortasse ADOLPHUS LÁNG pharmacopola Nyitriensis fuit, qui in annalibus «OKEN'S ISIS» nominatis iam anno 1823

téren LÁNG ADOLF nyitrai gyógyszerész, ki OKEN Isis-ében 1823-ban már csereösszeköttetést is keres a külföldi buvárokkal és ez alkalommal néhány magyarországi csigafaj nevét is közli. Ő állította össze első ízben Magyarország, vagy a mint ő nevezi Pannonia csigáinak, kagylóinak jegyzékét, de csak 1849-ben közölte HANÁK J. «Az állattan története és irodalma Magyarországon» című művében.

SADLER JÓZSEF, a pesti egyetem egykori tanára és a nemzeti muzeum természettári őre, 1824-ben «Synopsis Testaceorum circa Budam et Pestinum occurrentium» című művet irt, mely azonban kézirat maradt.

STENTZ ANTAL, PARREYS LAJOS, FRIVALDSZKY IMRE és mások gyűjtései útján a külföldi szakemberek is figyelmesek lettek hazánk molluszkafaunájára és egyes érdekesebb fajok leírását is közlik.

A 40-es években BIELZ MIHÁLY az erdélyi részek csigáira, kagylóira is kiterjeszti figyelmét és 1843-ban a «Kronstädter Zeitung» melléklapjában a «Transsylvania»-ban az Erdélyben honos fajok első jegyzékét közli. Fia, BIELZ EDE ALBERT, az 50-es évek elején lép atyja nyomdokaiba és egyebek mellett kiváló gondot fordít a csigák és kagylók gyűjtésére és tanulmányozására. Számos cikke különösen a nagyszombati természettudományi társulat évkönyveiben jelent meg; ezek új fajok leírásán kívül főleg faunisztikai szempontból fontosak. Ő volt hazánkban az első, ki egy vidéknek, Magyarország délkeleti felföldjének, a régi Erdélynek molluszkafaunáját feldolgozta. Jeles műve a «Fauna der Land- und Süßwasser-Mollusken Siebenbürgens» az említett társulat évkönyveiben jelent meg részletekben, de mint külön munka is 1863-ban. Hogy e munka mily hűzágpótló volt, azt legjobban az illusztrálja, hogy alig négy évre rá, 1867-ben már második kiadása is napvilágot látott. BIELZ gyűjteménye is igen gazdag volt; katalógusa nyomtatásban is megjelent és pedig 1869-ben már 5. kiadásban.

A magyarországi gyűjtők révén sok érdekes anyag került külföldre, úgy hogy akadtak, kik faunánk ismertetésére is vállalkoztak: ilyen az olasz PELLEGRINO STROBEL, ki 1850-ben adta ki «Studi su la Malacologia ungherese» című munkáját, melyben a hazánkban előforduló fajok részben pontos termőhelyeikkel együtt soroltatnak fel. 1855-ben FUSS KÁROLY erdélyi coleopterologus leír egy új *Clausiliá*-t, FRIVALDSZKY IMRE pedig 1856-ban közli «Magyarország s Erdély édesvizi s földi puhányai» című munkáját, melyben faunánk jellemző fajai soroltatnak fel. FRIVALDSZKY IMRE szorgalmasan kutatta hazánk, főleg a Bánság molluszkafaunáját, de, sajnos, szép felfedezéseit csak névvel jelölte meg.

concombii causa coniunctionem quærit cum investigatoribus externis, et hac occasione nomina paucarum specierum Conchyliorum hungaricorum publicavit. Ille primus texuit indicem Conchyliorum Hungariæ seu Pannoniæ, quæ tamen tantum anno 1849 in opere JOHANNIS HANÁK quod «Az állattan története és irodalma Magyarországon» inscribitur, divulgata erat.

JOSEPHUS SADLER, quondam professor Universitatis pestinensis et custos Musæi Nationalis Hungarici anno 1824 conscripsit enumerationem «Synopsis Testaceorum circa Budam et Pestinum occurrentium» quæ tamen inedita mansit.

Collectiones ANTONII STENTZ, LUDOVICI PARREYSS, EMERICI FRIVALDSZKY et aliorum multa contulerunt ad perscrutandam faunam hungaricam Molluscorum per investigatores externos, qui et unam-alteramque speciem descripserunt.

Decennio quarto MICHAEL BIELZ perscrutatur etiam conchyliæ Transsylvaniae et anno 1843 in supplemento ephemeridis «Kronstädter Zeitung» quod supplementum «Transsylvania» dicitur, primum catalogum specierum Transsylvaniae edidit. Filius eius, EDUARDUS ADALBERTUS BIELZ decennio quinto continuavit studium patris et magna cura colligit et perscrutatur faunam Molluscorum. Plurima scriptorum in annalibus Societatis historico-naturalis Cibiniensis edidit, quæ propter descriptionem novarum specierum maximi momenti sunt ad cognitionem faunæ. Primus ille investigator fuit Hungariæ, qui faunam Molluscorum regionis transsylvanicæ illustrabat. Opus eius egregium «Fauna der Land- und Süßwasser-Mollusken Siebenbürgens» particulatim in annalibus societatis supra nominatæ, anno autem 1863 seorsim in libri formam collectum editum fuit. Liber hic egregius anno 1867 iterum prelum subiit. Et catalogus collectionis opulentissimæ Bielzianæ anno 1869 iam quinto typis mandabatur.

Industria collectorum hungaricorum cognitio faunæ Molluscorum tantopere amplificabatur, ut viri eruditi externi et interni faunam hungaricam describere niterentur. Sic PELLEGRINO STROBEL anno 1850 in lucem edidit opus «Studi su la Malacologia ungherese», in quo species hungariæ earumque loci natales enumerantur. CAROLUS FUSS, coleopterologus transsylvanicus, anno 1855 descripsit *Clausiliam* novam; anno 1856 EMERICUS FRIVALDSZKY edidit in lucem indicem suum «Magyarország és Erdély édesvizi s földi puhányai» in quo species notabiliores faunæ nostræ enumerantur. EM. FRIVALDSZKY summo labore Molluscorum investigavit faunam Hungariæ, præcipue regionis banaticæ, sed rebus inventis nomina solum dedit et — quod maxime dolendum —

de solise irta le: elvégezte azt helyette különösen ROSSMÄSSLER. Fentt említett jegyzéken kívül csak «Jellemző adatok Magyarország faunájához» című munkájában találunk néhány adatot a molluszkákra.

A 60-as évekre esik BIELZ E. A. már említett nagy munkájának és az Osztrák császárságban (értsd a mai Osztrák-Magyar monarchiát) található csigák és kagylók jegyzékének megjelenése; az utóbbi azonban az alkotmányos arának Magyarországon való bekövetkezése után nem fejeződött be. Ez évtized vége felé kezdi meg működését BRUSINA SPIRIDION, ki főleg Horvátország és Dalmácia és az Adria faunájára terjesztette ki figyelmét és MOCSÁRY SÁNDOR, ki Nagyvárad, majd Biharvármegye és később Zemplén, Ung, Zólyom és Liptóvármegye molluszkafaunájának ismeretéhez járult adatokkal.

A 70-es években kevés történt hazánkban a Malakologia terén, FRIVALDSZKY JÁNOS Herkulesfürdő és Máramaros, ERJAVEC Szlavonia, JICKELI K. Erdély és MARGÓ T. Budapest környékére vonatkozó adatokat közöl.

A 80-as évek elején HAZAY GYULA főleg az édesvízi molluszkákon végzett alapvető tanulmányaival tűnik ki, melyek faunánk ismeretéhez nem egy fontos adattal járultak. Sajnos, a halál igen korán elragadta az élők sorából, úgy, hogy «Magyarország Molluszkafaunája», melynek írásába belefogott, nem készülhetett el. Ugyanez időben HIRC DRAGUTIN a horvátországi Karszt, KIMAKOWICZ MÓR Erdély és BRANCSIK KÁROLY Trencsénvármegye molluszkafaunáját kezdte tanulmányozni és megfigyeléseit közléteni, BRUSINA SPIRIDION pedig az Osztrák-Magyar monarchia jellemző molluszkáinak jegyzékét becsátotta közre. 1881-ben SERVAIX, a franciaországi «Nouvelle Ecole» egyik lelkes követője, a Balaton és környékének faunájáról irt nagyobb munkát, melyet HAZAY GYULA méltatott behatóan és ő szállította le kellőképpen az elért nagyszerű eredményeket is.

Ez időszakba esik CLESSIN S. kézikönyvének «Die Molluskenfauna Oesterreich-Ungarns u. der Schweiz» megjelenése, mely faunánkat is felöleli, ugyszintén WESTERLUND korszakalkotó műve a palæarktikus régióban élő szárazföldi és édesvízi molluszkákról.

Az utolsó évtizedben a korán elhunyt TRAXLER LÁSZLÓ dr. Munkács környéke és az Észak-keleti Kárpátok, SZÉP REZSŐ pedig Kőszeg, majd Sümegh és Pozsony molluszkafaunáját kutatja. LICHERDOPOL a rumániai ugynevezett mehedinczi kerületnek molluszkafaunájáról értekezvén, hű képét nyújtja a Herkulesfürdő környékén élő fajoknak. KIMAKOWICZ MÓR újra hozzálát Erdély molluszkafaunájának ismertetéséhez, különösen pedig az Erdély faunájára jellemző *Alopiæ* alnemről írott monografikus tanul-

nunquam descripsit; laborem hunc præcipue ROSSMÄSSLER perfecit. Præter indicem citatum et in opere «Jellemző adatok Magyarország faunájához» invenimus aliquid de Molluscis.

Decennio sexto edidit E. A. BIELZ opus iam citatum et incepit catalogum Conchyliorum Imperii Austriaci (i. e. Monarchiæ austro-hungariçæ), quod tamen propter eventus politicos illius ævi non perfecit. Fine decennii sexti SPIRIDION BRUSINA initium fecit investigationum suarum ad faunam Croatiæ, Dalmatiæ et regionis Adriaticæ perscrutandam pertinentium, dein ALEXANDER MOCSÁRY, qui ad cognoscendam faunam Molluscorum urbis Nagyvárad, Comitatus Bihar, Zemplén, Ung, Zólyom et Liptó multum contulit. Decennio septimo pauca in patria nostra eveniunt ad Malacologiam spectantia. JOHANNES FRIVALDSZKY faunam Mehadie et Comitatus Máramaros, F. ERJAVEC Slavoniæ, C. JICKELI Transsylvaniæ et T. MARGÓ urbis Budapest tractant.

Initio decennii octavi JULIUS HAZAY præcipue studio Molluscorum in aquis dulcibus viventium excellit et multa ad cognoscendam faunam Hungariæ contulit. Brevi spatio temporis mortem occumbens, opus inceptum, Faunam Molluscorum Hungariæ pertractaturum perficere non potuit. Eodem tempore DRAG. HIRC regionem croaticam, MAURITIUS KIMAKOWICZ Transsylvaniam et CAROLUS BRANCSIK Comitatum Trencsén perscrutantur et observationes suas in lucem edunt. SPIRIDION BRUSINA vero catalogum Molluscorum Monarchiæ Austriaco-Hungariçæ typis publicat. Anno 1881 G. SERVAIX, scholæ gallorum «Nouvelle Ecole» intitulatæ adhærens, magnum edidit opus de fauna lacus Balaton et regionis eius, quod JULIUS HAZAY censure subjecit et plurimas adnotationes refutavit.

Hoc tempore edidit S. CLESSIN librum «Die Molluskenfauna Oesterreich-Ungarns und der Schweiz» in quo et fauna nostra invenitur et A. WESTERLUND opus suum maximi momenti et egregium de Molluscis palæarcticis.

Novissimis temporibus Dr. LADISLAUS TRAXLER, præmature defunctus, regionem urbis Munkács et Carpathos septentrionali-orientales, RUDOLPHUS SZÉP faunam Molluscorum circa urbes Kőszeg, Sümegh et Pozsony perscrutatur. LICHERDOPOL de Molluscis territorii Mehadinti Romanie disserens, cum fide species circa Mehadiam occurrentes descripsit. MAURITIUS KIMAKOWICZ iterum describit faunam Molluscorum Transsylvaniæ et excellenti sua monographia multum contulit ad augendam cognitionem Clausiliarum præcipue subgeneris *Alopiæ* transsylvaniçæ. Dr. ANTONIUS WAGNER medicus militaris, perambulat varias regiones Hungariæ et observatio-

mányával nagyban hozzájárul ezen érdekes alakok ismeretének előbbreviteléhez. WAGNER A. dr. ezredorvos Magyarország különböző vidékeit gyűjtés céljából bejárván, adatait két eddig megjelent nagyobb munkájában értékesítette a *Daudebardia* és *Pomatias* nemekről.

Itt említhetők meg azon enumerációk is, melyek egyes vidékek molluszkafaunáját voltak hivatva feltüntetni; ilyenek dr. DADAY JENŐ-é a Balaton és környékéről, dr. KERTÉSZ MIKSÁ-é Nagyvárad és Bihar-megyéről, dr. ORTVAY TIVADAR-é Pozsonymegyéről, továbbá CSERNI, ULLEPITSCH és mások kisebb jegyzékei.

A külföldi szakemberek közül többen közleményeikben Magyarország molluszkáit is ismertetik, vagy újabb alakok leírását közlik; ilyenek a többi között: dr. O. BOETTGER, S. CLESSIN, F. D. HEYNE-MANN, dr. W. KOBELT, dr. H. C. KÜSTER, dr. L. PFEIFFER, CH. PORRO, dr. O. REINHARDT, E. A., ROSSMÄSSLER, ADOLF SCHMIDT, F. SCHMIDT, PELLEGRINO STROBEL és dr. C. A. WESTERLUND.

De voltak számosan, kik az anyag összegyűjtésével szintén hozzájárultak hazánk molluszkafaunája ismeretének előmozdításához, így: BIRÓ LAJOS, gróf BRUNSWICK JÓZSEF, DEUBEL FRIGYES, dr. HORVÁTH GÉZA, R. JETSCHIN, KARÁCSONYI LÁSZLÓ, gróf KORNISS EMIL, MÉHELY LAJOS, MIKECZ ANDRÁS, báró OCSKAY FERENCZ, PÁVEL JÁNOS, PETÉNYI SALAMON JÁNOS, dr. PETRI KÁROLY és SZINNYEI OTMÁR.

Hazánk molluszkafaunájának jellemzésére át-terve, a környező országokkal való összevetést elhagyhatom, mert, a nagyobb elterjedésű fajokat nem véve számba, a molluszkák fajainak nagy része bizonyos, sokszor igen kis területhez van kötve.

A központi résznek (regio centralis), melyhez a Nagy magyar Alföld is tartozik, molluszkafaunáját nem ismerjük teljesen, másrészt egyes pontjai, főleg Budapest és Nagyvárad vidéke eléggé ismeretesek. Nagy változatosságot kölcsönöz a faunának a Duna is, melynek szigetein, parti ligeteiben sok messze távolból származó faj lett új hazát.

A Duna jobb partján levő hegyek az eocén-formatio nagy kifejlődését tanúsítják (nummulit-mész-kő, budai márga), e mellett azonban a triaszból főleg a dolomit alkotja a kimagasló kopárombok tömegét. A hegyeket diluvialis lösz veszi körül, melyen *Helix pomatia*, *Tachea vindobonensis*, *Arianta arbustorum*, *Hygromia hispida*, *Clausilia biplicata* és *plicata*, *Pupilla muscorum*, *Succinea putris* és *oblonga* található.

A Duna balpartján alluvialis és diluvialis képződményekkel találkozunk. A futóhomok, diluvialis homok és kavics a leggyakoribb, mélyebb fekvésű

nes suas in duobus operibus de generibus *Daudebardia* et *Pomatias* divulgavit.

In lucem editæ sunt etiam enumerationes, quæ singularum solum regionum faunam Molluscorum pertractant; sic descripserunt Dr. EUGENIUS DADAY faunam Balatonensem eiusque regionis; Dr. MAXIMILIANUS KERTÉSZ Comitatus Bihar, Dr. THEODORUS ORTVAY Comitatus Pozsony; huc pertinent etiam adnotationes pauci momenti CSERNI, ULLEPITSCH et aliorum.

Plurimi investigatorum externorum in suis publicationibus etiam Molluscorum Hungariæ aut saltem novarum specierum descriptionem dederunt: Dr. O. BOETTGER, S. CLESSIN, F. D. HEYNE-MANN, Dr. W. KOBELT, Dr. H. KÜSTER, Dr. L. PFEIFFER, CH. PORRO, Dr. O. REINHARDT, E. A. ROSSMÄSSLER, ADOLF SCHMIDT, F. SCHMIDT, PELLEGRINO STROBEL et Dr. C. A. WESTERLUND.

Et fuerunt permulti qui collectione materiæ multum ad augendam cognitionem faunæ Molluscorum Hungariæ contulerunt: LUDOVICUS BIRÓ, Comes JOSEPHUS BRUNSWICK, FRIDERICUS DEUBEL, Dr. GEYZA HORVÁTH, F. JETSCHIN, LADISLAUS KARÁCSONYI, Comes EMILIUS KORNISS, LUDOVICUS MÉHELY, ANDREAS MIKECZ, L. B. FRANCISCUS OCSKAY, JOHANNES PÁVEL, S. JOHANNES PETÉNYI, Dr. CAROLUS PETRI et OTMARUS SZINNYEI.

In fauna Molluscorum Regni Hungariæ describenda comparatio specierum cum speciebus terrarum Hungariæ confinium omitti potest, nam exceptis speciebus communibus, maxima pars earum ad minores tractus regionem adnexæ vitam degunt.

Faunam Molluscorum regionis centralis imprimis eius, quæ «Alföld» vocatur, excepta parte circa urbes Budapest et Nagyvárad non adhuc totam noscimus. Multum ad varietatem faunæ adfert Danubius, cuius insulæ et nemora ripis adiacentia multis ex aliis regionibus collatis speciebus novam patriam præbent.

Montes in dextra Danubii ripa præcipue eius formationis sunt, quæ Eocæn dicitur (lapis calcarius nummulitorum, marga Budensis), sed colles nudi magnam partem e Dolomito eius formationis constant quæ trias appellatur. Montes limo diluviali «Löss» nominato sunt cincti et terram hanc species sequentes frequentant: *Helix pomatia*, *Tachea vindobonensis*, *Arianta arbustorum*, *Hygromia hispida*, *Clausilia biplicata* et *plicata*, *Pupilla muscorum*, *Succinea putris* et *oblonga*.

In ripa sinistra Danubii formationes alluviales et diluviales inveniuntur; sabulum mobile et diluviale solumque glareosum frequentissimum, quod locis depressis limo alto, permultis stagnis repleto

helyeken pedig vastag iszapréteg fedi, sok állóviznek megfelelő helyet adván. Ezen geológiai szerkezetnek megfelelőleg különösen az édesvízi molluszkafauna igen gazdag. Igen feltűnő a közönséges *Helix pomatia* L. is, mely mindenütt előfordul a vidéken, de termőhelyek szerint különös variálásnak van alávetve. A *Succinea* öt fajának több mint 25 alakja népesíti a vizek környékét. A síkság forrásaiban él a jellemző *Bythinella hungarica* HAZ. A Dunában, és különösen a Rákospatakban helyenként milliószámra találjuk a különféle kagylókat, a meder mintegy ki van velök kövezve; a Dunában igen gyakori a *Dreissena polymorpha* PALL. A Nagyvárad melletti Püspökfürdő meleg vizében él a jellemző *Melanopsis Parreyssi* PHIL. és egy másik eddig félreismert faj, a *M. hungarica* KORMOS i. l.

A Dunántul (*regio pannonica*) molluszkafaunája is elég változatos; jobban azonban csak a Balaton, Sümegh és Kőszeg környékét ismerjük. A Balaton környékéről SERVAIN 131 fajt sorol fel és ír le; ezek azonban körülbelül csak 27 ismert fajhoz tartoznak. Különösen a Balaton vizének faunája gazdag; néhány érdekesebb alakja a *Succinea hungarica* HAZ., *Limnaea palustris* var. *Clessiniana* HAZ. és 8 *Planorbis*-faj. A Dunántul nyugati részében sok oly faj található, mely az Alpeselek kifutóiban él és itten éri el keleti elterjedésének határát. Jellemző alakok a *Limax flavus* L., *Hyalinia nitens* var. *Ressmanni* WESTERL. (*Szépüi* CLESS.), *Zonites verticillus* FÉR., *Tachea hortensis* L., *Clausilia dubia* var. *vindobonensis* A. SCHM. és *Succinea oblonga* var. *Kobelti* HAZ.

Az Észak-nyugati Kárpátok hegy-völgy vidékének (*regio septentr. occidentalis*) állatvilága igen sajátos. Pozsonytól északra haladva, Trencsénmegyében érjük el azon helyet, a hol már több jellemző fajjal találkozunk; ilyenek a *Hyalinia contorta* HELD., *Campylaea Rossmässleri* PFR. és var. *Budayi* BRANCS., *Hygromia Pietruskyana* PFR., *Orcula dolium* DRAP. számos változatával, *Balea perversa* L., *Clausilia parvula* STUD. és *dubia* var. *trencsénensis* BRANCS. és *Caecilianella acicula* MÜLL. A nyitrai hegységből a *Zonites verticillus* FÉR., *Helicella striata* var. *costulata* C. PFR. és *Chilotrema lapicida* L. emlithetők. A Vág és Nyitra folyó alsó részében a Duna közelében él a *Neritina danubialis* C. PFR., *Melanopsis acicularis* FÉR. és a csak itt honos a *Lithoglyphus fluminensis* SCHM. Liptóban találkozunk a *Gonostoma holosericea* STUD., *Campylaea cingulella* ROSSM., *Vertigo alpestris* ALD. és *Clausilia varians* C. PFR. fajokkal.

A hegycsoport központi része a Magas Tátra

tegitur, in quibus magna copia praecipue Molluscorum aquarum dulcium invenitur. Ex his eminent *Helix pomatia*, quae ubique invenitur, sed in variis locis natalibus varia est. Ex quinque speciebus *Succinearum* plures quam vigintiquinque varietates habitant in locis aquis vicinis. In fontibus planitiei vivit *Bythinella hungarica* HAZ. In Danubio et rivulo Rákos-patak dieto infinita multitudo concharum invenitur variarum ita ut alveus fluminis velut constrata earum copia esset; in Danubio frequens est *Dreissena polymorpha* PALL. In aqua calida balnei Püspökfürdő (prope Nagyvárad) nominati species propria *Melanopsis Parreyssi* PHIL. et altera adhuc non recte cognita (*M. hungarica* KORMOS i. l.) vivunt.

Fauna Molluscorum transdanubiana quoque (regionis pannonicae) satis varia est, accuratius tamen tantum regiones ad lacum Balaton et ad urbes Sümegh et Kőszeg sitas noscimus. SERVAIN e regione lacus Balaton species 131 enumerat, sed haec ad species iam cognitae fere 27 pertinent. Praecipue abundat lacus Balaton speciebus, ex quibus mentione imprimis dignae sunt haec: *Succinea hungarica* HAZ., *Limnaea palustris* var. *Clessiniana* HAZ. et generis *Planorbis* species octo. In partibus occidentalibus regionis pannonicae inveniuntur plurimae species, quae in ramis vicinis Alpium vivunt nec latius ad orientem diffunduntur. Species characterisantes sunt: *Limax flavus* LINN., *Hyalinia nitens* var. *Ressmanni* WESTERL. (*Szépüi* CLESS.), *Zonites verticillus* FÉR., *Tachea hortensis* LINN., *Clausilia dubia* var. *vindobonensis* A. SCHM. et *Succinea oblonga* var. *Kobelti* HAZ.

Faunam regionis septentrionali-occidentalis peculiarem esse cognoscimus. Ab urbe Pozsony septentrionem versus progredientes, in Comitatu Trencsén invenimus iam regionem speciebus aliquot characteristicis excellentem: *Hyalinia contorta* HELD., *Campylaea Rossmässleri* PFR. et var. *Budayi* BRANCS., *Hygromia Pietruskyana* PFR., *Orcula dolium* DRAP. et varietates, *Balea perversa* LINN., *Clausilia parvula* STUD. et *dubia* var. *trencsénensis* BRANCS. et *Caecilianella acicula* MÜLL. E montibus Nyitriensibus mentionem de speciebus sequentes facere possimus: *Zonites verticillus* FÉR., *Helicella striata* var. *costulata* C. PFR. et *Chilotrema lapicida* L. In parte inferiore fluviorum Vág et Nyitra, prope Danubium vivunt *Neritina danubialis* C. PFR., *Melanopsis acicularis* FÉR. et species solum hoc loco domestica: *Lithoglyphus fluminensis* SCHM. In Comitatu Liptoviensi inveniuntur: *Gonostoma holosericea* STUD., *Campylaea cingulella* ROSSM., *Vertigo alpestris* ALD. et *Clausilia varians* C. PFR.

jellemző alakokban bővelkedik; ilyenek a *Limax marginatus* var. *carpathicus* HAZ., *Gonostoma tatrica* HAZ., *Campylaea faustina* ROSSM., *Hygromia Pietruskyana* PFR., *Coryna Bielzi* var. *euodon* WESTERL., *Vertigo tatrica* HAZ., *Clausilia laminata* MONT., *Parreyssi* ROSSM., *dubia* var. *carpathica* BRANCS., *biplicata* var. *carpathica* HAZ. és *Bythinella Dunkeri* FRFLD.

Az Északkeleti Kárpátok és vidékének (*regio septentr. orientalis*) faunáját vizsgálva, első sorban a langyos források jellemző alakja a *Melanopsis Audebardi* PRÉV. (*thermalis* BROTH.), *Neritina Prévostiana* C. PFR. és var. *hungarica* KÜST., a hideg forrásokból pedig a különféle *Bythinella*-fajok tűnnek fel, pl. a *B. Heynemanniana* HAZ., *B. tornensis* HAZ. és *B. Hazayi* CSIKI. Szádellőnél találjuk a Délkeleti felföldre jellemző *Alopiá*-k egy alakját, a *Clausilia Bielzi* var. *clathrata* ROSSM.-t, keleten Munkács környékén leljük a *Clausilia dubia* var. *Traxleri* CSIKI és Bereg megyében a *Clausilia turgida* var. *Paszlavszyi* CSIKI fajváltozatot.

Magyarország Délkeleti felföldjének, a régi Erdélynek (*regio transsylvanica*) faunája északon az Észak-keleti Kárpátokban, délnyugaton a bánági begyvidéken előforduló egyes alakokon kívül számos jellemző, csak itt előforduló fajjal dicsékedhetik; ilyenek, csak az érdekesebbeket említve: *Daudebardia Kimakowiczi* WAGN. és *transsylvanica* BIELZ, KIM., *Arion subfuscus* var. *transsylvanicus* SIMR., *Limax coeruleus* M. BIELZ, *Vitrina Bielzi* KIM., *Hyalinia transsylvanica* CLESS., *H. densegyrata* KIM., *H. Maritae* KIM., *H. plutonia* KIM. és *Oscari* KIM., *Helicella remota* KIM. és *cereoflava* M. BIELZ, *Campylaea banatica* ROSSM., *királykőica* KIM., *faustina* var. *Sarmizegethusae* KIM., var. *Cibiniensis* KIM., var. *associata* ROSSM., var. *barcensis* KIM. és *Hessei* KIM., *Arianta aethiops* M. BIELZ, *Hygromia dibothryon* BIELZ, *H. Bielzi* BIELZ és *transsylvanica* WESTERL., *Gonostoma trinodis* és *triadis* KIM., *Helix lutescens* ROSSM., *Buliminus montanus* var. *carpathicus* CLESS., *Bielzi* KIM., *relictus* BIELZ és *venerabilis* PFR., *Orcula Jetschini* KIM., *Coryna Bielzi* ROSSM., *Pupilla muscorum* var. *transsylvanica* KIM., *Clausilia transsylvanica* BIELZ., *marginata* ROSSM., *fallax* ROSSM., *gulo* BIELZ, *millenaris* CSIKI és az összes *Alopiá*-k, *Planorbis Rössmannicus* WESTERL., *Acme oedogyra* PAL. és *A. similis* REINH.

A szomszédos régi Bánágból (*regio banatica*), Erdély délnyugati részének néhány jellemző faján kívül, a következő jellemző fajok említendőek: *Daudebardia Langi* PFR., *Hyalinia Jetschini* KIM., *Helicella Zelebori* var. *adarella* SERV., *Campylaea*

Pars centralis regionis huius, praecipue montes Magas-Tátra dicti abundant speciebus characteristicis: Limax marginatus var. *carpathicus* HAZ., *Gonostoma tatrica* HAZ., *Campylaea faustina* ROSSM., *Hygromia Pietruskyana* PFR., *Coryna Bielzi* var. *euodon* WESTERL., *Vertigo tatrica* HAZ., *Clausilia laminata* MONT., *Parreyssi* ROSSM., *dubia* var. *carpathica* BRANCS., *biplicata* var. *carpathica* HAZ. et *Bythinella Dunkeri* FRFLD.

Faunam regionis septentrionali-orientalis perscrutantes, primo loco species fontium calidorum emergunt, ut *Melanopsis Audebardi* PRÉV. (*thermalis* BROTH.), *Neritina Prévostiana* C. PFR. et var. *hungarica* KÜST., dein in fontibus frigidis viventes species generis *Bythinellae* (*B. Heynemanniana* HAZ., *B. tornensis* HAZ. et *B. Hazayi* CSIKI). Ad vallem Szádellő invenitur *Clausilia Bielzi* var. *clathrata* ROSSM., *Clausiliarum* subgeneris *Alopiæ* forma; in orientali parte regionis circa oppidum Munkács *Clausiliae dubiae* varietas *Traxleri* CSIKI et in Comitatu Bereg *Clausiliae turgidae* varietas *Paszlavszyi* CSIKI.

Regio meridionali-orientalis, et transsylvanica vocata praeter species nonnullas in montibus septentrionalibus et meridionalibus degentes multas tantum hic habitantes alit species, quarum celeberrimas tantum enumeramus: *Daudebardia Kimakowiczi* WAGN. et *transsylvanica* BIELZ., KIM., *Arion subfuscus* var. *transsylvanicus* SIMR., *Limax coeruleus* M. BIELZ, *Vitrina Bielzi* KIM., *Hyalinia transsylvanica* CLESS., *H. densegyrata* KIM., *H. Maritae* KIM., *H. plutonia* KIM. et *H. Oscari* KIM., *Helicella remota* KIM. et *cereoflava* M. BIELZ, *Campylaea banatica* ROSSM., *királykőica* KIM., *faustina* var. *Sarmizegethusae* KIM., var. *Cibiniensis* KIM., var. *associata* ROSSM., var. *barcensis* KIM. et *C. Hessei* KIM., *Arianta aethiops* M. BIELZ, *Hygromia dibothryon* BIELZ, *H. Bielzi* BIELZ et *transsylvanica* WESTERL., *Gonostoma trinodis* et *triadis* KIM., *Helix lutescens* ROSSM., *Buliminus montanus* var. *carpathicus* CLESS., *Bielzi* KIM., *relictus* BIELZ et *venerabilis* PFR., *Orcula Jetschini* KIM., *Coryna Bielzi* ROSSM., *Pupilla muscorum* var. *transsylvanica* KIM., *Clausilia transsylvanica* BIELZ, *marginata* ROSSM., *fallax* ROSSM., *gulo* BIELZ, *millenaris* CSIKI, species omnes subgeneris *Alopiæ*, *Planorbis Rössmannicus* WESTERL., *Acme oedogyra* PAL. et *A. similis* REINH.

In vicina regione banatica praeter species aliquot transsylvanicas occurrunt: *Daudebardia Langi* PFR., *Hyalinia Jetschini* KIM., *Helicella Zelebori* var. *adarella* SERV., *Campylaea banatica* ROSSM., *planospira* var. *Kornisi* KIM. et *trizona* ROSSM.,

banatica ROSSM., *planospira* var. *Kornisi* KFM. és *trizona* ROSSM., *Gonostoma diodonta* FÉR. és *triaria* FRIV., ROSSM., *Clausilia dacica* PFR., *Acme banatica* ROSSM. és *perpusilla* REIN.

Horvát-Szlavonország (*regio croatica*) faunáját a *Zonites*, *Campylaea* és *Clausilia*-fajok megsaporodása, továbbá egyes nemek megjelenése jellemzi; ilyenek az *Odontocyclas*, *Zospeum*, *Hydrobia*, *Emmericia*, *Melania* és *Cochlostoma* nemek és a *Clausilia*-k néhány alneme (*Dilatatoria*, *Delima*, *Medora*). A Karszt jellemző fajai közül említhetők: *Cochlostoma Stossichi* HIRC., *Hygromia filicina* PFR., *Macularia vermiculata* MÜLL., *Clausilia conspurcata* ROSSM., *satura* ROSSM. és *bidens* L. és *Bythinella croatica* HIRC.

A tengermelléken (*regio adriatica*) már néhány mediterrán faj is felmerül. Jellemzők: *Glandina algira* L., *Zonites compressus* ROSSM., *Helicella profuga* A. SCHM., *Ammonis STROB.*, *homoleuca* S. et K. és *liburnica* STOSS., *Campylaea hirta* MKE., *Sadleriana* ROSSM. és *setosa* ROSSM., *Hygromia cinctella* DRAP., *Macularia vermiculata* MÜLL., *Helix aspersa* MÜLL., *cincta* MÜLL. és *secernenda* ROSSM., *Lauria cylindracea* D. C., *Odontocyclas Kokeili* ROSSM., *Clausilia conspurcata* ROSSM., *satura* ROSSM., *binodata* ROSSM., *agnata* ANT. és *bidens* L., *Cochlostoma Stossichi* HIRC., *Hirci* HIRC. és *Emmericia patula* BRUM.

Fentiekben a czélszerűség szempontjából felvett zoogeografiai kerületekről szoltam, tulajdonképen azonban a Magyar Birodalom területe csak 3 állatföldrajzi területre osztható fel: ezek: 1. a központi síkság a Nagy- és Kis-Alföld kifutóival, a Dunántul síksága a Balatonig és a Szerémség; 2. a Kárpátok egész területe Pozsonytól Temesmegyéig, beleértve egész Erdélyt és a Bihar hegységet is, és 3. Horvát-Szlavonország területe, kiegészítve a Dunántul nagy részével és a tengermellékkel.

Mielőtt a Magyar Birodalom molluszkáinak és a reájok vonatkozó irodalomnak felsorolására térnék, szükségesnek tartom fölemlíteni, hogy e munkára eleinte, ezelőtt majdnem tíz évvel, három specialista tankat kérte fel a bizottság, a kik egymásután visszaléptek s így nem volt, ki megcsinálja a katalógust; úgy vállaltam azután el, hogy a faunakatalógus befejezést nyerhessen. Igyekeztem feladatomat tőlem telhetőleg legjobban megoldani. Ha nem sikerült volna mindenben, kérem, ne írják azt szorgalmam, hanem inkább a segédeszközök hiányának rovására.

Budapest, 1902, deczember 15-én.

Gonostoma diodonta FÉR. et *triaria* FRIV., ROSSM., *Clausilia dacica* PFR., *Acme banatica* ROSSM. et *perpusilla* REIN.

Fauna Croatiae et Slavoniae (regio croatica) maiore copia specierum ad genera *Zonitarum*, *Campylaeorum* et *Clausiliarum* pertinentium, et generum nonnullorum praesentia excellit; talia sunt: *Odontocyclas*, *Zospeum*, *Hydrobia*, *Emmericia*, *Melania* et *Cochlostoma* et *Clausiliae* subgenera: *Dilatatoria*, *Delima* et *Medora*.

Montium Karst sunt plurimae species propriae: *Cochlostoma Stossichi* HIRC., *Hygromia filicina* PFR., *Macularia vermiculata* MÜLL., *Clausilia conspurcata* ROSSM., *satura* ROSSM. et *bidens* L. et *Bythinella croatica* HIRC.

Regio adriatica iam habet aliquas species mediterraneas. Characteristicae sunt: *Glandina algira* L., *Zonites compressus* ROSSM., *Helicella profuga* A. SCHM., *Ammonis STROB.*, *homoleuca* S. et K. et *liburnica* STOSS., *Campylaea hirta* MKE., *Sadleriana* ROSSM. et *setosa* ROSSM., *Hygromia cinctella* DRAP., *Macularia vermiculata* MÜLL., *Helix aspersa* MÜLL., *cincta* MÜLL. et *secernenda* ROSSM., *Lauria cylindracea* DA C., *Odontocyclas Kokeili* ROSSM., *Clausilia conspurcata* ROSSM., *satura* ROSSM., *binodata* ROSSM., *agnata* ANT. et *bidens* L., *Cochlostoma Stossichi* HIRC., *Hirci* HIRC. et *Emmericia patula* BRUM.

Regiones zoogeographicae, quas supra enumeravi, ad usum accommodatae sunt; Regnum Hungariae nempe in tres tantum regiones zoogeographicas distribuendum puto: 1. in planitiem centalem (Nagy- et Kis-Alföld) cum planitie transdanubiana usque ad lacum Balaton et Sirmium. 2. Montes Carpathici ab urbe Pozsony usque ad Comitatum Temes, tota cum Transsylvania et montibus Bihar. 3. Croatia-Slavonia, cum regione Adriatica et parte maiore Pannoniae.

Antequam Mollusca Regni Hungariae litteraturamque eorum enumerarem, liceat mihi adnotare, quod cum ad conscribendas hasce bestiolas decem abhinc annis viri praecleari et versatissimi paratos se dedissent, prohibiti tamen essent et nemo eorum opus perfeceret: honor catalogi conscribendi a commissione mihi oblatus fuerit. Omne studium et industriam adhibui, ut munus meum quam optime conficerem, si autem opus meum non in omnibus partibus exactum se praebet, defectus eius non diligentiae meae, sed indigentiae remediorum et fontium adscribendos volo.

Budapestini, Calendis Decembribus anni 1902.

LITTERATURA.

1. ALBERS, JOH. CHRIST., Die Heliceen nach natürlicher Verwandtschaft systematisch geordnet. Zweite Ausgabe von ED. MARTENS. Leipzig, 1860.
2. BIELZ, ED. ALB. Zwei neue Schliessmundschnecken. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw., Hermannstadt. III., 1852, p. 31—32).
3. — Beitrag zur Kenntniss der siebenbürgischen Land- und Süßwassermollusken. (Ibid. IV., 1853, p. 112—124, 162—165).
4. — Nachträge und Berichtigungen zum Verzeichnisse der Land- und Süßwassermollusken Siebenbürgens. (Ibid. V., 1854, p. 87—88.)
5. — Malakologische Notizen aus Siebenbürgen. (Ibid. VII., 1856, p. 220—228.)
6. — Handbuch der Landeskunde Siebenbürgens, eine physikalisch-statistisch-topographische Beschreibung dieses Landes. Hermannstadt, 1857.
7. — Eine malacologische Excursion in das Burzenland. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt. IX., 1858, p. 142—151.)
8. — Vorarbeiten zu einer Fauna der Land- und Süßwasser-Mollusken Siebenbürgens. (Ibid. X., 1859, p. 3—16, 19—25; XI., 1860, p. 49—52, 60—68, 114—116, 133—140, 149—164, 199—204, 220—228, 250—252, 288—296; XII., 1861, p. 13—16, 34—36, 50—52, 63—68, 83—100, 115—116, 131—132, 146—148, 163—164, 176—180, 185—196, 208—227; XIII., 1862, p. 19—20, 33—36, 50—52, 69—72, 81—84, 92—96, 113—116, 135—136, 152—153, 170—172, 191—196, 218—227; XIV., 1863, p. 12—20.)
9. — Fauna der Land- und Süßwasser-Mollusken Siebenbürgens. Hermannstadt, 1863.
10. — Ueber einige neue Arten und Formen der siebenbürgischen Molluskenfauna. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. f. Naturw. Hermannstadt. X., 1859, p. 212—226.)
11. — Malaco-zoologische Notizen. (Ibid. XII., 1861, p. 59—63.)
12. — Die Beschädigungen an den Schalen der Süßwasser-Muscheln und ihre Ursachen. (Ibid. XIV., 1863, p. 99—102, 122—126.)
13. — Revision der Nachtschnecken Siebenbürgens. (Ibid. XIV., 1863, p. 147—152, 207—210.)
14. — Ueber das Vorkommen der Pupa truncatella Pffr. und einiger seltener Mollusken im Kerzer Gebirge. (Ibid. XIV., 1863, p. 228—230.)
15. — Systematisches Verzeichniss der Land- und Süßwasser-Mollusken des österreichischen Kaiserstaates. (Ibid. XVI., 1865, p. 132—142, 158—162, 173—186, 204—210, 223—234; XVII., 1866, p. 14—18, 37—38, 55—58, 77—78.)
16. — Fauna der Land- und Süßwasser-Mollusken Siebenbürgens. Zweite Auflage. Hermannstadt, 1867.
17. — Excursionen in Siebenbürgen. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt. XX., 1869, p. 7—14, 29—30, 39—46, 59—62, 153—158, 170—174, 185—187.)
18. — Verzeichniss der Mollusken- und Conchylien-Sammlung. 5. Auflage. Hermannstadt, 1869.
19. — Adatok Kolozsvár esigafaunájához. (Erdélyi Muzéum-egylet Évkönyve. IV., 1870, p. 97.)
20. BIELZ MICH., Aufzählung der siebenbürgischen Land- und Süßwasser-Mollusken. (Kronstädter Zeitung, Transylvania, 1843.)
21. — Verzeichniss der Land- und Süßwasser-Mollusken Siebenbürgens. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt. II., 1851, p. 14—16, 55—59, 62—65).
22. BOETGER, DR. O., Clausilienstudien. (Suppl. III. der Paläontographica. Cassel, 1877.)
23. — Neue recente Clausilien. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozool. Ges., V., 1878, p. 33—61, 97—107, 291—306., Taf. II—IV., X.)
24. — Systematisches Verzeichniss der lebenden Arten der Landschneckengattung Clausilien Drap. mit ausführlicher Angabe der geographischen Verbreitung der einzelnen Species. (17 und 18. Bericht Ver. f. Naturk. Offenbach, 1878, p. 18—104.)
25. — Aufzählung der von Herrn Edmund Reitter in Wien im Jahre 1879 in Süd-Croatien und Dalmatien gesammelten Mollusken. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozool. Ges. VII., 1880, p. 224—235.)
26. BORN IGNATIUS, Index Rerum Naturalium Musei Cæserei Vindobonensis. Pars I. Testacea. Vindobonæ, 1778.
27. BRANSIK, DR. K., Ausflug auf die «Malenicza» im Pruzsinaer Thale. (Trencsénmegyei termtud. egyt. évk. V., 1883, p. 74—71.)
28. — Zoologisch-botanische Wanderungen. V. In Trencsén-Tepliz. (Ibid. VI., 1884, p. 59—66.)
29. — Zoologisch-botanische Wanderungen. VI. In der Maninschlucht. (Ibid. VII., 1885, p. 77—83.)
30. — Állat s növénytani megfigyelések a rajecz-tepliezi fürdőben. — Zoologisch-botanische Wanderung. VII. Im Bade Rajecz-Tepliz. (Ibid. VIII., 1886, p. 21—26.)
31. — A Helix austriaca Mhlf. esigafaj Trencsén vármegyében. (Ibid. IX., 1887, p. 53—54.)
32. — Zoologisch-botanische Wanderungen. VIII. Am Löwenstein. (Ibid. IX., 1887, p. 87—95.)
33. — Einiges über Helix faustina Zgl. und deren Formen im Trencsiner Comitate, sowie über den Zusammenhang mit H. Rossmässleri Pfr. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozool. Ges. XIV., 1817, p. 307—313, Fig. 1—3.)
34. — Die Formen der Clausilia dubia Drap. im Trencsiner Comitate und deren Verbreitung. (Trencsénmegyei termtud. egyt. évk. X., 1888, p. 45—55, 1 tábla és 1 térképpel.)
35. — Pupa Brancsikii Clessin keine Species. (Ibid. X., 1888, p. 81—85.)
36. — Eine neue Varietät der Helix pomatia L. (Nachrbl. d. Deutsch. Malakozool. Ges., 1888, p. 117—118.)
37. — Nachträge zur Conchylien-Fauna Bosniens. (Nachrichtsblatt d. deutsch. Malakozool. Ges. XX., 1888, p. 161—169.)
38. — Vier neue Bythinellen aus Ungarn. (Ibid. XXI., 1889, p. 39—40.)
39. — A ledniczi várom. (Trencsén vármegy. termtud. egyt. évk. XI—XII, 1890, p. 1—7. 3 ábrával).
40. — A Vág vizhordományában talált esigák. — Im

- Waageniste vorgefundene Schnecken. (Ibid. XI—XII., 1890, p. 133—154.)
41. — Trencsénvármegyében található Molluscák rendszer összeállítása. (M. Tud. Akad. Mathem. és Term. tud. Közlem. XXIV., 1. sz., 1890, p. 1—36, 1 táblával.)
42. — Két kirándulás a Sztrazsó hegységbe Zliécho közelében. (Trencsénvármegyei term. tud. egyf. évk. XIII—XIV., 1891, p. 1—9.)
43. — Némely trencsénvármegyei molluska ivarrendszere. (Ibid. XIII—XIV., 1891, p. 19—22, 3 táblával.)
44. — Durch das Trencsener Comit. (Ibid. XV—XVI., 1893, p. 135—159.)
45. — Ein Ausflug auf Nachbargebieth. (Ibid. XVII—XVIII., 1895, p. 90—99.)
46. — Toldalék Trencsénvármegye Molluscafaunájához. (Ibid. XVII—XVIII., 1895, p. 111—114.)
47. BRUSINA SPIR., Prinesci malakologiji hrvatskoj. (Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1867.)
48. — Monographie des Campylæa de la Dalmatie et de la Croatie. Traduit de l'italien, sur l'original, par Théophile Lecomte. (Annales Soc. Malacolog. de Belgique. IV., 1869, p. 39—79.)
49. — Contribution a la Malacologie de la Croatie. Traduite en français par F. Suler. Zagreb-Agram, 1870, p. 1—40.
50. — Monographie der Gattungen Emmericia und Fossarulus. (Verh. zool.-bot. Ges. Wien. XX., 1870, p. 925—938.)
51. — Ueber die Mollusken-Fauna Oesterreich-Ungarns. (Mitth. d. naturw. Ver. f. Steiermark. XXII., 1886 p. 29—56.)
52. — Dreissensia Torbari i srodne joj paleartické vrste. (Glasnik hrvatskoga naravoslovnoga društva. Zagreb. X., 1899, p. 197—208.)
53. — Eine subtropische Oasis in Ungarn. (Mitth. Naturw. Ver. f. Steiermark. 1902, p. 101—121.)
54. CLESSIN, S., Die Species der Hyalinen-Gruppe Vitrea. (Malak. Blätt. XXIV., 1877, p. 123—136, t. 1—2.)
55. — Deutsche Excursions-Mollusken-Fauna. Nürnberg, 1876—1877, 581. p. und 355 fig.
56. — Limnæa truncatula Müller. (Malakozoolog. Blätter. N. F., I., 1879, p. 20—32, Taf. II.)
57. — Die Sectio Vitrea des Genus Hyalina. (Ibid. N. F., II., 1880, p. 204—208.)
58. — Eine neue Varietät des Planorbis vorticulus Trosch. (Ibid. N. F., II., 1880, p. 208—210.)
59. — Eine neue Helix-Art aus Croatien. (Ibid. N. F., VI., 1883, p. 198—199.)
60. — Bemerkungen über Buliminus detritus MÜLL. (Nachrichtsblatt d. deutsch. Malakozoolog. Ges., XVII., 1885, p. 147—151.)
61. — Deutsche Excursions-Mollusken-Fauna. 2. Aufl., Nürnberg, 1888.
62. — Die Molluskenfauna Oesterreich-Ungarns und der Schweiz. Nürnberg, 1887—1890. II. und 860 p., 528 fig.
63. CSERNI BÉLA dr., Gyulaféhevár környékének faunája. (Alsófehérmegyei tört., régészeti és term. tud. Társulat évk. I., 1888, p. 71—104.)
64. CSIKI ERNŐ, Három magyarországi új Clausilia. (Annales Mus. Nat. Hung. I., 1903, p. 107—108.)
65. DADAY JENŐ dr., Lágytestűek (Mollusca). Dr. Brancsik Károly meghatározásai és az irodalom alapján összeállította. (A Balaton tudom. tanulm. eredményei. II. 1. A Balaton faunája. Budapest, 1897, p. 189—196.)
66. — Weichthiere (Mollusca). (Resultate der wissenschaftl. Erforsch. des Balatonsees. II., Bd., 1. Th., Die Fauna des Balatonsees. Budapest, 1897, p. 207—214.)
67. ENTZ GÉZA dr., Vándorkagyló. (Természettud. Közlöny. XXX., 1898, p. 518—521, ábrával.)
68. ERJAVEC, F., Slavonija u malacologičkom pogledu. (Rad. jugosl. akademije znanosti i umjetnosti. Zagreb, 1876, p. 76.)
69. FILTSCH EUGEN., Ferienreise in das siebenbürgische Erzgebirge. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt. VIII., 1857, p. 130—136, 147—156.)
70. FRIVALDSZKY IMRE, Magyarország s Erdély édesvizi s földi puhányai. (Magy. Akad. Értesítő. XVI., 1856, p. 57—69 és Uj Magyar Múzeum. 1856, p. 57—69.)
71. — Jellemző adatok Magyarország faunájához. (M. Tud. Akad. évkönyv. XI., 4. 1865, p. 1—275, 13 táblával.)
72. FRIVALDSZKY JÁNOS, A Herkulesfürdő és környékén élő állatok. (MUNK, A Herkulesfürdő és környéke. Budapest, 1872.)
73. — Adatok Máramaros vármegye faunájához. (M. Tud. Akad. Math. és Term. tud. Közlem. IX., 5. 1875, p. 185—192.)
74. FRONIUS, FRIEDRICH, Eine naturhistorische Excursion auf den Negoi. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt. VII., 1856, p. 119—134.)
75. FUSS, CARL, Clausilia madensis, eine neue Art. (Ibid. VI., 1855, p. 125—126.)
76. GROSSINGER JOANN. BAPT., Universa Historia Physica Regni Hungariæ. Posonii et Comaromii, 1794. Tom. III.
77. HAZAY PULIUS, Die Succineen Englands. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozoolog. Ges. VIII., 1881, p. 160—165.)
78. — Ein Ausflug nach Ober-Ungarn. Die Vorkommnisse des Tapolczær-Thermalwassers: Neritina Prævestiana Partsch., Hemisinus Thermalis Titius. Wirkung der Kohlensäure des Wassers auf deren Entwicklung. Limnæa peregra und deren Verhältniss zu ovata. (Ibid. VIII., 1881, p. 262—275.)
79. — Die Mollusken-Fauna von Budapest, mit besonderer Rücksichtnahme auf die embryonalen und biologischen Verhältnisse ihrer Vorkommnisse. (Malak. Blätter. N. F. III., 1881, p. 1—69, 160—183, Taf. 1—9; IV., 1881, p. 43—221, Taf. 2—7. et Sep. IX. et 101 et 187 p., 15 tab.)
80. — Malakozoologischer Ausflug in das Trachyt und Kalkgebirge Ober-Ungarns. (Malak. Blätt., N. F., VI., 1883, p. 88—109, Taf. V—VII.)
81. — Die «Nouvelle Ecole» beleuchtet durch Dr. Georg Servain's Histoire Malacologique du lac Balaton. (Ibid. VI., 1883, p. 179—197.)
82. — Az északi Kárpátok és vidékének Molluska faunája különös tekintettel a Magas Tátra tenyészetére. (M. Tud. Akad. Mathem. és Természettud. Közlem. XIX., 6., 1885, p. 313—381.)
83. — Die Mollusken-Fauna der «Hohen-Tátra» und über einige Vorkommnisse der nördlichen Karpathen. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozoolog. Ges. XII., 1885, p. 20—45.)
84. — Die Limnæen der Gruppe Gulnaria Leach. (Malak. Blätt., N. F. VIII., 1885, p. 18—48, Taf. 1—6.)
85. — Limax Schwabi Frfld. ist nicht identisch mit Lim. Transylvanicus Heyn. Limax versicolor n. sp. Anatomische Verschiedenheiten an den Genitalien einiger Arten aus der Gruppe: cinereo-niger untereinander und gegenüber Lim. Schwabi. (Ibid. N. F. VII., 1885, p. 61—70.)
86. — Fisch und Muschel. Biologische Untersuchungen. Berlin. (p. 1—4.)
87. HEYNEMANN F. D., Neuer siebenbürgischer Limax. (Malakozoolog. Blätt. X., 1862, p. 216—218.)
88. HIRC, DRAG., Die Mollusken-Fauna des liburnischen Karstes. (Verh. zool.-bot. Ges. Wien. XXX., 1881, p. 519—530.)
89. — Malacologische Mittheilungen. (Ibid. XXXVI., 1886, p. 377—390.)
90. HORVÁTH GÉZA dr., A magyar fauna keletkezése. (Pót-füzetek a Természettud. Közlönyhöz. XXXII., 1900, p. 201—204; A magy. orvosok és természetvizsg.

- Szabadkán tartott XXX. vándorgyűlésének történeti váz-
lata és munkálatai. Budapest, 1830, p. 523—526.)
91. HORVÁTH JEROMOS. Adatok az éti esiga (*Helix pomatia*
L.) idegrendszerének boncz- és szövettani szerkeze-
téhez. Budapest, 1891. p. 1—32, tab. 1.
92. JACHNO, J. Dr., Die Fluss- und Land-Conchylien Ga-
liziens. (Verh. zool.-bot. Ges. Wien. XX., 1876. p.
45—58.)
93. JANOVSKY LÁSZLÓ, A szűlyői völgy. (Trenesén megyei
termtud. egyeslet évk. X., 1888, p. 56—67.)
94. JICKEL, C. F., Zur Molluskenfauna Siebenbürgens. (Verh.
u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt.
XXVIII., 1878, p. 122—125.)
95. JURINAC, A. E., Faunistični pabirci po okolini Krapinskoj.
(Glasnik hrvatskoga naravoslovnoga društva. Zagreb,
I., 1886, p. 145—153.)
96. — Prilog fauni zapadne Slavonije. (Ibid. II., 1887, p.
21—34.)
97. KARDOS KÁROLY, Máramaros vármegye egyetemes le-
írása. Budapest, 1876.
98. KERTÉSZ MIKSA, Nagyváradnak és vidékének állatvilága.
(Nagyvárad természetrajzi leírása. Budapest, 1890, p.
135—244.)
99. — Biharmegye állatvilága. (Fauna). (A jászóvári prém.
kanonokrend nagyváradai főgymnasium 1900—1901.
évi értesítőjében. Nagyvárad, 1901, p. 1—106.)
100. KIMAROWICZ, M. v., Beitrag zur Mollusken-Fauna Sieben-
bürgens. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f.
Naturw. Hermannstadt. XXXIII., 1883, p. 41—83;
XXXIV., 1884, p. 57—116.)
101. — Beitrag zur Mollusken-Fauna Siebenbürgens. II.
Nachtrag. (Ibid. XL, 1890, p. 1—113.)
102. — Prodomus zu einer Monographie des Clausilia-
Subgenus Alopia H. et A. Adams. Beitrag zur Mol-
lusken-Fauna Siebenbürgens, III. Nachtrag. (Ibid. XLIII.,
1894, p. 19—58.)
103. KOBELT, DR. WILHELM, Catalog der im europäischen
Faunengebiet lebenden Binnenconchylien. Cassel, 1871.
104. — Zusätze und Berichtigungen zu meinem Catalog
der im europäischen Faunengebiete lebenden Binnen-
conchylien. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozoolog. Ges.
IV., 1877, p. 14—45.)
105. — Catalog der im europäischen Faunengebiet leben-
den Binnenconchylien. Zweite, vollständig umge-
arbeitete Auflage. Kassel, 1881.
106. — Cyclophoridae. (Das Tierreich. Lief. 16., Berlin,
1902.)
107. KREGLINGER CARL, Systematisches Verzeichniss der in
Deutschland lebenden Binnen-Mollusken. Wiesbaden,
1870.)
108. LANG, ADOLPHUS FRANCISCUS, Nuncium pro conchylio-
logis. (Oken's Isis. Jahrg. 1823, zweyter Band.
Litterarischer Anzeiger. p. 430.)
109. — Index systematicus Molluscorum terrestrium, et
fluvialium Pannoniae. (HANÁK JÁNOS, Az állattan
története és irodalma Magyarországon. Pesten, 1849.
p. 125—141.)
110. LENDL ADOLF DR., Délmagyarország néhány különleges
állatjéről. (A Természet. III. évf. 1899. II. sz. p.
2, ábrával.)
111. LICHERDOPOL, JON P., Fauna malacologică a României.
Nr. 4. Moluscele de uscat și de apă dulce ale Jude-
tului Mehedinți. București, 1892.
112. MARGÓ TIVADAR DR., Budapest és környéke állattani
tekintetben. (GERLÓCZY és DULÁCSKA, Budapest és
körünyeke természetrajzi, orvosi és közművelődési le-
írása. I. 1879, p. 295—432; Separat. p. 1—141.)
113. MARTENS, VON, Die geographische Verbreitung von
Pomatias septemspiralis Raz. (*maculatus* Drap.)
(Sitzungsber. d. Ges. naturf. Freunde zu Berlin)
1902, p. 62—73.)
114. MARTINI und CHEMNITZ, Systematisches Conchylien-
Cabinet. In Verbindung mit den Herrn Dr. PFEIFFER,
PHILIPPI, DUNKER, ROEMER, WEINKAUFF, CLESSIN, BROT,
LOEBBECKE und von MARTENS neu herausgegeben und
vervollständigt von Dr. H. C. KÜSTER. Nach dessen
Tode fortgesetzt von Dr. W. KOBELT. Nürnberg,
1841—1902.
- I. 6. CLESSIN, S., *Ancylea*. 1881.
- I. 11. PFEIFFER DR. L., *Daudebardia*, *Vitrina*, *Simpu-
lopsis*, *Succinea*. 1854.
- I. 12. PFEIFFER DR. L. et KOBELT DR. W., *Helix*. I—V.
1846—1902.
- I. 13. PFEIFFER DR. L., *Bulimus*, *Achatina*. 1845—
1855.
- I. 13a. KOBELT DR. W., *Placostylus* (*Bulimus* neue
Folge). 1891.
- I. 14. KÜSTER DR. H. C., *Clausilia*. 1847—1862.
- I. 15. KÜSTER DR. H. C., *Pupa*, *Megaspira*, *Balca*,
Tornatellina. 1852.
- I. 16. KÜSTER DR. E. H., *Auriculacea*. 1844.
- I. 17. CLESSIN S., *Physa*, *Planorbis*. 1886.
- I. 17b. KÜSTER DR. H. C., *Limnaeus*. 1862.
- I. 19. PFEIFFER DR. L., *Cyclostoma*, *Pterocyclos*,
Pupina, *Callia*, *Acicula*, *Geomelania*, *Cataulus*,
Diplommatina. 1846—1854.
- I. 21. KÜSTER DR. H. C., *Paludina*, *Hydrocœna*, *Val-
vata*. 1852.
- I. 22. WEINKAUFF, H. C., *Rissoina*, *Rissoa*. 1885.
- I. 23. KÜSTER DR. H. C., *Truncatella*, *Paludinella*.
1855.
- I. 24. BROT DR. A., *Melania*, *Melanopsis*. 1874—
1879.
- II. 10. MARTENS DR. E., *Neritina*. 1879.
- IX. 1. CLESSIN S., *Anodonta*. 1838—1876.
- IX. 2. KÜSTER DR. H. C., *Unio*, *Hyria*, *Margaritana*,
Monocondylea, *Dipsas*. 1851—1862.
- IX. 3. CLESSIN S., *Cycladea*. 1879.
115. MARSILI ALOYS, FERD. COM., *Danubius Pannonico-
Mysicus observationibus geographicis, astronomicis,
hydrographicis, historicis, physicis perlustratus et in
sex Tomos digestus. Tom. IV. Hagæ Comitum et
Amstelodami, 1726.*
116. MERKEL, E., Ein Ausflug ins Tátragebirge. (Nachrichts-
blatt d. deutsch. Malakozoolog. Ges., XVII, 1885,
p. 136—145.)
117. MÉRY ETEL, Györmegye és város egyetemes leírása.
Győr, 1874.
118. MOCSÁRY SÁNDOR, Adatok Nagyvárad és vidéke puhá-
nyainak ismeretéhez. (PODHÁCZKY F. et MOCSÁRY S.,
Természetrajzi Szemelvények. Nagyvárad, 1868. p.
108—119.)
119. — Adatok Biharmegye faunájához. (M. Tud. Akad.
Mathem. és Termtud. Közlem. X., 1872, p. 163—
200.)
120. — Adatok Zemplén és Ung megyék faunájához. (Ibid.
XIII., 1875, p. 131—185.)
121. — Adatok Zólyom és Liptó megyék faunájához. (Ibid.
XV., 1878, p. 222—263.)
122. — Újabb adatok Biharmegye Mollusca-faunájához.
(A magyar orvosok és természetvizsg. Nagyváradon
tartott XXV. vándorgyűl. munkálatai. Budapest, 1891.
p. 455—456.)
123. MÖLLENDORF OTTO VON, Beiträge zur Fauna Bosniens.
Görlitz, 1873. p. 1—73, Taf. 1.
124. ORTVAY TIVADAR DR., Pozsonyvármegye és a területén
fekvő Pozsony, Nagyszombat, Bazin, Modor s Szent-
György városok állatvilága. I. Állatrajzi rész. Pozsony,
1902.
125. PAELL FR., Catalog der Conchylien-Sammlung. I—III.
Berlin 1888—1890.
126. PETROGALLI ARTHUR, Kirándulás Trenesén közvetlen
környékére. (Trenesén megyei termtud. egyt. évk.
VIII., 1886. p. 93—99)

127. — Kirándulás a Nagy-Tátra «Hermánd» nevű völgyébe. 1886. évi július hó 2—7. (Ibid. IV., 1887. p. 57—83.)
128. — Kirándulás a Szitnyára. (Ibid. XI—XII., 1890. p. 132—146.)
129. PFEIFFER LUDW., Diagnosen neuer Heliceen. (Zeitschr. für Malakozool. IV., 1847. p. 63—71.)
130. — Monographia Heliceorum viventium. Vol. I—IV. Lipsiæ, 1848—1859.
131. — Monographia Pneumonopomorum viventium. Cassel, 1852. Supplementum I., 1858; II., 1863.
132. — Diagnosen neuer Heliceen. (Malakozool. Blätt. VIII., 1862. p. 77—84.)
133. — Beschreibung neuer Clausilien. (Ibid. XIII., 1866. p. 146—154.)
134. PORRO CHARLES, Note sur la Rissoa oblonga Desm. et sur d'autres coquillages terrestres et fluviatiles du Danube hongrois. (Revue zool. par la Soc. Cuvierienne 1839. p. 106—108.)
135. REINHARDT DR. O., Ueber die zum Subgenus Oreula Held gehörigen Pupaarten und deren Verbreitung. (Sitzungsber. Ges. Naturf. Freunde Berlin. 1880. p. 12; Nachtrag, p. 44—45.)
136. — Die Aeme-Arten des Banats und Siebenbürgens. (Ibid. 1880. p. 45—47.)
137. RIESS CARL., Ausflüge in den Jahren 1868 u. 1869. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt. XX., 1869. p. 131—137.)
138. ROSSMÄSSLER E. A., Iconographie der Land- und Süßwasser-Mollusken. Bd. I—III., 1835—1849; Fortgesetzt von Dr. W. KOBELT. Bd. IV—VI. 1876—1879; Neue Folge. Bd. I—VIII. 1884—1902.)
139. — Diagnoses novorum Heliceorum. (Malakozool. Blätt. IV., 1857. p. 38—41.)
140. SCHMIDT ADOLF, Malakozologische Mittheilungen. (Ibid. I., 1854. p. 1—25.)
141. — Die kritischen Gruppen der Europäischen Clausilien. Leipzig, 1857.
142. — System der europäischen Clausilien und ihrer nächsten Verwandten. Cassel, 1868.
143. SERVAIN DR. GEORGE, Histoire Malacologique du lac Balaton en Hongrie. Poissy, 1881.
144. SHEPPARD REV., On two new British Species of Mytilus. (Trans. Linn. Soc. London. XIII., 1823. p. 83—87.)
145. SIMROTH DR. HEINRICH, Versuch einer Naturgeschichte der deutschen Nachtschnecken und ihrer europäischen Verwandten. (Zeitschr. f. wissenschaftl. Zoologie. 42. Bd., 1885. p. 203—366, t. 7—11.)
146. — Ueber bekannte und neue paläarktische Nacktschnecken. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozool. Ges. XIII., 1886. p. 311—342, Taf. 10—11.)
147. — Die Nacktschneckenfauna des russischen Reiches. St.-Petersburg, 1901.
148. STROSSICH M., I. Molluschi del Velebit. (Bull. Soc. Adriat. Triest. VIII., 1884. p. 134.)
149. STROBEL PELLEGRINO, Studi su la Malacologia ungherese. Pavia, 1850.
150. SZÉP RUDOLF, Die Molluskenfauna der Umgebung von Güns. (Malak. Blätt., N. F. XI., 1891. p. 27—41.)
151. — Adatok Nyugatmagyarország molluskafaunájához. (A pozsonyi orvos-természettud. egyesület közlem. 1894—1896. Új folyam IX. füzet. Pozsony, 1897. p. 13—32.)
152. TÖMÖSVÁRY ÖDÖN DR., Délmagyarország állattani tekintetben (Dr. Breuer Ármán, Helyrajzi emlékmű a magy. orvosok és természetvizsg. Buziás-Temesvárotl megtartott XXIII. vándorgyűlésére. Temesvár, 1886. p. 124—165.)
153. TRAXLER LÁSZLÓ DR., A Munkács környékén élő házas csigák és kagylók rendszeres jegyzéke. Enumeratio systematica Molluscorum testaceorum faunæ Munkácsensis. (Természettud. Füzetek. XVII., 1893. p. 85—92.)
154. ULLEPITSCH JÓZSEF, A Szepesvármegyében élő puhatestűekről. (Szepesi Emlékkönyv. Szepes-Váralja, 1888. p. 170—176.)
155. VEST WILHELM VON, Ueber Clausilia fallax Rossm. und die ihr zunächst verwandten siebenbürgischen Arten. (Verh. u. Mitth. d. siebenbürg. Ver. f. Naturw. Hermannstadt. X., 1859. p. 259—266.)
156. — Ueber die Abreibung der Wirbel bei den Süßwassermuscheln, insbesondere den Unionen. (Ibid. XIII., 1862. p. 105—110.)
157. — Ueber den Schliessapparat der Clausilien. (Ibid. XVIII., 1867. p. 5—18, 161—174, 188—196.)
158. — Ueber die Bildung und Entwicklung des Bivalvenschlosses. (Ibid. XLVIII., 1899. p. 25—150, Taf. I—III.)
159. — Bivalven-Studien. Erweiterung meiner Arbeit über das Bivalvenschloss. (Ibid. L., 1901. p. 89—162.)
160. VILLA ANT. et J. BAPT., Dispositio systematica conchyliarum terrestrium et fluviatilium quæ adservantur in collectione fratrum A. et J. B. VILLA. Mediolani, 1841.
161. WAGNER DR. A. J., Die Arten des Genus Daudebardia Hartmann in Europa und Westasien. (Denkschr. kaisl. Akad. Wissenschft. Mathem.-Naturw. Classe. Wien. LXII., 1895. p. 609—626, Taf. 1—5.)
162. — Kurze Beschreibungen der als neu bezeichneten Formen des Genus Pomatias Studer. (Anzeiger d. k. Akad. d. Wissenschaft. Mathem.-Naturw. Classe. Wien, 1897. p. 89—96.)
163. — Monographie der Gattung Pomatias Studer. (Denkschrift. Akad. Wissenschaft. Mathem.-Naturw. Classe. Wien. LXIV., 1897. p. 565—632, Taf. 1—10.)
164. — Neue Formen und Fundorte des Genus Pomatias Studer. (Annalen d. k. k. naturhist. Hofmuseums. Wien, 1901. XVI., Notizen, p. 63—65.)
165. WEISS ARTHUR DR. Pótlék a Balaton tóban és környékén élő puhatestűeknek felsorolásához. (A Balaton tudom. tanulm. eredm. II. kötet. Pótlék az első részhez. 1—27. l.; 1903.)
166. — Nachtrag zu der Aufzählung der im Balatonsee und dessen Umgebung vorkommenden lebenden Weichthiere (Mollusken). (Result. wiss. Erforsch. d. Balatonsees. Bd. II, Theil I. Nachtrag.)
167. WESTERLUND DR. CARL AGARDH, Monografi öfver Paläarktiska Regionens Clausilier. Lund, 1878.
168. — Malakozologische Beiträge. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozool. Ges. VI., 1879. p. 156—168.)
169. — Malakozologiska bidrag. (Öfersigt af Kongl. Vetenskaps-Akad. Förhandlingar. 1881. Nr. 4. Stockholm. p. 35—69.)
170. — Malakologische Miscellen. (Jahrb. d. Deutsch. Malakozool. Ges. X., 1883. p. 51—72.)
171. — Fauna der in der paläarktischen Region (Europa, Kaukasien, Sibirien, Turan, Persien, Kurdistan, Armenien, Mesopotamien, Kleinasien, Syrien, Arabien, Egypten, Tripolis, Tunesien, Algerien und Marocco) lebenden Binnenconchylien. 1884—1890. I—VI., Suppl. et Index.
- I. Fam. Testacellidæ, Glandinidæ, Vitrinidæ et Leucochroidæ. — Lund, 1886.
- II. Genus Helix. — Berlin et Lund, 1889.
- III. Gen. Buliminus, Sesteria, Pupa, Stenogyra et Cionella. — Lund, 1887.
- IV. Gen. Balea Prid. et Clausilia Dr. — Karlskrona, 1884.
- V. Fam. Succinidæ, Auriculidæ, Limnæidæ, Cyclostomidæ et Hydrocenidæ. — Lund, 1885.
- VI. Fam. Ampullaridæ, Paludinidæ, Hydrobiidæ, Melanidæ, Valvatidæ et Neritidæ. — Lund, 1886.
- VII. Malacozoa acephala. — Berlin et Lund, 1890.

- I. Supplement. — Berlin et Karlshamm, 1890.
Allgemeines Register. — Karlshamm, 1890.
172. — Katalog der in der paläarktischen Region lebenden Binnenconchylien. — Berlin et Karlshamm 1890.
173. — Spicilegium Malacologicum. Neue Binnenconchylien in der paläarktischen Region. (Verh. zool.-bot. Ges. Wien. XL I., 1892. p. 25.)
174. — Synopsis Molluscorum extramarinorum regionis palæarcticae. Fasc. I. Genera et species ex typis Bulimi et Pupæ. Lundæ, 1897.
175. — Novum Spicilegium Malacologicum. Neue Binnenconchylien aus der paläarktischen Region. (Annuaire Musée Zoolog. l'Acad. Imp. d. Sciences de St.-Petersbourg. III., 1898. p. 155—183.)
176. — Synopsis Molluscorum in regione palæarctica viventium ex typo Clausilia Drap. (Mémoires de l'Acad. d. Scienc. de St.-Petersbourg. VIIIe Sér. Vol. XI., Nr. 11, 1901. p. 1—XXXVII. et 1—203.)
177. *Tátra-Muzeum (Felka)*. A Tátra vidékén gyűjtött csigák jegyzéke. Ullepitsch József ur ajándéka. — In der Hohen Tátra gesammelte Schnecken. Geschenk des Herrn J. Ullepitsch. (A Tátra-Muzeum Felkán. Jelentés eddigi működéséről. Késmárk, 1884, p. 36—37.)

Classis. GASTROPODA.

Ordo. PULMONATA.

Subordo. STYLOMMATOPHORA.

Fam. TESTACELLIDAE.

Daudebardia HARTM.

1. *rufa* FÉR. — I. Budapest. II. P.-Savanyukút (Com. Sopron). III. Jasko-Tribets (Nyitra), Oroszlánkő, Vallis Vrátna, Rózsahegy, Mons Czebrat (Liptó), Tátra. VII. Brušane.
var. *silesiaca* WAGN. (mut. *viridana* BRG.) — III. Vallis Vrátna.
2. *brevipes* FÉR. — II. P.-Savanyukút. III. Szkala.
var. *carpathica* WAGN. — III. Montes Carpathici.
3. *Langi* PFEIFF. — V. Vulkán (Mons Zenoga), Merisor. VI. Mehádia, Vallis Cserna, Domogled, Stájerlak, Anina.
4. *Kimakowiczi* WAGN. — V. Kolozsvár, Lapistya, Hideg-Szamos, Alsó-Vidra, Verespatak, Detonáta.
5. *calophana* WESTERL. (*Jickelii* KIM.) — V. Torda, Borszék, Kérolly, Egyeskö, Gyergyó-Toplicza.
var. *inexplorata* KIM. — V. Borszék.
6. *transsylvanica* BIELZ. KIM. — V. Nagykőhavas, Sebes (Vallis Vakarea, Fogaras), Kerczesora, Montes Felekenses, Nagyszeben, Montes Cibinienses (Vallis Lotriona, M. Plesa, M. Presba, Vallis Porkovieza, Vurfu Brankului, Dealu Ursului), Kis-Disznód, M. Götzenberg, Nagy-Apold, Montes Szászsebesenses.
var. *cristata* KIM. — V. Borszék.
7. *Stussineri* WAGN. — VII. Mons Klek.
var. *croatica* WAGN. — VII. Jezerane (M. Kapella).

Fam. GLANDINIDAE.

Glandina H. et A. ADAMS.

1. *algira* LINN. — VII. Oštarija. VIII. Fiume, Martinšćica, Buccari, Cirkvenica, Novi, Zengg.

Fam. ARIONIDAE.

Arion FÉR.

1. *empiricorum* FÉR. — I. Budapest, Bihar. II. Kőszeg. III. Pozsony, Szt-György, Igló, Szepes-Sümeg. IV. Kassa, Abos, Ránk, Jászó.
2. *subfuscus* DRAP. — I. Budapest, Bihar. II. Kőszeg, Borostyánkő. III. Pozsony, Szt-György, Maninköz, Vallis Vrátna, Rajecz-Teplicz, Trencsén-Teplicz, M. Czebrat, M. Vichnana, Oseda (Sucho-Skalno), Tátra, Tátrafüred, Felka, Vallis Tarpatak, Landok, Podspád, Vallis Kotlina, Rókus, Késmárk, Igló, Szepes-Sümeg. IV. Kassa, Abos, Ránk, Királynép, Szádvár, Szádellő, Montes Borlógyil.
var. *transsylvanus* SMR. — V. Negoii, Nagyszeben, Montes Cibinienses, Vulkán (M. Zenoga).
3. *Bourguignati* MAB. — II. Pozsony. III. Tátra. V. Nagyszeben.
4. *hortensis* FÉR. — I. Budapest, Bihar. III. Pozsony, Vallis Vrátna, Trencsén-Teplicz, M. Czebrat, Tátra.

Fam. LIMACIDAE.

Limax LINN., MÜLL.

Subg. *Heynemannia* WESTERL.

1. *maximus* LINN. var. *cinereoniger* WOLF. (*transsylvanicus* HEYNEM., *Bielzi* SEIBERT). — I. Budapest, Nagyvárad: Félixfürdő et Püspökfürdő, Montes Biharenses. II. Kőszeg. III. Pozsony, M. Szitnya, Vallis Vrátna, Trencsén-Teplicz, Rajecz-Teplicz, Kralován (M. Vichnana), Tátra, Tátrafüred, Vallis Kotlina, Podspád, Javorina, Igló. IV. Kassa, Ránkfürdő, Dargó, Jászó, Szádvár. V. Kérolly, Ojtoz, Brassó, Új-Sinka, Felső-Komána, Montes

Kerczenses, Felső-Porumbák, Pojana, Montes Felekenses, Nagyszeben, Montes Cibinienses (M. Plesa, M. Presba, Dus), Kis-Disznód, Sebeshely (Bisztra), Déva, Detonáta.

var. *cinereus* LISTER. — I. Budapest. II. Kőszeg. III. Trencsén-Teplicz, Oseda (Sucho-Skalno, Mons Czebrat), Igló, Szepes-Sümege. IV. Szád-vár, Eperjes, Miskolcz.

var. *unicolor* HEYNEM. — III. Tátra, Igló. IV. Eperjes, Dargó, Kassa, Abos.

var. *versicolor* HAZAY. — I. Budapest. IV. Jászó.

2. *tenellus* NILS. — II. Pozsony. III. Trencsén-Teplicz, Hradek, Oseda (Sucho-Skalno, Mons Czebrat), Vallis Vrátna. IV. Eperjes, Tokaj, Kassa. VII. Slavonia.

Subg. *Lehmannia* HEYNEMANN. (*Simrothia* CLESS.)

3. *marginatus* MÜLL. (*arborum* BOUCH.). — I. Budapest, Bihar. II. Borostyánkő. III. Pozsony, Szent-György, Trencsén-Teplicz, Igló. IV. Kassa, Ránk, Királynép, Jászó. V. Radna (Mons Ünökő), Balánbánya, Kérolly, Ojtoz, Montes Keresztényhavas, Felső-Porumbák, Montes Felekenses, Fenyőfalva, Nagyszeben, Czód, Riu-szádului, Sebeshely (Bisztra), Nagy-Baár, Merisor, Vulkán (M. Zenoga).

var. *carpathicus* HAZAY. — III. Trencsén-Teplicz, Kralován (Mons Czebrat et Viehnana), Tátra, Tátrafüred, Montes Zólyomenses, Szliács, Igló.

var. *tigrina* WEINL. — V. Nagyszeben.

var. *Dianae* KIM. — V. Montes Fogarasenses (Negoi, Vale Serbotje).

4. *flavus* LINN. (*variegatus* DRAP.) — II. Kőszeg, Csab-Rendek (Zala). III. Pozsony, Sümege, Galántha.

Subg. *Bielzia* CLESS. (*Frauenfeldia* HAZAY nec. CLESS.)

5. *coerulans* M. BIELZ (*Schwabii* HEYNEM.) — I. Budapest. III. Trencsén-Teplicz, Kralován (Mons Czebrat et Viehnana), Koritnicza, Tátra, Tátrafüred, Igló, Szepes-Sümege. IV. Ránk, Dargó, Oroszveg, Montes Borlógyil. V. Felső-Porumbák, Nagyszeben, Hermány, Montes Bodzaenses, Egyeskö.

var. *incompta* KIM. — V. Nagy-Disznód, Mons Götzenberg, Vallis Sztrigy (Dealu Sipotului), Vallis Zsyl (Dealu mutu, Dealu mare).

Agriolimax MÖRCH., SIMROTH.

(*Krynickillus* KALENICZ.)

6. *laevis* MÜLL. (*brunneus* DRAP.) — II. Sümege (Zala). III. Pozsony, Hradek (Liptó). IV. Varannó.

7. *agrestis* LINN. — I. Budapest, Bihar. II. Sümege, Kőszeg. III. Pozsony, Trencsén-Teplicz, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna, Rózsahegy, Tátra (Bélai-fürdő), Igló. IV. Királynép, Kassa, Ránk, Ná-daska, Varannó, Szobráncz. V. Frequens. VII. Croatia et Slavonia secundum MÖLLENDORF [123, p. 64] inhabitat.

Amalia MOQU.-TAND.

8. *marginata* DRAP. — I. Nagyvárad, Kalota. II. Kőszeg. III. Pozsony, Szent-György. V. Detonáta.

9. *gracilis* LEYDIG (*Budapestinensis* HAZAY) — I. Budapest. V. Nagyszeben.

Fam. VITRINIDAE.

Vitrina DRAP.

1. *Kotulae* WESTERL. — III. Tátra.

var. *transsylvanica* KIM. — V. Radna-Borberek, Borszék, Balánbánya, Montes Fogarasenses et Kerczenses, Negoi, Montes Cibinenses (Presba, Dus, Oncest), Montes Szászsebesenses.

2. *brevis* FER. — II. Mons Kis-Kriván, Tátra: Podspád, Landok.

3. *elongata* DRAP. — III. Pozsony, Pozsony-Szt-György, Mons Czebrat et Kis-Kriván. VII. Pétervárad, Dimitrieva špilja.

4. *Bielzi* KIM. — V. Borszék, Görgény-Szt-Imre (Várhegy), Kérolly, Ojtoz, Segesvár, Nagyszeben, Kis-Disznód, Vallis Lotriora, Déva, Algyógy, Skerisora, Torda, Koppánd. VI. Mehádia.

5. *diaphana* DRAP. — III. Trencsén: Montes Bel-lusenses, Zliechoenses et Kis-Kriván, Oseda: Mons Czebrat et Sucho-Skalno, Hradek, Tátra, Tátrafüred, Igló. VII. Fužine (Mons Bitoraj).

6. *pellucida* MÜLL. — I. Budapest, Meziád. II. Sümege, Kőszeg. III. Frequens. IV. Kassa, Abos, Jászó, Velejte, Munkács, Frigyesfalva, Podhering. V. Frequens. VII. Zágráb.

7. *annularis* STUD. — V. Montes Bucsecs, Nagykőhavas, Királykő, Montes Felekenses, Vallis Zsyl, Torda. VI. Mehádia.

Trochulus DILLWYN.

(*Conulus* FITZ., nec KLEIN.)

8. *fulvus* MÜLL. — I. Budapest. II. Sümege. III. Ligetfalu, Trencsén, Puchó, Oroszlánkő, Rájecz-Teplicz, Lietava, Mons Kis-Kriván, Tátra, Tátrafüred, Igló, Rájecz-Teplicz, Montes Czebrat, Sucho-Skalno et Viehnana. IV. Várpalánka. V. Görgény-Szt-Imre, Csik-Tusnád, Kérolly, Töl-

gyes. Kőhalom, Felső-Mojács, Felső-Komána, Montes Kerczenses, Felső-Porumbák. Pojána nyamczului, Felek, Nagyszeben, Kis-Disznód, Montes Cibinenses: Dus. VI. Temesvár. VII. Plitvica.

Hyalinia AGASS.

9. *glabra* STUD. — I. Budapest, Nagy-Báród, Oncsásza. II. Sümegh, Tihany, Borostyánkő. In. reg. III—IV. frequens. VI. Mehádia. VIII. Buccari.

var. *silvestris* KIM. — IV. Csicsva, Oroszveg, Munkács, F.-Virnieze, Podhering, Repede. V. Mons Negoi, Vöröstorony, Montes Cibinienses (Götzenberg, Sánta, Riu stesi, Dealu ursului, Dus), Montes Szászsebesenses.

var. *striaria* WESTERL. — III. Tátra, Igló. IV. Munkács, Frigyesvalva, Bresztó, Montes Borlógyl. V. Kolczu kililor, Brassó: Mons Czenk, Feketehalom.

f. *hungarica* WESTERL. — I. Budapest.

10. *nitidissima* MOUSS. var. *montivaga* KIM. — V. Torda, Vöröstorony, Vallis Lotrijora, Montes Cibinienses (Presba, Riuszadului, Sánta), Kis-Baár (Piatra barului), Petrosz (Piatra Sipotului), Merisor (Dealu Babi), Petrozsény (Csetate boli), Vulkán (Mons Zenoga), Vallis Bulea, Skok, Kimpu sirului. VI. Mehádia, Vallis Cserna, Krassova.

var. *domestica* KIM. — V. Nagyszeben.

11. *cellaria* MÜLL. (*udvarica* SERV.) — I. Budapest. II. Tihany, Balaton-Udvari, Kőszeg. III. Pozsony, Trencsén, Puchó, Csáca, Trencsén-Teplicz, Oroszlánkő, Kassza. (Com. Trencsén) IV. Miskolcz, Munkács, Sztrojna. V. Frequens. VI. Mehádia. VII. Zágráb, Ožalj, Brinj, Kuželj, Ratulje. VIII. Buccari, Portoré, Zengg.

var. *orientalis* CLESS. (*alliaria* HAZAY nec MILL.) — III. Vallis Szulyó, Mons Czebrát, Tátra, Landok, Podspád, Rókusz, Késmárk, Igló. IV. Bártfa, Kassa, Jászó.

12. *ylvicola* WESTERL. var. *prona* WESTERL. — Hungaria (WESTERLUND, [171], I. p. 59.)

13. *nitens* MICHAUD. — I. Budapest, Meziád, Vaskóh. II. Balaton-Udvari, Sümegh, Kőszeg, Borostyánkő. III—V. Frequens. VII. Bezek, Podsused, Kraljičin zdenac, S.-Simun, Kuželj, Zágráb, Plešivica, Ožalj, Severin, Fužine, Grbalj. VIII. Buccari.

mut. *albina* RMSCHN. — V. Nagyszeben, Doborka, Torda, Kérolj.

var. *Ressmanni* WESTERL. 1883. (*Szépii* CLESS. 1887, *hiulca* auct. nec JAN. — II. Keszthely, Sümegh, Kőszeg.

var. *hiulca* JAN. — VII. Švarča. (HIRC [89] p. 389).

14. *nitidula* DRAP. — III. Lietava, Zsolna.

15. *lenticularis* HELD. (*pura* ALD.) — III. Oroszlánkő, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna. IV. Munkács (Mons Zsornina), Oroszveg. V. Borszék, Montes Cibiniensibus.

16. *Hammonis* STRÖM. (*radiatula* ALD.) — III. Mons Kis-Kriván, Zavodje, Kralován, Hradek. V. In regionibus montanis, praecipue in montibus Cibiniensibus frequens.

var. *viridula* MENKE. — III. Hradek, Oseda (Mons Sucho-Skalno et Viehnana), Kralován. V. Borszék, ad lacum Szt-Anna, Montes Cibinenses: Dus.

17. *nitida* MÜLL. (*Oltisiana* FAG.) — I. Budapest, Nagyvárad. II. Tihany, Kőszeg. III. Pozsony, Dévény, Modor, Trencsén, Puchó, Trencsén-Teplicz, Oroszlánkő, Montes Bellusenses et Zliechóenses, Kralován, Tátra, Tátrafüred, Vallis Kotlina, Szepes-Rókusz, Igló, Baldócz, Mons Szitnya. IV. Bártfa, Varannó, Nagy-Mihály, S.-A.-Ujhely, Miskolcz, Munkács, Podhering, Oroszveg, Foktő, Ungvár. V. Frequens. VI. Herkulesfürdő. VII. Dolje, Goljak, Zágráb.

18. *hydatina* ROSSM. (? *orata* SERV.) — II. Balaton. VII. Croatia merid. (BRUSINA [49] p. 18.)

19. *contorta* HELD. (*diaphana* auct. nec STUD.) — II. Tihany. — III. Kassza, Podhrágy, Maninköz, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna, Csáca, Nyitra, Hradek, Mons Suche-Skalno, Tátra, Tátrafüred. IV. Munkács, Podhering, Montes Borlógyl. V. Frequens.

20. *transsylvanica* CLESS. — IV. Munkács (Mons Gális et Csernek). V. Borszék, Előpatak, Brassó, Segesvár, Fogaras, Kerczesóra, Nagy-Talmács, Nagyszeben, Montes Cibinienses, Sztrigyenses et Zsylenses.

21. *diaphana* STUD. (*subrimata* REINH.) — I. Rézbánya. III. Mons Viehnana (Com. Liptó), Tátra, Podspád, Vallis Tarpatak. IV. Munkács (Mons Csernek), Podhering, Repede. V. Petrosz (Piatra sipotului). VII. Slunj.

22. *Erjavecii* BRUS. — VII. Brušane, Kapella.

f. *major* WESTERL. — VII. Kapella.

23. *litoralis* CLESS. — VII. Croatia meridionalis.

24. *opinata* CLESS. — I. Budapest.

25. *densegyrata* KIM. — V. Borszék (Piatra korbului).

26. *subcarinata* CLESS. — V. Petrosz (Piatra sipotului), Petrozsény (Csetate boli), Vulkán (Mons Zenoga).

var. *Jickelii* CLESS. — V. Vajda-Hunyad.

27. *Jetschini* KIM. — VI. Mons Domogled.
 28. *contracta* WESTERL. — V. Segesvár, Medgyes, Felek.
 29. *crystallina* MÜLL. — I. Budapest. III. Pozsony, Borostyánkő, Ghymes, Appony, Trencsén-Teplicz, Zliéchó, Maninköz, Mincsó, Mons Czebrat et Viehnana. IV. Kassa, Abos, Dargó, Munkács, Frigyesfalva. VII. Lukovdol, Lič, Fužine, Mrzla vodica.
 var. *orientalis* KIM. — V. Borszék, Prázsmár, Segesvár, Medgyes, Fogaras, Negoi, Nagyszeben, Montes Cibinienses et Sztrigyenses, Vulkán (Mons Zenoga).
 30. *Maritae* KIM. — V. Törösvár (Mons Mogura), Vulkán (Mons Zenoga, Vallis Balea).
 var. *clathrata* KIM. — V. Torda, Segesvár.
 31. *plutonia* KIM. — V. Segesvár, Fogaras, Felek, Nagyszeben, Kis-Disznód.
 var. — IV. Munkács. (KIMAKOWICZ [101] p. 42; TRAXLER [153] p. 86.)
 32. *Oscari* KIM. — V. Felső-Venicze, Bogát.
 var. *tumida* KIM. — V. Feketehalom.
 33. *Bottneri* PFR. — VII. Croatia. (WESTERLUND [172] p. 8.)
 34. *septentrionalis* BOURG. — I. Budapest.
 35. *Draparnaudi* BECK. — I. Budapest (Margitsziget). VIII. Buccari.

Fam. ZONITIDAE.

Zonites MONTF.

1. *verticillus* FÉR. — II. Sümegh, Kőszeg. III. Nyitra, Selmezbánya. VII. Kalnik, Stubica, Harmica, Podsused, Zágráb, Plašivica, Sipak, Severin, Fužine, Lič, Zlobin, Lokve, Delnice, Grbalj, Mons Veliki Drgomalj, Mons Platak, Grleš, Obruč, Bitoraj.
 2. *croaticus* ROSSM. — VII. Slunj, Plitvica, Priboj, Oštarija, Bilaj, Halan, Plisevica.
 var. *pyramidatus* KOBELT. — VII. Bunić.
 3. *compressus* ROSSM. — VII. Halan, VIII. Fiume (Tersatto), Buccari, Lukovo, Lukovo-Žugarje.
 f. *lardeus* PFR. — VII. Croatia.
 4. *carniolicus* Mss. — VII. Ožalj, Slunj, Brinj, Švica, Perušic, Delnice, Vinodol, Veliki Obruč.
 var. *cassisi* WESTERL. — VII. Croatia: Kircuar.
 5. *acies* FÉR. — VII. Croatia meridionalis.

Fam. PATULIDAE.

Punctum MORSE.

1. *pygmaeum* DRAP. (*balaticum* SERV.) — I. Budapest. II. Balatonfüred, Sümegh. III. Nyitra,

Tátra (Vallis Kotlina), Liptó (Mons Czebrat, Sucho-Skalno et Viehnana). IV. Podhering, Repede. V. Torda, Borszék, Bükkhavas, Segesvár, Bongárd, Nagy-Disznód, Mons Götzenberg, Montes Cibinienses (Dealu ursului), Kis-Baár (Piatra barului) Petrosz (Piatra sipotului), Vulkán (Mons Zenoga, Vallis Balea). VI. Mehádia, Vallis Cserna, Stájerlak. VII. Vratnik. VIII. Zengg.

Patula HELD.

2. *rotundata* MÜLL. — I. Arad. II. Kőszeg, Sopron. III. Pozsony, Trencsén, Trencsén-Teplicz, Vápecz, Vág-Besztercze, Bellus, Kassza-Podhrágy, Zliéchó, Maninköz, Montes Mincsó et Kis-Kriván, Baán, Vallis Vratna, Lietava, Teplicska, Hradek, Mons Szitnya. V. Nagyszeben.
 f. *albina* — III. Trencsén: Vallis Turo. V. Nagyszeben.
 3. *runderata* STUDER. — II. Kőszeg. III. Trencsén-Teplicz, Koritnicza. Vallis Hermanecz, Vallis Vratna, Montes Mincsoenses et Zliéchoenses, Tátra, Szepes-Béla, Landok, Podspád, Javorina, Szepes-Rókusz, Késmárk, Tátrafüred, Igló, Szepes-Sümeg. V. Gyergyó-Toplicza, Márpatak, ad lacum Szt-Anna, Kéroly, Montes Kerzenses, Pojana nyamczului, Czód (Mons Presba), Riuszadului, Mons Götzenberg, Montes Cibinienses (Dus, Negován, Galbina, Oncsest), Vallis Zsyl (Kimpu mielului, Dilma mare), Urikány.
 4. *solaria* MENKE. — II. Pécs, Kőszeg. III. Trencsén, Puchó, Trencsén-Teplicz, Bellus, Oroszlánkő, Szulyó, Lietava, Rájecz-Teplicz, Sztranyave. IV. Dargó, Munkács. V. Toroczkó, Kolozsvár, Kéroly, Előpatak, Székely-Udvarhely, Brassó, Feketehalom, Persány, Felső-Venicze, Montes Kerzenses, Fenyőfalva, Nagyszeben, Nagy-Csűr, Nagy-Talmács, Szeben-Boicza, Vallis Lotrora, Kis-Disznód, Nagy-Disznód, Czód (Mons Presba), Guraró, Gyógyfürdő, Vormága. VII. Zágráb, Maksimir, Ožalj, Plitvica, Lukovdol, Lič.
 5. *rupestris* DRAP. — I. Meziád, Solyomkő. III. Trencsén, Trencsén-Teplicz, Vápecz, Montes Zliéchó, Oroszlánkő, Kassza-Podhrágy, Pruzsina, Mons Klap, Maninköz, Hricsó, Lietava, Rájecz-Teplicz, Vallis Szulyó, Montes Mincsoenses et Kis-Kriván, Mons Czebrat, Likavka, Selmezbánya, Tátra, Igló, Szepes-Sümeg. IV. Nedecz, Torna, Szádellő. V. Toroczkó, Torda, Felső-Gáld, Balánbánya, Krizba, Nagykőhavas, Bucsecs, Brassó, Bácsfalva, Tömös, Törösvár,

Királykő, Feketehalom, Montes Kerczenses, Vallis Zsyl (Plesa), Petrozsény (Csetate boli), Petrosz, Nagy-Baár, Csib, Hunyad-Boicza. VI. Herkulesfürdő, Domogled. VII. Zágráb, Perusič, Lokve, Slunj. VIII. Buccari, Portoré.
var. *saxatilis* HART. — III. Trencsén.

Fam. HELICIDAE.

Eulota HARTM.

1. *fruticum* MÜLL. — I. Budapest, Nagyvárad, Beél, Élesd, Kis-Telek, Rév, Rézbánya, Makó. II. Mohács, Balaton-Udvari, Keszthely, Szombathely, Kőszeg, Sümegh. III. Pozsony, Trencsén, Tatra, Tátrafüred, Podspád, Igló. IV. Szobráncz, Munkács, Mármaros, (Kabolapojana), Királynép. V. Frequens. VI. Herkulesfürdő, Lugos. VII. Pétervárad.

Helicella FÉR.

(*Xerophila* HELD.)

2. *virgata* DA C. var. *variabilis* DRAP. — VIII. Fiume, Draga, Buccari, Zengg.
3. *profuga* A. SCHM. — VIII. Zengg.
4. *striata* MÜLL. var. *costulata* C. PFR. — I. Budapest, Kecskemét. II. Tihany, Akali, Szántód. III. Alsó-Nyitra. VII. Com. Szerém.
candidula STUD. — II. Fok-Szabadi. (WEISS [165] p. 16.)
5. *gyroides* PFR. (*homoleuca* BRUS. part.) — VII. Croatia. (WESTERLUND [171] II., p. 274.)
6. *obvia* HARTM. (*candicans* PFR., *füredensis* SERV., *bakonyca* SERV., *plattenica* SERV., *Renoufi* SERV.) — I. Budapest, Rákos, Rákospalota, Eresi, Kecskemét, Kalocsa, Püspökfürdő, Makó. II. Dalmant, Tihany, Balatonfüred, Szigliget, Sümegh, Fertő. III. Pozsony, Dévény, Dévény-Ujfalu, Borostyánkő, Trencsén, Sivabrada. IV. Eperjes, Királynép, Szádvár, Nádaska, Ungvár. V. Frequens. VI. Herkulesfürdő, Szászka, Kazán, Baziás. VII. Goljak, S.-Simun, Zágráb, Plešivica, Zrinj, Varasd-Teplicz, Zlobin, Sungeni, Mrkopalj.
7. *spirula* WESTERL. — I. Nagyvárad, Püspökfürdő. V. Kóhalom, Cikendal, Ujegyház, Gyulafehérvár. VI. Baziás.
var. *pulchella* KIM. — V. Kereszténysziget (Szeccseli hegy).
8. *Ammonis* STRB. — VII. Jelenje, Grobničko polje. VIII. Portoré.
9. *remota* KIM. — V. Felső-Bajom, Szt-Mihályfalva, Hosszúaszó, Szászváros.
10. *cereoflava* M. BIELZ. — V. Kolozsvár, Kolozs-

Monostor, Kóhalom, Segesvár, Erzsébetváros, Berethalom, Medgyes, Felső-Bajom, Hosszúaszó, Gyulafehérvár, Szász-Sebes, Vallis Zsyl. var. *Talmacensis* CLESS. — V. Nagy-Talmács. var. *Coronensis* KIM. — V. Brassó, Szász-Hermány.

11. *homoleuca* SANDRI et KUTSCH. — VII. Popina. VIII. Fiume, Vratnik, Lukovo, Zengg.
12. *liburnica* STOSS. (*Vukotinovici* HIRC). — VIII. Buccarica.
13. *Zelebori* PFR. — In regione VI. (CLESSIN [62] p. 169.)
var. *adarella* SERV. — VI. Kazán, Anina, Bozovics, Stájerlak.

Campylaea BECK.

Subg. *Eucampylaea* WESTERL.

14. *banatica* ROSSM. — I. Nagyvárad, Püspökfürdő, Élesd, Rézbánya, Fonácza, Oncásza, Solyomkő, Magaslak, Arad. IV. Mármaros. V. Nagyenyed, Hidegszamos, Csáki-Gorbó, Mons Cibles, Radna-Borberek, Tömös, Dragus, Montes Kerczenses et Árpásenses, Pojana nyamezului, Nagy-Talmács, Vöröstorony, Vallis Riuvadului et Lotriora, Czód (Mons Presba), Riuszadului, Resinár, Guraró, Dus, Nagy-Apold, Malomviz, Vallis Zsyl (Dilma mare), Nagyág, Tresztia, Skerisora. VI. Mehádia.
f. *viridana* KIM. — V. Petrosz (Piatra sipotului).
15. *stenomphala* MENKE. — VII. Oštarija.
16. *intermedia* FÉR. — VII. Lič, Zlobin, Vinodol, Lokve, Smrikovac, Mons Obruč, Grleš, Tičjak, Bitoraj et Snježnik.
17. *Hazayana* CLESS. — IV. Tatra (? !).
18. *planospira* LAM. (*umbilicaris* STAB.) — VII. Bjelska dolina, Dolje, Goljak, Zágráb, Savisce, Stubica, Tonimir, Hum, Ratulje.
var. *croatica* BRUS. — VII. Vidovec, Razdrto, Tonimir, Bjelska dolina, Hum, Stubica, Dolje, Goljak, Podsused, Zágráb, Ožalj, Plitvice, Severin, Vučnik, Vumolj, Moravice, Zlobin, Fužine, Delnice, Lokve, Veliki Drgomalj, Grbalj, Kuželj (Mons Bjelica).
var. *Kornisi* KIM. (*Páveli* HAZAY i. l.) — VI. Kazán.
19. *hirta* MENKE. — VII. Lokve, Zlobin, Lič, Vinodol, Veliki Drgomalj, Risnjak, Jelenje, Fužine (Mons Bitoraj). VIII. Fiume, Draga, Buccari, Portoré, Drvenik, Grižane, Crkvenice, Bribir, Novi, Zengg.
20. *Sadleriana* ROSSM. — VIII. Fiume.
21. *setosa* ROSSM. — VII. Plitvica, Oštarija, Velebit.

- VIII. Fiume, Buccari, Drvenik, Grižane, Crkvenice, Bribir, Novi, Zengg, Lukovo-Žugarje.
minor ROSSM. — VII. Velebit.
f. pilosa BRUS. — VII. Velebit.
f. denudata BRUS. — VII. Lika.
f. litoralis BRUS. — VII. Halan. VIII. Kozica, Lukovo.
 var. *Buccariana* HIRC. — VIII. Buccari.
22. *Brusinae* STOSS. — VII. Velebit.
 var. *velebitana* WESTERL. — VII. Velebit.
23. *imberbis* BRUS. — VII. Lika.
24. *trizona* ROSSM. — V. Com. Hunyad mer. occ. VI. Mehádia, Domogled.
 var. *balcanica* KOB. — VII. Vidovec.
 var. *Frauenfeldi* PFR. — VI. Banatus.
25. *coerulans* C. PFR. — VII. Lika, Bilaj, Oštarija, Velebit, Buljeva-Lokva. VIII. Lukovo.
 var. *depressa* BRUS. — VII. Lika, Buljeva-Lokva (Mons Crnopac).
 var. *rugata* BRUS. — VII. Halan, Buljeva-Lokva, Lika.
 var. *Bukovicana* BRUS. — VII. Bilaj, Bilajgrad, Lika, Otočac. VIII. Zengg, Lukovo.
 var. *Zermanjae* BRUS. — VII. Oštarija, Montes Plisevica. VIII. Lukovo-Žugarje.
 — *Presli* ROSSM. — V. Felek. (Species importata).
26. *cingulella* ROSSM. (*intermedia* LÁNG). — III. Trencsén, Vallis Vrátna, Mons Polim et Hoblik, Vallis Hermanecz, Deményfalva, Mons Czebrat, Tatra.
f. minor BRANCS. — III. Trencsén: Sztrazsov.
f. gyrata WESTERL. — III. Montes Carpathici.
f. albina BRANCS. — III. Vallis Vrátna, Mons Kis-Kriván (Kravarszka).
 var. *Petrogallii* BRANCS. — III. Vallis Szulyó, Manin.
27. *királykői* (non *Kiralikoeica*) KIM. — V. Királykő, Magura.
28. *faustina* ROSSM. — I. Rézbánya, Fonácza. III—IV. In regionibus montanis frequens. V. Deés, Zalathna, Dobra, Hosszúaszó, Medgyes, Segesvár.
 var. *Wagneri* KIM. — V. Segesvár.
 var. *Charpentieri* SCHOLTZ. — III. Maninköz, Hricsó, Vallis Szulyó, Pruzsina.
f. flavina BRANCS. — III. Zliéchó, Rájecz-Teplicz, Csácza, Mincsó, Mons Kis-Kriván, Teplicska (Mons Sztranik).
f. efasciata BRANCS. — III. Rájecz, Csácza, Mincsó, Mons Kis-Kriván, Koritnicza. IV. Szádellő.
 var. *Sarmizegethusae* KIM. — V. Govásdia, Vajda-Hunyad, Púj, Petrosz (Piatra sipotului),
- Petrozsény (Csetate boli), Gura szurdukului, Piatra Zenoga, Vallis Balea, Plesa, Kimpu mielului, Skok mare, Kimpu sirului. VI. Orsova, Mehádia.
 var. *Cibiniensis* KIM. — V. Montes Cibinienses et Fogarasenses.
f. efasciata KIM. — V. Czód (Mons Presba), Guraró.
 var. *Talmacensis* KIM. — V. Nagy-Talmács.
 var. *associata* ROSSM., KIM. — V. Montes Radnaenses (Korongyos), Borszék, Alsó-Rákos, Torda, Toroczkó (Székelykő), Alsó-Vidra, Skerisora.
f. citrinula ROSSM. — V. Borszék, Torda.
 var. *Barcensis* KIM. — V. Öcsém, Egyeskö, Tészla, Nagykőhavas, Vallis Tanina, Tömös, Brassó: Mons Czenk, Keresztényhavas, Bucsecs.
f. inornata KIM. — V. Nagykőhavas, Vallis Tanina, Tömös, Brassó: Mons Czenk.
 var. *orba* KIM. — V. Montes Persányenses, Királykő, Vallis Dombovicsora, Feketchalom, Felső-Törcsvár, Zernest.
f. incompta KIM. — V. Felső-Törcsvár, Zernest, Királykő.
29. *Rossmässleri* PFR. (*advena* ROSSM.) — III. Vallis Vrátna, Mons Sztrázsov, Sztranyave, Rájecz-Teplicz, Tatra, Besztercebánya. IV. Szádellő.
 var. *Budayi* BRANCS. — III. Manin, Bellus (Mons Malenicza).
f. albina BRANCS. — III. Manin.
30. *Hessei* KIM. — V. Bucsecs.

Subg. *Arianta* LEACH.

31. *aethiops* M. BIELZ. — V. Montes Fogarasenses, Árpásenses, Kerczenses et Felekenses.
 var. *Petrii* KIM. — V. Montes Radnaenses: Ünőkő, Botus, Putredu, Izvoru, Ksisa.
32. *arbustorum* LINN. (*dravica* SERV.) — I. Budapest, Ercsi, Bihar. III. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Trencsén-Teplicz, Vallis Vrátna, Zliéchó, Mons Sztrazsov, Biskupicz, Pruzsina, Zsolna, Rájecz-Teplicz, Manin, Rózsahegy, Koritnicza, Selmezbánya, Tatra, Tátrafüred, Landok, Podspád, Javorina. IV. Munkács. V. Montes Radnaenses (Ünőkő, Korongyos, Czibles), Mons Tészla, Tömös, Keresztényhavas, Bucsecs, Lacus Bulea, Montes Kerczenses et Felekenses, Czód (Mons Presba), Dus, Montes Retyezát, Borbatény. VI. Korniaréva. VII. Pétervárad, Eszék.
 var. *alpicola* FÉR. (*alpestris* L. PFR.) — Occurrit in montibus Carpathicis. (CLESSIN [62] p. 177; WESTERLUND [171] II., p. 149.)

var. *excelsa* CLESS. — V. Tömös, Keresztényhavas, Vulkán (Piatra Zenoga).

Hygromia RISSO.

(*Fruticicola* HELD.)

33. *bidens* CHEMN. — I. Nagy-Báród (Bihar). II. Keszthely. III. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Bohuszlavicz, Zay-Ugrócz, Zsolna, Bellus, Rájecz-Teplicz, Puchó, Rózsahegy, Tatra. IV. Csiesva, Varannó, Eperjes, Munkács, Oroszvég, Várpalánka, Podhering, Repede. VII. Borovgáj, Zágráb.

var. *minor* E. A. BIELZ. — V. Brassó, Bogát, Alsó-Szombath, Kercz, Segesvár, Erzsébetváros, Szász-Almás, Berethalom, Medgyes, Hosszúaszó, Nagy-Csür, Nagyszeben, Nagy-Talmács, Felek, Kis-Disznód, Riuszádului, Szászváros, Nagyág, Magyar-Brettye.

34. *dibothryon* (E. FRIV.) E. A. BIELZ. — I. Solyomkő, Nagy-Báród (Bihar). III. Tatra. IV. Kassa, Abos, Bártfa, Csiesva, Szádellő, Munkács, Zsornina, Bukovicska, Podhering, Repede. Mármaros, V. Deés, Radna, Görgény-Szt-Imre, Apa-Nagyfalu, Borszék, Balánbánya (Mons Egyeskö), Lacus Szt-Anna, Krasznabodza, Székely-Udvarhely, Segesvár, Medgyes, Hosszúaszó, Nagyenyed, Offenbánya, Skerisorra, Déva, Urikány, Vulkán (Mons Zenoga), Nagy-Apold, Tilicska, Orlát, Guraró, Nagy-Disznód, Kis-Disznód, Mons Götzenberg, Riuszádului. VI. Banatus. (STROBEL [149] p. 12; BRUSINA [54] p. 37.)

35. *unidentata* DRAP. (*Cobresiana* v. ALT.) — II. Mohács, Kőszeg. III. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Trencsén-Teplicz, Kassza-Podhrágy, Mons Sztrazsov, Puchó, Oroszlánkő, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna, Mons Kis-Kriván, Vallis Pruzsina, Mons Czebrat et Sucho-Skalno, Vallis Hermanecz, Deményfalva, Selmezbánya, Tatra, Landok, Podspád, Javorina, Vallis Bialka, Szepes-Rókusz, Késmárk, Tátrafüred, Nedecz-Vár-alja. IV. Torna, Jászó.

f. *albina* BRANCS. — III. Pozsony, Rájecz-Teplicz
var. *edentula* DRAP. — III. Bellus, Tatra, Igló.
IV. Vallis Hernád.

36. *leucozona* C. PFR. — II. Balaton. (STROBEL [149] p. 12). VII. Karlovicz, Bród, Delnice, Mons Grleš, Lokve, Veliki Risnjak, Podsused, Tuškanec, Plešivica.

f. *rutilans* PFR. — VII. Croatia (WESTERLUND [171] II., p. 33).

37. *Bielzi* E. A. BIELZ. — I. Rézbánya, Fonácza, Meziád, Segestyel. IV. Sztrojna, Mons Pietrosz,

Mármaros (Kabolapojána). V. Magyar-Léta, Deés, Radna, Görgény-Szt-Imre, Gyergyó-Teplicza, Segesvár, Abrudbánya, Alsó-Grohot, Skerisorra.

38. *hispida* LINN. — I. Budapest, Rákospalota. II. Mohács, Kőszeg. III. Pozsony, Késmárk, Nedecz, Lubló, Szepes-Béla. V. Kolozsvár, Torda, Kis-Disznód. VII. Dolje, Goljak, Vidovec, Károlyváros. VIII. Novi.

39. *montana* STUD. (*rufescens* auct. nec PENN.) — II. Pozsony. (SZÉP [151] p. 20; ORTVAY [124] p. 224.)

var. *danubialis* CLESS. — II. Mohács. (STROBEL [149] p. 14. sub *circinata*.)

40. *umbrosa* C. PFR. (*aporata* SERV., *sciraia* SERV., *oecoscia* SERV.) — II. Kőszeg. III. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Puchó, Kis-Kriván, Trencsén-Teplicz, Vallis Vrátna, Tatra, Nedeczvár, Lubló, V. Berethalom. VII. Zágráb.

f. *albina* BRANCS. — III. Kis-Kriván.

f. *minor* ROSSM. — VII. Croatia meridionalis. Ad ripas fluviorum Száva et Unna.

41. *Erjavecii* BRUS. — VII. Vidovec, Slunj, Ožalj, Plitvica, Oštarija, Zágráb, Lukovdol.

42. *plebeja* DRAP. — VII. Dolje, Goljak, Podsused, S.-Simun, Zágráb, Bród, Grbalj, Lukovdol, Klek, Brinj.

43. *flicina* PFR. — VII. Lokve.

44. *Pietruskyana* PFR. (*villosula* HAZAY.) — III. Mons Kis-Kriván, Minesó, Budatin, Bellus, Vallis Tarcza, Felka, Vallis Kottina, Késmárk. IV. Királynép, Munkács, Podhering, Oroszvég, Várpalánka.

f. *albina* BRANCS. — III. Simul cum stirpe in Comit. Trencsén.

45. *sericea* DRAP. — I. Budapest. II. Kőszeg, Sopron, Német-Keresztur. III. Pozsony, Trencsén, Puchó, Bellus, Lednicz, Manin, Vallis Turócz, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna, Csácza, Trencsén-Teplicz, Likavka, Rózsahegy, Koritnicza, Lukifürdő, Mons Szitnya. IV. Soly, Kassa, Varannó, S.-A.-Ujhely, Nádorka, Tapoleza, Miskolecz.

46. *Lubomirskii* SLOSARSKI (*Clessini* ULIČNÝ) — III. Trencsén, Trencsén-Teplicz, Oroszlánkő, Lednicz, Vallis Vrátna, Teplicska, Likavka, Rózsahegy, Lukifürdő, Mons Szitnya. V. Borszék.

47. *rubiginosa* A. SCHM. — I. Budapest, Szohodol. II. Balaton-Udvari, Sümegh, Sopron. III. Pozsony, Dévény, Koritnicza, Tatra, Szepes-Rókusz, Baldócz, Szepes-Béla, Ruzsbach, Tótfalu. IV. Eperjes, Bártfa, Varannó, Nagy-Mihály, Jászó, Oroszvég, Várpalánka. V. Kéroly, Székely-Udvarhely, Prázsmár, Brassó, Fogaras, Árapatak,

- Kőhalom, Erzsébetváros, Berethalom, Küküllővár, Felső Bajom, Nagy-Csűr, Nagyszében, Fenyőfalva, Czód, Kis-Disznód, Resinár, Gyulafehérvár, Déva, Kis-Kalán, Magyar-Brettye.
48. *transsylvanica* WESTERL. (*fusca* BIELZ nec MONT.) — V. Borszék, Görgény-Szt-Imre, Mons Tészla, Kéroly, Bogát, Feketehalom, Komána, Sebes, Kerczesora, Pojana nyamezului, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Kis-Disznód, Czód, Riuszádului, Vöröstorony, Vallis Lotriora, Nagyszében, Kereszténysziget, Berethalom, Nagy-Sink, Nagy-Apold, Felső-Váradja, Szászváros, Vormága, Hunyad-Boicza, Tresztia, Toroczkó, Vajda-Hunyad, Urikány, Kimpulunyág.
var. *Deubeli* KIM. — V. Brassó, Keresztényhavas, Királykő, Zernest.
49. *Olivieri* FÉR. — VIII. Fiume, Draga, Buccari, Portoré, Drvenik, Grižane, Bribir, Novi, Zengg, Lukovo-Žugarje.
50. *Carthusiana* MÜLL. (*encyae* SERV., *eusepia* SERV.) — I. Budapest, Nagyvárad, Püspökfürdő, Beél, Tenke, Rév, Békés-Csaba, Makó, Borossebes, Arad. II. Siófok, Balatonfüred, Fonyód, Sümegh, Kőszeg. III. Pozsony. V. Kolozsvár, Szamosfalva, Borszék, Nagy-Halmágy, Ribicze, Gyógyfürdő, Déva, Vajda-Hunyad, Kis-Kalán, Hosszúaszó, Szászsebes, Resinár, Rűsz, Kercz. VI. Temesvár, Pancsova. VII. Podsused, Stubica, Vidovec, Zágráb, Plešivica, Ožalj, Dubica, Brinj, Plitvica, Bilajgrad, Oštarija, Lukovdol, Severin, Lokve. VIII. Fiume, Draga, Buccari, Buccarica, Portoré, Crkvenice, Novi, Zengg.
51. *strigella* DRAP. (*Mehadiae* BGT., *Briandi* SERV., *Gueretini* SERV., *Dubreuli* SERV., *agapeta* BGT.) — I. Budapest, Rév, Rézbánya, Vaskóh, Püspökfürdő. II. Sümegh, Kőszeg, Balatonudvari, Balatonfüred. III—V. Frequens. VI. Mehádia. VII. Plitvica, Zavalje. VIII. Zengg.
52. *Hirci* CLESS. — VII. Mons Risnjak, Snježnik, Platak et Obruč.
53. *incarnata* MÜLL. — I. Budapest. II. Mohács, Sümegh, Kőszeg. III—IV. Frequens. V. Alsó-Szombath, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Nagyszében, Déva, Malomviz, Alsó-Borbatény, Vulkán (Mons Zenoga). VI. Herkulesfürdő, Szászka. VII. Pozsega, Lič, Ponikve, Veliki Risnjak, Kuželj, Klek, Brinj, Plitvica. VIII. Zengg.
f. *velebitana* HIRC. — VII. Obruč, Grleš, Platak, Risnjak, Bitoraj, Kuželj, Zeleni vir.
54. *vicina* ROSSM. (*carpathica* CLESS.) — I. Élesd. III—V. In regionibus montanis frequens. VII. Stubica, Podsused, Zágráb, Klek, Lacus Milanovo ozero. VIII. Buccari, Zengg.
f. *minor* HIRC. — VII. Moravice, Grbalj.
55. *cinctella* DRAP. — VIII. Fiume, Buccari.

Gonostoma HELD.

56. *obvoluta* MÜLL. — I. Diósgyőr. II. Pécs, Kőszeg. III. Pozsony, Pozsony-Szt-György, Borostyánkő, Dévény, Trencsén-Tepliez, Kraszina, Alsó-Szúcs, Zliéchó, Oroszlánkő, Lietáva, Selmezbánya. IV. Szádvár, Rákó, Szepesi, Jászó, Szádelő, Eperjes, Tokaj. VII. Jelenje, Lukovdol, Vrbovsko, Grbalj, Veliki Drgomalj, Mali Risnjak, Cabar, Brod, Delnice.
57. *holosericea* STUD. — III. Koritnicza, Selmezbánya, Jaeskó, Nagylak, Mons Czebrat, Tátra, Szepes-Béla, Landok, Podspád, Vallis Kotlina et Bialka, Tátrafüred, Felka, Igló, Szepes-Sümeg.
58. *diodonta* FÉR. — VI. Mehádia, Vallis Cserna, Domogled.
59. *triaria* E. FRIV., ROSSM. — VI. Mehádia, Domogled, Vallis Cserna, Stájerlak.
f. *major* WESTERL. — VI. Mehádia.
f. *albina* KIM. — VI. Vallis Cserna.
60. *trinodis* KIM. (*transsylvanica* HAZAY). — V. Vallis Zsyl: Dilma mare, Kimpu mielului, Kimpu sirului, Piatra alba, Kimpulunyág, Skok, Plesa; Skerisora, Alsó-Girda, Toroczkó, Toroczkó-Ujfalu, Torda.
61. *triadis* KIM. — V. Hunyad-Boicza, Gyógyfürdő, Vajda-Hunyad, Zalasd, Ponor-Ohaba, Kis-Baár (Piatra barului), Petrosz (Piatra sipotului), Piatra rosia, Csetate zsidovilor, Petrozsény (Csetate boli), Merisor (Dealu babi), Vulkán (Piatra Zenoga et Vallis Balea), Vöröstorony (Vallis Lotriora).
62. *tatrica* HAZAY. — III. Tátra, Szepes-Béla, Vallis Kotlina.
63. *personata* LAM. — I. Rézbánya, Oncsásza, Segestyel. II. Kőszeg, Borostyánkő. III—V. Frequens. VI. Mehádia. VII. Klek, Lukovdol, Grbalj.

Chilotrema LEACH.

64. *lapicida* LINN. — III. Appony, Ghymes, Selmezc, Trencsén.

Vallonia RISSO.

65. *pulchella* MÜLL. — I. Budapest, Püspökfürdő. II. Mohács, Tihany, Balatonudvari, Kéthely, Kőszeg, Kis-Marton. II. Pozsony, Dévény, Borostyánkő, Nyitra, Trencsén, Puchó. Trencsén-Tepliez, Rózsahegy, Tátra, Nedecz, Igló, Baldócz. IV. Torna, Szádelő, Varannó, S.-A.-

Ujhely, Tolesva, Munkács. V. Radna, Brassó, Prázmár, Kőhalom, Felső-Bajom, Felső-Porumbák, Felek, Szent-Erzsébet, Nagyszeben, Kis-Disznód, Czód, Riuszádulni, Kis-Kalán, Zalathna, Toroczkó-Ujfalu. VII. Goljak, Medvedgrad, S.-Simun, Zágráb, Časma, Sziszek, Severin.

66. *costata* MÜLL. — I. Budapest, Nagyvárad. II. Balaton-Udvari, Fok-Szabadi, Sümegh, Kőszeg, Borostyánkő. III. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Puchó, Kraszina, Oroszlánkő, Kassza-Podhrágy, Maninköz, Vallis Szulyó, Turó, Rájecz-Teplicz, Baán, Zavodje, Hradek, Mons Czebrat, Likavka, Rózsahegy, Tátra, Vallis Kotlina, Igló, Szepes-Sümeg. IV. Abos, Kassa, Szádellő, Munkács. V. Frequens. VII. Goljak, Medvedgrad, Zágráb, Sziszek.

Acanthinula BECK.

67. *aculeata* MÜLL. — II. Sümegh. III. Nyitra, Hradek (Mons Czebrat, Sucho-Skalno et Vichnana). V. Segesvár, Bongárd, Nagy-Disznód, Mons Götzenberg, Vöröstorony (Vallis Lotriona), Vulkan (Piatra Zenoga et Vallis Balea). VI. Mehádia, Vallis Cserna, Domogled. VII. S.-Simun. VIII. Buccari.

Macularia ALB.

68. *vermiculata* MÜLL. — VIII. Novi.

Tachea (LEACH) GRAY.

69. *Vindobonensis* FÉR. (*austriaca* ROSSM.) — In toto regno frequens.

f. *conoidea* WESTERL. — III. Trencsén.

dev. *sinistrorsa* KIM. — V. Nagyszeben.

var. *pallescens* FÉR. (*expallescens* ROSSM.) — I. Budapest. II. Sümegh, Kőszeg. III. Pozsony, Trencsén. IV. Munkács. V. Frequens. VI. Mehádia.

70. *nemoralis* MÜLL. — II. Mohács, Keszthely, Sümegh, Szombathely. VII. Podsused, Zágráb, Podkilovac, Čabar, Ožalj, Brinj, Montes Plisevica. VIII. Novi, Zengg.

71. *hortensis* LINN. — I. Budapest, Püspökfürdő. II. Szombathely. III. Pozsony, Alsó-Nyitra, Trencsén-Teplicz, Zliéchó, Manin, Vallis Vrátna, Csáca, Vallis Hermanecz, Kőrmöczbánya. IV. Nagy-Mihály (Com. Zemplén). VII. Podsused.

Helix LINN.

(*Pomatia* BK., *Helicogena* C. FR.)

72. *aspersa* MÜLL. — VIII. Fiume, Buccari.

73. *cincta* MÜLL. — VIII. Fiume, Draga, Buccari, Carlopageo.

74. *lutescens* ROSSM. — I. Nagyvárad, Pecze-Szt-Márton, Békés-Csaba, Arad, Makó. III. Igló. IV. Eperjes, Lapispatak, Királynép, Torna, Csicsva, Nagy-Mihály, Munkács. V. Frequens. f. *fuscolabiata* WESTERL. — V. Transsylvania. f. *fasciata* WESTERL. — V. Transsylvania.

75. *pomatia* LINN. — Frequens.

f. *scalaris* MÜLL. (*scalarida*) — V. Nagyszeben, Kőhalom.

f. *pomaria* MÜLL. (*sinistrorsa*) — I. Com. Pest. V. Nagyszeben, Kereszténysziget.

f. *minor* WESTERL. — V. Secundum auctorem occurit in regione transylvanica.

var. *albina* C. RIESS. (*Haynaldiana* HAZAY). —

I. Budapest. V. Kis-Torony. VI. Karánsebes.

var. *contracta* HAZAY. — III. Zagyva-Róna (prope Salgótarján).

var. *compacta* HAZAY. — I. Budapest, Élesd, Solyomkő, Bélavár. II. Kőszeg. III. Vallis Vrátna.

var. *Pulskyana* HAZAY — I. Budapest. III. Trencsén. IV. Varannó.

var. *solitaria* HAZAY (*eusarcosoma* SERV.) — I. Budapest.

var. *sabulosa* HAZAY. — I. Budapest.

var. *lednicensis* BRANCS. — III. Lednicz, Puchó.

var. *banatica* KIM. — VI. Karánsebes.

76. *secernenda* ROSSM. — VII. Grad, Vrelo. VIII. Fiume, Buccari, Novi, Zengg, Lukovo, Lukovo-Žugarje.

Fam. BULIMINIDAE.

Buliminus EHRBG.

Subg. *Napaeus* ALB.

1. *montanus* DRAP. — I. Rézbánya. II. Kőszeg. III. Nyitra, Trencsén, Vallis Hermanecz, Koritnicza, Selmech, Hradek, Tátra, Szepes-Béla, Landok, Podspád, Vallis Kotlina, Nedecz, Igló, Szepes-Sümeg. IV. Jászó. VII. Klek, Fužine, Lokve, Lič, Zlobin, Mons Tuhobič, Grbalj, Risnjak, Delnice, Mons Bitoraj, Brod.

f. *variegatus* MQ. TD. — III. Trencsén.

f. *prolongatus* BRANCS. — III. Csáca.

var. *carpathicus* CLESS. — V. Thucza, Mons Czibles, Borszék, Mons Öcsém et Egyeskö, Montes Hargita, Kéroly, Montes Bodzaenses, Keresztényfalva, Felső-Tömös, Keresztényhavas, Bucsecs, Felső-Törösvár, Királykő, Zernest, Montes Fogarasenses, Negoj, Pojana, nyamezului, Mons Szurul, Czód (Mons Presba et Plejesa), Riuszádulni, Montes Cibinienses (Dus, Kis-Negován, Piatra alba, Galbinul), Retyezát.

2. *obscurus* MÜLL. — I. Budapest, Sólyomkő. II. Mohács. III. Pozsony, Pozsony-Szt-György, Borostyánkő, Appony, Ghymes, Trenesén, Puchó, Zliéchó, Trenesén-Teplicz, Mons Czebrat, Szepes-Béla, Vallis Kotlina. IV. Szádvár, Szádellő. V. Frequens. VI. Herkulesfürdő, Lugos. VII. Dolje, Goljak, Medvedgrad, Zágráb, Vidovec, Severin, Lukovdol, Delnice, Brinj, Oštarija.

Subg. *Mastus* (BECK.) KOB. (*Amphitrorsus* KIM.)

3. *Bielzi* KIM. (*assimilis* M. BIELZ, *grandis* E. A. BIELZ, 1859 nec 1853). — I. Rézbánya. V. Nagyenyed, Toroczkó (Székelykő), Kolozsvár, Deés, Romosz, Görgény-Szt-Imre.
var. *Traxleri* KIM. — IV. Montes Borlógyil (Com. Bereg.)
4. *relictus* E. A. BIELZ. (*curtus* E. A. BIELZ, *transylvanicus* KIM.) — V. Vallis Bogát, Krizba, Felső-Komána, Feketealom, Töresvár, Terkő, Nagy-Hagymás.
var. *tenuis* E. A. BIELZ. — V. Vallis Bogát, Krizba, Felső-Komána, Feketealom, Töresvár, Bucsecs, Nagyköhavas, Tömös, Keresztényhavas, Brassó.
f. *parvus* E. A. BIELZ. — V. Brassó, Keresztényhavas, Bucsecs.
5. *venerabilis* PFR. (*reversalis* var. *major* E. A. BIELZ.) — V. Tészla, Brassó, Keresztényhavas, Rozsnyó, Felső-Tömös, Nagyköhavas.
var. *brevis* E. A. BIELZ (*minor* E. A. BIELZ, *alpicola* KIM.) — V. Tészla, Csukás, Dongókő, Bodza, Keresztényhavas, Bucsecs.
var. *alpinus* E. A. BIELZ (*regalis* KIM.) — V. Töresvár, Mogura, Királykő.
var. *semotus* KIM. — V. Vulkán (Piatra Zenoga), Petrosz (Piatra sipotului).

Subg. *Zebrinus* HELD.

6. *detritus* MÜLL. (*radiatus* BRUG.) — I. Budapest. II. Pécs, Balaton Udvari, Bakony, Sümegh. III. Dévény, Nyitra, Zagyva-Róna, Szliács. V. Brassó, Szentpéter, Rozsnyó. VI. Herkulesfürdő. VII. Brinj, Lastatič, Budak, Popina, Zlobin, Fužine (Mons Tuhobič), Grobničko polje, Montes Plisevica.

Chondrulus BECK.

(*Dentistomus* KIM. part.)

7. *tridens* MÜLL. — I. Budapest, Nagyvárad, Szohodol. II. Akali, Szántód, Tihany, Balaton-Ederics, Kéthely, Fonyód, Bakony, Sümegh. III. Dévény-Ujfalu, Rózsahegy, Zagyva-Róna. IV. Szádvár, Szádellő, Jászó, Tokaj, Kölesin, Orosz-

vég, Podhering. V. Transsylvania merid. centralis. VII. Goljak, S.-Simun, Mons Obruč VIII. Buccari.

var. *haliciensis* CLESS. — III. Pozsony, Dévény, Trenesén, Puchó, Trenesén-Teplicz, Rájecz-Teplicz, Alsó-Szúcs.

var. *vicinus* WESTERL. — V. Vajda-Hunyad, Govásdia, Vallis fluv. Maros (pars inferior), Vallis fluv. Szamos.

var. *armatus* WESTERL. — V. Secundum auctorem (WESTERLUND. [174] p. 45.) Transsylvaniae civis.

var. *eximius* ROSSM. — V. Frequens.

8. *quinquedentatus* ROSSM. — VII. Perušić.

9. *quadridens* MÜLL. var. *niso* RISSO — VII. Gračac.

Fam. PUPIDAE.

Lauria GRAY.

1. *cylindracea* DA C. (*umbilicata* DRAP.) — VIII. Fiume, Buccari, Buccarica, Zengg.

Orcula HELD.

2. *dolium* DRAP. — I. Meziád, Fericse, Rézbánya. III. Frequens.
f. *Titan* BRANCS. — III. Trenesén-Teplicz.
f. *major* WESTERL. — III. Trenesén.
f. *obesa* WESTERL. — III. Trenesén-Teplicz, Belius, Oroszlánkő, Vágbesztercze.
f. *gracilis* HAZAY. — III. Szepes-Béla, Landok, Podspád, Vallis Kotlina.
f. *cylindrica* BRANCS. — III. Trenesén-Teplicz.
f. *curta* BRANCS. — III. Trenesén-Teplicz.
f. *minor* WESTERL. — III. Trenesén.
f. *minima* BRANCS. — III. Rájecz-Teplicz, Vallis Domanics, Hricsó.
f. *tumida* HAZAY. — III. Szepes-Béla, Landok, Podspád, Vallis Kotlina.
f. *implicata* BRANCS. — III. Vallis Vrátna.
f. *uniplicata* P. et M. — III. Trenesén.
f. *biplicata* BRANCS. — III. Trenesén.
f. *triplicata* BRANCS. — III. Trenesén-Teplicz.
f. *quadriplicata* LOC. — III. Tátra (Chocs).
f. *plagiostoma* AL., BR. — III. Rájecz-Teplicz.
f. *cebratica* WESTERL. — III. Oseda (Mons Czebrat).
var. *Brancsiki* CLESS. (*Kimakowiczi* BRANCS.) — III. Vallis Manin et Szulyó.
f. *elongata* BRANCS. — III. Oroszlánkő.
f. *curta* BRANCS. — III. Rájecz-Teplicz.
3. *conica* ROSSM. — VII. Podsused, Plitvica, Delnice, Lokve, Brlog.

4. *Jetschini* KIM. (*dolium* BIELZ nec DRAP.) — V. Vajda-Hunyad, Skerisora, Kőrösbánya, Vormága, Zalathna, Nagyenyed. VI. Herkulesfürdő, Vallis Cserna.

5. *doliolum* BRUG. — I. Budapest. II. Pozsony, Trencsén, Trencsén-Teplicz, Kraszina, Oroszlánkő, Kassza-Podhrágy, Bellus, Nyitra, Táttra, Szepes-Béla, Landok, Vallis Kotlina. IV. Szádelő, Jászó, Munkács. V. Frequens. VII. Goljak, Zágráb, Perušič, Lukovdol, Ponikve, Kapella. VIII. Buccari.

Coryna WESTERL.

6. *truncatella* PFR. — VII. Lukovdol, Delnice, Ponikve. VIII. Buccari.

7. *Parreyssi* PFR. — V. Nagy-Baár, Petrosz (Piatra sipotului), Petrozsény (Csetate boli), Govásdia, Vajda-Hunyad, Felső-Lapugy. VI. Herkulesfürdő, Baziás.

var. *caesa* WESTERL. — VI. Herkulesfürdő, Baziás.

var. *armata* CLESS. — V. Vulkán (Piatra Zenoga), Petrosz (Piatra sipotului), Kis-Baár (Piatra barului).

8. *lamellata* CLESS. — V. Orlát, Kerczesora.

9. *Bielzi* ROSSM. (*biplicata* BIELZ.) — III. Táttra. V. Csáki-Gorbó, Apa-Nagyfalu, Radna (Mons Korongyos), Görgény-Szt-Imre, Borszék, Gyergyó-Toplicza, Balánbánya, Kérolly.

var. *euodon* WESTERL. — III. Táttra: Szepes-Béla. V. Transsylvania. (WESTERLUND [174] p. 74.)

(var. *romanica* KIM. — Secundum auctorem Romaniam et non Transylvaniam (WESTERLUND. [174] p. 74) incolit.

Pagodina STAB.

10. *pagodula* DESM. — VII. Tuškanec, S.-Simun, Zágráb, Plitvica, Mrzla vodica, Kapella.

Pupa DRAP.

(*Torquilla* F. BR.)

11. *frumentum* DRAP. — VII. Toplice, Dolje, Goljak, Zágráb, Vidovec, Ožalj, Klek, Plitvice, Oštarija, Lokve, Brod, Lukovdol. VIII. Fiume, Buccari, Portoré, Novi, Zengg.

var. *primula* WESTERL. — Secundum auctorem (WESTERLUND [174] p. 80) Hungariae incola.

var. *hungarica* KIM. (*frumentum* auct. hung.) — I. Budapest, Meziád, Ferieše, Rézbánya, Arad. II. Akali, Tihany, Sümegh, Kőszeg, Ruszt. III—V. Frequens.

var. *cylindracea* ROSSM. — VII. Perušič. VIII. Fiume, Zengg.

var. *pachygastra* ROSSM. — VIII. Buccari.

12. *secale* DRAP. — III. Pozsony.

Modicella AD.

13. *avenacea* BRUG. — I. Meziád, Ferieše, Rézbánya. III—V. Frequens. VI. Herkulesfürdő. VII. S.-Simun, Zágráb, Vidovec, Slunj, Plitvice, Mons Bjelica, Plase, Kukuljanovo. VIII. Fiume, Bribir, Buccari.

f. *paucidens* WESTERL. — Secundum auctorem (WESTERLUND [174] III., p. 97) Hungariae incola.

var. *clianta* WESTERL. — III. Táttra (Choës).

Odontocyclas SCHLÜT.

14. *Kokeili* ROSSM. — VII. Lukovdol, Lokve, Plitvica, Kukuljanovo (Ponikve).

Pupilla LEACH.

15. *muscorum* MÜLL. — I. Budapest. II. Akali, Kőszeg, Sümegh. III. Pozsony, Dévény, Trencsén, Puchó, Trencsén-Teplicz, Hradek, Rózsahegy, Kralován. IV. Munkács. VII. Goljak, S.-Simun, Zágráb, Plitvica, Lukovdol, Severin.

var. *transsylvanica* KIM. — I. Püspökfürdő, Meziád, Ferieše, Rézbánya. V. Toroczkó-Ujfalu, Magyar-Léta, Radna, Borszék, Gyergyó-Toplicza, Montes Hargita, Parajd, Tölgyes, Prázmár, Brassó, Kőhalom, Marpód, Kercz, Felek, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Czód, Kis-Disznód, Nagyszeben, Szent-Erzsébet, Nagy-Csűr, Erzsébetváros, Berethalom, Felső-Bajom, Zalathna, Csib, Hunyad-Boicza, Vormága, Szászcser, Vajda-Hunyad, Dobra, Kis-Kalán, Alsó-Vidra.

var. *bigranata* ROSSM. — III. Trencsén, Oroszlánkő, Klap, Maninköz, Vág-Besztercze, Rájecz-Teplicz.

f. *albina* BRANCS. — III. Trencsén.

16. *cupa* JAN. — III. Táttra.

var. *carpathica* KIM. — V. Torda, Kolozsvár, Borszék, Medgyes, Vajda-Hunyad.

17. *triplicata* STUD. — V. Bucsecs, Töresvár, Feketehalom, Nagyszeben, Toroczkó, Torda, Koppánd, Intragáld, Mons Kecsekő, Csib, Mada, Vajda-Hunyad, Petrozsény (Csetate boli), Petrosz (Piatra sipotului), Nagy-Baár.

var. *bibaca* KIM. — V. Torda, Nagy-Selyk.

var. *monodon* E. A. BIELZ (? *cupa* var.) — V. Mons Kecsekő.

Sphyradium AGASS.

18. *edentulum* DRAP. — III. Illava. V. Segesvár, Nagyszeben, Bongárd, Kis-Disznód, Mons Götzenberg, Resinár.
 19. *columella* G. Mts. (*Gredleri* CLESS., *inornatum* auct. non MICH.) — III. Mons Czebrat, Tátra. V. Nagykőhavas, Buceacs, Vöröstorony.

Isthmia GRAY.

20. *minutissima* HARTM. — I. Budapest. II. Sümegh. III. Trencsén, Puchó, Baán, Szkalka, Klap, Rajecz-Teplicz, Rózsahegy. IV. Munkács, Kölesin. V. Torda, Borszék, Kőhalom, Tömös, Feketealom, Brassó, Rozsnyó, Segesvár, Medgyes, Felső-Bajom, Nagy-Csűr, Nagyszeben, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Orlát, Szászesór, Petrosz, Petrozsény (Csetate boli), Vulkán (Piatra Zenoga et Vallis Balea), Malomviz-Szuszény (Kolczvár), Máda, Vajda-Hunyad, Déva. VII. Goljak, Zágráb, Sziszek, Medvedgrad, Lukovdol, Kukuljanovo (Ponikve). VIII. Buccari.
 21. *claustralis* GREDEL. var. *opisthodon* REINH. — VI. Herkulesfürdő, Domogled.

Vertigo MÜLL.

22. *tatica* HAZAY (*arctica* CLESS. nec. WLLBG.) — III. Tátra: Vallis Kotlina.
 23. *alpestris* ALDER. — III. Illava, Liptó: Mons Czebrat et Chocs. V. Torda, Fogaras, Vajda-Hunyad, Vulkán (Piatra Zenoga).
 f. *mitis* WESTERL. — V. Petrozsény (Csetate boli), Vulkán (Piatra Zenoga).
 24. *antivertigo* DRAP. — I. Budapest. II. Fonyód, III. Trencsén-Teplicz, Hradek, Rózsahegy, Tátra, Szepes-Rókusz, Vallis Kotlina. IV. Oroszvég, Várpalánka. V. Torda, Botfalu, Segesvár, Medgyes, Fogaras, Porumbak, Felek, Szent-Erzsébet, Nagyszeben.
 25. *Moulinsiana* DUPUY. — I. Budapest. IV. Nádaska, Torna.
 26. *pygmaea* DRAP. — I. Budapest. II. Balaton-Udvari. III. Pozsony, Ghymes, Appony, Trencsén, Puchó, Trencsén-Teplicz, Hradek, Mons Kopa, Árva, Tátra, Vallis Kotlina. IV. Sáros, Abauj, Ránk, Munkács, Várpalánka. V. Borszék, Tölgyes, Csik-Tusnád, Kérolly, Brassó, Tőresvár, Rozsnyó, Alsó-Venicze, Bácsfalu, Tömös, Kőhalom, Fogaras, Segesvár, Medgyes, Felső-Bajom, Felső-Porumbák, Kerezesora, Nagy-Talmács, Fenyőfalva, Szászufalu, Szent-Erzsébet, Nagy-Csűr, Nagyszeben. Czód, Riuszádului, Petrosz (Piatra

barului), Kis-Kalán, Toroczkó-Ujfalu, Torda VII. Goljak, S.-Simun, Zágráb, Sziszek, Plitvica.

27. *substriata* JEFFR. — V. Torda, Medgyes.
 28. *pusilla* MÜLLER. — I. Budapest. III. Trencsén, Puchó, Trencsén-Teplicz, Illava, Rajecz-Teplicz, Mons Czebrat. IV. Munkács. V. Torda, Segesvár, Brassó, Nagyszeben, Götzenberg, Szászesór. VI. Herkulesfürdő, Domogled.
 29. *angustior* JEFFR. — I. Budapest. II. Balaton-Udvari. V. Segesvár, Medgyes, Fogaras, Szent-Erzsébet, Nagyszeben.

Balea PRID.

30. *perversa* LINN. — III. Nyitra, Ghymes, Appony, Trencsén, Oroszlánkő, Lednicz.

Clausilia DRAP.

Subg. *Alopiu* ADAMS (*Isalopiu* LICHTENPOL.)

31. *nefasta* KIM. — V. Csukás (Bratocsa).
 32. *Fussi* KIM. var. *nota* KIM. — V. Buceacs.
 var. *bipalatalis* KIM. — V. Buceacs, Buksoj.
 33. *livida* MKE. — V. Abrudbánya (Mons Vulkán).
 f. *minor* A. SCHM. — V. Abrudbánya.
 34. *maxima* A. SCHM. — V. Tőresvár (Magura).
 f. *unipalatalis* KIM. — V. Tőresvár.
 f. *bipalatalis* KIM. — V. Tőresvár.
 f. *tripalatalis* KIM. — V. Tőresvár.
 f. *spiralis* KIM. — V. Tőresvár.
 f. *clausiliaeformis* KIM. — V. Tőresvár.
 var. *cybaea* KIM. — V. Zernest (Magura: Kolezu galbinari).
 var. *livens* ROSSM. — V. Királykő (Pestere).
 var. *Lischkeana* CHARP. — V. Királykő (Vallis Propásta).
 var. *pruinosa* CHARP. — V. Királykő (Pásztor-
 orom, Krepatura).
 f. *unipalatalis* KIM. — V. Királykő.
 f. *bipalatalis* KIM. — V. Királykő.
 var. *violacea* KIM. — V. Kis-Királykő.
 var. *grandis* E. A. BIELZ. — V. Királykő (Turnu).
 var. *obesa* KIM. — V. Királykő (Vallis Propásta, Riu-szakadék).
 var. *gracilior* KIM. — Királykő (Vallis Drage slovenilor).
 var. *Meschendorferi* E. A. BIELZ. — V. Feketealom.
 f. *supraplicata* KIM. — V. Feketealom.
 f. *albina* BOETTIG. — V. Feketealom.
 35. *Bielzi* PFR. — V. Vajda-Hunyad.
 var. *intermedia* ROSSM. — In montibus calcareis Com. Hunyadensis septentrionalis.
 var. *Madaensis* C. FESS. — V. Máda.

- f. albina* E. A. BIELZ. — V. Máda.
 var. *Potaisanensis* KIM. — V. Torda, Koppánd.
 var. *clathrata* ROSSM. — IV. Szádellő.
 36. *latens* L. PFR. — V. Tarkő, Kurmatura, Nagy-Hagymás, Öcsém, Gyilkostó.
f. vetusta KIM. — V. Ut prior.
f. binotata KIM. — V. Ibidem cum stirpe.
f. efurcillata KIM. — V. Ut prior.
f. unipalatalis KIM. — V. Tarkő, Nagy-Hagymás, Gyilkostó.
 var. *binodis* KIM. — V. Egyeskö, Öcsém, Vigyázókő, Gyilkostó.
f. veterima KIM. — V. Ut prior.
f. conjuncta KIM. — V. Simul cum stirpe.
f. furcillata KIM. — V. Ut prior.
f. unipalatalis KIM. — V. Ut prior.
 37. *canescens* CHARP. — V. Montes Bodzaenses (Tygeile, Piroska).
 var. *nefaria* KIM. — V. Montes Bodzaenses (Bratoesa).
 var. *transitans* KIM. — V. Montes Bodzaenses (Vallis Sipot, Coltiu natri, Dobromir, Piscul sicului, Albile, Tejkő).
f. decora KIM. — V. Montes Bodzaenses.
 var. *derepens* KIM. — V. Mons Csukás.
f. inornata KIM. — V. Mons Csukás.
f. unipalatalis KIM. — V. Mons Csukás.
 var. *caesarea* KIM. — V. Vallis Döblény.
 var. *Alberti* KIM. — V. Dongókő.
f. albina KIM. — V. Dongókő.
f. unipalatalis KIM. — V. Dongókő.
 var. *Haueri* E. A. BIELZ. (*laticosta* BOETTIG.) — V. Dongókő.
f. minor KIM. — V. Dongókő.
 var. *proxima* KIM. — V. Montes Bodzaenses : Dongókő.
 var. *ambigua* KIM. — V. Dongókő.
f. albina KIM. — V. Dongókő.
 var. *costicollis* KIM. — V. Dongókő.
f. unipalatalis KIM. — V. Dongókő.
 var. *mirabilis* KIM. — V. Montes Bodzaenses : Magura mare.
 var. *permira* KIM. — V. Montes Bodzaenses.
 var. *costata* E. A. BIELZ. — V. In silva inter montibus Csukás et Tészla.
 var. *striaticollis* KIM. — V. Montes Bodzaenses : Tészla, Vallis Babarunka.
f. albina E. A. BIELZ. — V. Ut prior.
f. unipalatalis KIM. — V. Ut prior.
 38. *regalis* M. BIELZ. — V. Tömös (Nagykőhavas).
f. major WESTERL. — V. Nagyköhavas.
f. minor WESTERL. — V. Nagyköhavas.
f. elatior WESTERL. — V. Nagyköhavas.
 var. *mutabilis* KIM. — V. Nagyköhavas.
f. bipalatalis KIM. — V. Nagyköhavas.
 var. *bifrons* A. SCHM. — V. Nagyköhavas, Kiskőhavas.
f. bipalatalis KIM. — V. Ut prior.
f. albina KIM. — V. Ut prior.
 var. *glabriuscula* ROSSM. — V. Kiskőhavas : Csirkemező.
f. baleaeformis KIM. — V. Kiskőhavas : Csirkemező.
f. unipalatalis KIM. — V. Kiskőhavas : Csirkemező.
f. tripalatalis KIM. — V. Kiskőhavas : Csirkemező.
 var. *adventicia* KIM. — V. Nagyköhavas.
f. baleaeformis KIM. — V. Nagyköhavas.
f. tripalatalis KIM. — V. Nagyköhavas.
 var. *Deubeli* WESTERL. — V. Nagyköhavas (Petriccsika).
f. albina KIM. — V. Ut Prior.
 var. *Wagneri* KIM. — V. Keresztényhavas : Nagy-Krurur.
f. bipalatalis KIM. — V. Ut prior.
 var. *proclivis* KIM. — V. Keresztényhavas : (Rüttli szurdok).
f. tripalatalis KIM. — V. Ut prior.
 var. *bellicosa* KIM. — V. Keresztényhavas (Farkasverem).
 var. *Mathildae* KIM. — V. Tömös (Vallis Tanina et Vladecz).
f. bipalatalis KIM. — V. Ut prior.
 39. *nixa* KIM. var. *novalis* KIM. — V. Mons Buksoi.
 40. *straminicollis* CHARP. — V. Bucsecs.
 var. *plumbea* ROSSM. — V. Bucsecs.
f. albina E. A. BIELZ. — V. Bucsecs.
 var. *cornea* A. SCHM. — V. Keresztényhavas.
f. albina KIM. — V. Brassó (Mons Czenk).
 var. *Schmidti* KIM. — V. Keresztényhavas.
f. crassa KIM. — V. Keresztényhavas.
f. crassior KIM. — V. Keresztényhavas.
 41. *Jickelii* KIM. — Vulkán (Kimpu sirului, Skok, Kimpu mielului).
 var. *occidentalis* KIM. — V. Petrozsény (Vallis et Piatra rosia, Vallis Taja).
 var. *microstoma* KIM. — V. Petrosz (Piatra sipotului).
 ? var. *cornea* E. A. BIELZ. — V. Romosz.
 42. *elegans* E. A. BIELZ. var. *diabolina* KIM. — V. Királykő (Ördögmalom).
 var. *glorifica* CHARP. — V. Királykő.
 var. *polita* KIM. — V. Királykő.
 var. *Boettgeri* KIM. — V. Királykő (Riu szakadék).

- var. *subcosticollis* A. SCHM. — V. Homorod-
Almás (Vallis Vargyas).
- var. *insignis* E. A. BIELZ. — V. Királykő (Kre-
patura).
- var. *subita* KIM. — V. Királykő (Barátkő).
- f. *albina* KIM. — V. Királykő (Barátkő).
- var. *Bogátensis* E. A. BIELZ. — V. Montes Per-
sányenses (Vallis Bogát, Felső-Komána, Felső-
Venicze, Krizba).
- f. *supraplicata* KIM. — V. Ut prior.
- f. *minor* WESTERL. — V. Ut prior.
- var. *laevigata* E. A. BIELZ. — V. Homorod-
Almás (Vallis Vargyas).
- var. *angustata* E. A. BIELZ. — V. Felső-Komána,
Felső-Venicze, Kucsuláta (Piatra Girbova).
- Subg. *Clausiliastra* MÖLLER.
43. *transsylvanica* E. A. BIELZ. (*Marisi* A. SCHM.) —
V. Szkerisora, Bucsumzásza, Toroczkó-Ujfalu,
Toroczkó, Koppánd, Torda, Nagyenyed, Mons
Kecskekő, Zalathna, Csib, Máda, Gyógyfürdő,
Csikmó, Bábólna, Vormága, Tresztia, Hunyad-
Boicza, Godinesd, Déva, Vajda-Hunyad, Go-
vásdia, Hátszeg, Várhely, Ponor, Petrozsény
(Csetate boli).
- f. *pellucida* KIM. — V. Vajda-Hunyad.
44. *Parreyssi* ROSSM. — III. Salgó-Tarján, Nyitra,
Trencsén, Vallis Vrátna, Rájecz-Teplicz, Mincsó,
Teplicska, Mons Kis-Kriván, Koritnicza, Mons
Szitnya, Vallis Hermanecz, Rózsahegy, Mons
Czebrat, Tátra, Tátrafüred, Vallis Tarpatak et
Bialka, Nedecz, Lubló, Igló, Szepes-Sümeg. IV.
Szádellő.
- var. *cerata* ROSSM. — III. Vallis Vrátna.
45. *marginata* ROSSM. — V. Kérolly, Alsó-Rákos,
Bucsecs, Alsó-Mojács, Törösvár, Királykő, Po-
jána nyameczului, Felek, Felső-Sebes, Szeben-
Boicza, Nagy-Talmács, Kis-Disznód, Czód, Riu-
szádului, Resinár, Nagyapold, Doborka, Szász-
esőr, Szászváros, Petrosz, Malomviz-Szuszény,
Hátszeg, Vallis Zsyl (Facza szkeri). VI. Me-
hádia.
- f. *minor* WESTERL. — V. Czód, Mons Götzen-
berg.
- var. *major* ROSSM. — VI. Banatus. (WESTER-
LUND. [169] p. 16)
- var. *bilabiata* ROSSM. — VI. Banatus.
46. *laminata* MONT. — I. Budapest, Vaskóh, Réz-
bánya. II. Sümegh, Kőszeg. III—V. Frequens.
VI. Mehádia. VII. Belska dolina, Stubica, Hu-
sinec, Gjurenščak, Podsused, Zágráb, Plesivica,
Károlyváros, Buljeva, Lokve, Severin. VIII.
Zengg.
- f. *albina* PFR. — V. Czód (Mons Presba), Riu-
szádului.
- f. *granatina* ROSSM. — III. Trencsén (Mons
Sztrazsó), Tátra. VII. Fužine (Mons Bitoraj)
- var. *partita* WESTERL. — VI. Domogled.
- var. *triloba* BOETTIG. — VII. Brinj, Ponikve.
- var. *major* A. SCHM. — VI. Moldava.
- var. *grandis* A. SCHM. — Hungaria.
- var. *virescens* A. SCHM. — III. Vallis Vrátna.
47. *grossa* ROSSM. — VII. Lukovdol, Lič, Fužine,
Delnice, Lokve, Brod, Mrkopalj, Risnjak, Slunj.
var. *inaequalis* A. SCHM. — VII. Risnjak, Sveta
gora, Bitoraj, Bjelica, Obruč, Grleš.
- f. *albina* BOETTIG. — VII. Kapella.
- var. *melanostoma* A. SCHM. — VII. Risnjak,
Plitvica.
48. *polita* A. SCHM. — VII. Kapella.
- f. *minor* WESTERL. — VII. Brinj.
49. *fimbriata* ROSSM. — VII. Lič, Fužine, Mrkopalj,
Lokve, Plitvica.
- f. *major* BOETTIG. — VII. Lukovdol, Severin.
- f. *pallida* ROSSM. — VII. Risnjak, Klek, Jelenje,
Tršće.
50. *orthostoma* MKE. — I. Nagy-Báród, Rézbánya,
Montes Biharenses. III. Vallis Vrátna, Sztra-
nyave, Tátra, Szepes-Béla, Landok, Vallis Kot-
lina. IV. Munkács, Repede. VI. Mehádia (sec.
LICHERDOPOL [141] p. 143.)
- f. *viridana* WESTERL. — III. Trencsén-Teplicz,
Vallis Vrátna, Mons Czebrat, Sucho-Skalno et
Vichnana, Tátra, Szepes-Béla, Landok, Vallis
Kotlina, Lubló, Igló, Szepes-Sümeg. IV. Eper-
jes, Drevenyik, Bártfa, Csicsva, Homonna,
Szádellő, Jászó. V. Mons Szurul, Czód.
- var. *filiformis* E. A. BIELZ. — III—V. In regio-
nibus montanis frequens.
51. *commutata* ROSSM. — VII. Croatia meridionalis.
var. *ungulata* ROSSM. — VII. Zágráb, Ožalj,
Oštarija, Lukovdol, Lokve, Delnice, Grbalj,
Brod, Risnjak, Tršće, Plešće, Sveta gora, Mons
Bjelica. VIII. Zengg.
52. *curta* ROSSM. var. *fusiformis* KÜST. — VII.
Mons Bjelica.
- Subg. *Herilla* AN.
53. *dacica* PFR. — VI. Mehádia, Krassova, Kazán,
Oravicza, Izlás.
- Subg. *Alinda* AN.
54. *plicata* DRAP. — I. Budapest, Nagyvárad, Ka-
lota, Nagy-Báród, Rézbánya, Élesd, Rév, Fo-
nácza. II. Szigliget, Balatonfüred, Siófok, Keszt-
hely, Sümegh, Kőszeg. III. Ghymes, Montes

- Privigyenses, Sztrazsov, Lubló, Nedecz. IV. Drevenyik, Branyiszkó, Abos, Kassa, Sáros, Eperjes, Tokaj, Szádellő, Csicsva, Homonna, Vihorlat, Munkács. VI. Mehádia, Karánsebes, Temesvár.
- f. *minor* KÜST. — In regione transsylvanica (V) et forsitan in reg. VII.
- f. *grossa* A. SCHM. — III. Igló, Szepes-Sümeg. IV. Szádellő.
- f. *albina* HAZAY. — IV. Csicsva.
- f. *costata* KIM. — V. Felső-Komána, Riuvadului, Vulkán, Verespatak, Zalathna.
- f. *implicata* E. A. BIELZ. — V. Radna, Segesvár, Berethalom, Nagyszeben, Mons Götzenberg, Vormága, Déva.
- var. *exalta* WESTERL. — III. Igló. VII. Croatia.
- var. *transsylvanica* KIM. — V. Frequens. VI. Mehádia.
- var. *biharica* CLESS. — I. Rézbánya, Sólyomkő, Belényes (Bélavár).
- var. *eremitella* WESTERL. — V. Transsylvanica (WESTERLUND [176] p. 35).
- var. *pseudostabilis* WESTERL. — Ut prior.
55. *biplicata* MONT. — I. Budapest. II. Kőszeg. III. Frequens. IV. Branyiszkó, Drevenyik, Sáros, Eperjes, Szádvár, Szádellő. VI. Mehádia. VIII. Ožalj, Zrinj. VIII. Zengg.
- dev. *dextrorsa* BRANCS. — III. Vallis Vrátna, Puchó.
- f. *grandis* ROSSM. — I. Budapest, Sólyomkő, Meziád, Rézbánya. III. Pozsony, Trencsén-Teplicz. IV. Szádellő. V. Koppánd, Tőkés, Acsuva, Felső-Grohót, Detonáta, Bucsumszásza, Abrudbánya, Vormága, Déva, Petrosz (Piatra sipotului), Vulkán (Piatra Zenoga, Kimpu mielului, Skok).
- var. *sordida* A. SCHM. — I. Budapest. III. Dévény, Trencsén, Rájecz-Teplicz, Kraszina, Mons Sztrazsov, Bezdedo, Salgó-Tarján. IV. Csicsva.
- var. *labiata* BOETTIG. — VII. Klek, Plitvica, Ljeskovac, Kapella.
- var. *carpathica* HAZAY. — III. Manin, Besztercze-Podhrágy, Sztrecsnó, Turó, Lietava, Zsolna, Teplicska, Sztranyave, Szepes-Béla, Landok, Podspád, Igló. IV. Szádvár, Szádellő.
- var. *hungarica* WESTERL. — Hungaria.
- var. *citrinella* A. SCHM. — VI. Domogled, Stájerlak.
- Subg. *Idyla* v. VEST.
56. *pagana* ROSSM. — V. Petrosz (Piatra sipotului), Nagy-Baár, Krivádia, Petrozsény (Csetate boli). VI. Mehádia, Vallis Cserna.
- var. *minor* WESTERL. — VI. Banatus.
- var. *elongata* A. SCHM. — VI. Mehádia.
- var. *mendax* A. SCHM. — V. Krivádia, Magura barului.
57. *rugicollis* ROSSM. — V. Ponor-Ohába. VI. Mehádia, Vallis Cserna.
- f. *minor* WESTERL. — Ut prior.
- var. *hastata* KÜST. — VI. Mehádia.
- var. *ochracea* KÜST. — VI. Banatus.
- var. *carissima* ROSSM. (*splendens* CHARP.) — VI. Mehádia.
- f. *banatica* KÜST. — VI. Banatus.
- f. *bella* ROSSM. — VI. Banatus.
- var. *oleata* ROSSM. — (? V. Hátszeg.) VI. Mehádia, Vaskapu.
58. *obvoluta* KÜST. — Hungaria meridionalis.
- Subg. *Strigillaria* v. VEST.
59. *cana* HELD. — I. Sólyomkő, Meziád, Rézbánya. III. Zliéchó, Manin, Vallis Vrátna, Mons Kis-Kriván, Mons Szitnya, Mons Viehnana, Podspád, Igló. IV. Drevenyik. V. In montibus Carpathicis meridionalibus et orientalibus frequens. VI. Banatus.
- f. *albina* KIM. — V. Nagy-Disznód.
- f. *flavina* KIM. — V. Nagy-Disznód.
- var. *transsylvanica* E. A. BIELZ. — V. Királykő, Töresvár, Alsó-Mojécs, Felső-Töresvár, Bucsecs.
- var. *praepinguis* A. SCHM. — V. Transsylvanica (sec. BOETTIGER).
- var. *farta* A. SCHM. — V. Bucsecs, Királykő.
- f. *minor* A. SCHM. — V. Bucsecs, Királykő.
- f. *major* A. SCHM. — V. Bucsecs, Királykő.
- f. *viridana* KIM. — V. Királykő.
- var. *iostoma* A. SCHM. — V. Montes Fogarasenses, Poresesd, Felső-Sebes, Mons Szurul, Fontinelle piatra, Burkács, Vallis gura voi, Pojana nyamczului, Felső-Porumbák, Kerczesora, Mons Negoj, Vallis Bulea, Vallis Doamni, Mons Tunszu, Montes Dregusenses, Sebes.
60. *vetusta* ROSSM. — I. Sólyomkő, Rézbánya, Fónácza. V. Őrmező, Godinesd, Baldovin, Alsó-Grohót, Kőrösbánya, Vulkán (Mons Zenoga), Mons Plejesa, Dilma mare, Kimpu mielului, Skok, Kimpu sirului. VI. Mehádia. VII. Ožalj, Klek, Kršlje, Brinj, Plitvice, Lukovdol, Delnice, Lokve, Mrkopalj, Kuželj (Hajdova hiža), Lokve, Tršće. VIII. Zengg.
- var. *striolata* E. A. BIELZ. — I. Élesd, Belényes, Rézbánya. V. Bánffy-Hunyad (Piatra arse), Vallis Girdaszka, Alsó-Girda, Felső-Vidra, Alsó-Vidra, Toroczkó-Ujfalu, Zalathna.
- f. *major* WESTERL. — Ut prior.

f. *minor* WESTERL. — Ut prior.

var. *conjuncta* KÜST. — V. Buc-umszásza, Ab-rudbánya, Zalathna, Csib, Mons Magura, Tre-sztia.

f. *exposita* A. SCHM. — V. Transsylvania.

Subg. *Dilataria* v. VEST.

61. *tenuilabris* ROSSM. — VI. Banatus.

62. *pirostoma* BOETTIG. — VII. Risnjak.

f. *minor* BOETTIG. — VII. Lokve, Risnjak, Lazac, Fužine.

63. *succineata* ROSSM. — VII. Kuželj (Hajdova hiža).

f. *major* BOETTIG. — VII. Mons Bitoraj, Čabar.

var. *gracilis* BRUS. — VII. Plitvica.

var. *tenuis* BRUS. — VII. Oštarija.

var. *substriata* BRUS. — VII. Croatia merid.

64. *Marcki* PFR. — VII. Croatia meridionalis.

var. *nympha* WESTERL. — VII. Croatia merid.

65. *raricosta* BOETTIG. — VII. Croatia merid., Velebit.

f. *minor* BOETTIG. — VII. Lokve, Velebit.

var. *emarginata* BOETTIG. — VII. Sveto Brdo.

66. *pulchella* PFR. — VII. Croatia merid., Velebit.

67. *Marchesetti* STOSSICH. — VII. Velebit.

68. *capillacea* ROSSM. — VII. Croatia meridionalis.

var. *Spiersi* WESTERL. — VII. Bilaj, Krčmar.

var. *krčmariensis* WESTERL. — VII. Bilaj, Krčmar.

69. *Mathildae* WESTERL. — VII. Croatia merid., Velebit.

70. *Dazuri* PFR. — VII. Perusič, Troj vrh.

Subg. *Delima* HARTM., BOETTIG.

71. *gibbula* ROSSM. — VII. Croatia.

var. *septentrionalis* WESTERL. — VII. Sušak.

72. *bosniensis* PFR. (*bosnica*) — VII. Ožalj, Károlyváros, Slunj, Plitvica (Milanovo jezero), Kuželj (Hajdova hiža).

var. *magnilabris* PFR. — VII. Slunjčica.

73. *ornata* ROSSM. — VII. Krapina, Klenovnik, Trakoséan, Razdrto, Stubica, Podsused, Zág-ráb, Plešivica, Slunj, Plitvice, Klek, Oštarija, Severin, Grbalj, Kuželj, Delnice.

var. *callosa* A. SCHM. — VII. Croatia.

var. *croatica* WESTERL. — VII. Croatia.

74. *semirugata* ROSSM. — VII. Croatia merid. (BRUSINA [51] p. 44.)

75. *vibex* ROSSM. — VII. Oštarija.

76. *conspurcata* ROSSM. — VIII. Buccari.

77. *decipiens* ROSSM. — VII. S.-Petac, Perusič, Oštarija, Montes Plisevica.

78. *gospiciensis* PFR. — VII. Gospič, Perusič, Bilaj.

f. *minor* BOETTIG. — VII. Ut prior.

f. *elongata* BOETTIG. — VII. Ut prior.

— *opaca* KÜST. — Dalmatiae civis; sec. PFEIFFER et PARREYSS etiam Croatiae incola (?!).

79. *binodata* ROSSM. — VIII. Fiume, Zengg.

80. *satura* ROSSM. — VIII. Sušak.

var. *croatica* PFR. — VII. Croatia (?).

Subg. *Medora* v. VEST.

81. *Barbieri* PFR. — VII. Srb (Sklop).

var. *urlaiensis* PFR. — VII. Mons Urlai.

82. *agnata* ANT. — VII. Oštarija, Ponikve, Drvenik, Lika, Kukuljanovo (Ponikve). VII. Lukovo-Žugarje.

var. *cognata* BOETTIG. — VIII. Carlopago.

Subg. *Pseudalinda* BOETTIG.

83. *fallax* ROSSM. — V. Kolozsvár, Görgény-Szt-Imre, Márpaták, Borszék, Gyergyó-Toplicza, Mons Nagy-Hagymás, Öcsém, Egyeskö et Terkő, Hargita, Kéroly, Lacus Szt-Anna, Büdös, Nagykőhavas, Keresztényfalva, Felső-Tömös, Keresztényhavas, Bucsecs, Töresvár, Királykő, Feketehalom, Felső-Venicze, Pojana morului, Montes Dragusenses, Kerczesora, Felső-Porumbák, Szurul, Alsó-Sebes, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Götzenberg, Kis-Disznód, Nagy-Disznód, Vallis Lotrióra, Vöröstorony, Girku, Czód (Mons Plesa et Presba), Riuszádului, Plaju Iván, Galbinul, Guraró, Dus, Nagy-Apold, Riomfalva, Segesvár, Zalathna.

f. *major* WESTERL. — V. Simul cum stirpe.

f. *minor* WESTERL. — V. Pojana nyamezului, Mons Szurul, Vallis Lotrióra, Czód.

f. *viridana* KIM. — V. Szurul.

var. *obscura* A. SCHM. — V. Kolozsvár, Felek.

84. *stabilis* PFR. (*aberrans* WESTERL.) — I. Nagy-Báród, Rézbánya, Élesd. III. Tátra. Szepes-Béla, Landok, Podspád, Igló. IV. Mons Zsornina, Bukovinka. V. Acsúva, Gaina, Grohot, Detonáta, Vormága, Bábólna, Déva. Petrosz (Piatra sipotului), Merisor, Vulkán (Mons Zenoga), Skok, Szászváros, Orlát, Guraró, Resinár, Nagyszeben, Nagy-Disznód, Kis-Disznód, Vöröstorony, Vallis Lotrióra, Segesvár, Kéroly, Hargita, Mons Öcsém, Egyeskö et Terkő, Gyilkoskő, Borszék, Gyergyó-Toplicza, Görgény-Szt-Imre, Apa-Nagyfalu, Radna, Tökés, Nagyenyed. VI. Mehádia.

85. *montana* PFR. — V. Skok, Kimpu melului, Vulkán (Mons Zenoga), Merisor, Petrosz (Piatra sipotului), Detonáta, Nagy-Apold, Dus, Galbinul, Guraró, Riuszádului, Plaju Iván, Czód

(Mons Plesa et Presba), Kis-Disznód. VI. Orsova, Korniareva.

f. *viridana* ROSSM. — V. Hátszeg (Mons Serell), Nuksora (Stina de riu), Retyezát (Vallis Valeriaszka), Piatra alba, Montes Dregusenses. VI. Banatus.

var. *jugularis* E. A. BIELZ. — V. Mons Szurul, Burkács, Pojána nyamezului, Felső-Porumbák, Negoii, Montes Kerczenses, Vallis Bulea, Domani et Leita, Sebes, Pojána morului, Fekete-halom, Királykő, Felső-Törösvár, Buceacs, Keresztényfalva, Keresztényhavas, Brassó, Rozsnyó, Tömös, Nagykőhavas, Tészla.

var. *cinerascens* STROB. — VI. Banatus.

Subg. *Papillifera* BOETTG.

86. *bidens* LINN. — VIII. Fiume.

Subg. *Graciliaria* E. A. BIELZ.

87. *concilians* E. A. BIELZ. — V. Szászesór, Szász-Orbó, Nagyg, Déva, Malomviz, Nagy-Baár. VI. Banatus.

dev. *dextrorsa* KIM. — V. Kis-Baár (Piatra barului).

var. *undulata* STROB. — V. Hunyad-Boicza, Godinest, Kazanest, Alsó-Borbatény, Vulkán, Urikány, Kimpu mielului, Kimpu sirului, Skok, Petrozsény (Csetate boli).

var. *Ettingeri* A. SCHM. — V. Szászesór, Retyezát, Petrosz (Piatra sipotului), Urikány, Dilma mare.

88. *filograna* ROSSM. — I. Meziád, Rézbánya, Fonácza, Szohodol. III. Trencsén, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna, Oroszlánkő, Bellus, Zliéchó, Mons Czebrat, Tátra, Vallis Kotlina, Landok. IV. Munkács. V. Frequens. VII. Zágráb, Lukovdol, Severin, Lokve, Kuželj, Grbalj, Veliki Drgomalj. VIII. Portoré.

f. *polita* KIM. — V. Kis-Baár (Magura barului), Vajda-Hunyad, Petrosz (Piatra sipotului).

f. *albina* BOETTG. — V. Brassó.

var. *transsylvanica* A. SCHM. (*distinguenda* E. A. BIELZ). — V. Detunáta, Valisora (Dealumare), Hunyad-Boicza, Tresztia, Déva.

var. *catarrhactae* E. A. BIELZ. — V. Alsó-Vidra, Alsó-Girda, Skerisora. VI. Mehádia (sec. LICHERDOPOL [111] p. 149).

var. *grandis* CLESSIN. — I. Montes Biharenses.

f. *gracilis* CLESSIN. — I. Montes Biharenses.

89. *gallinae* E. A. BIELZ. — V. Nagy-Halmágy (Montes Gaina : Dealu Arad).

Subg. *Fusulus* v. VEST.

90. *variens* C. PFR. — III. Vallis Hermanecz.

f. *diaphana* ROSSM. (*virenti-albida* HAZAY). — III. Vallis Hermanecz.

91. *interrupta* C. PFR. — VII. Panska gora.

Subg. *Kuzmicia* BRUS. (*Iphigenia* v. VEST.)

92. *parvula* STROB. — II. Keszthely, Borostyánkő. III. Trencsén, Szkalka, Kraszina, Szoblahó, Trencsén-Teplicz, Vápecz, Kassza-Podhrágy, Zliéchó, Bellus, Oroszlánkő, Lednicz, Noszicz, Klap, Maninköz, Szulyó, Minesó, Rohovieza, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna.

f. *minor* A. SCHM. — III. Oroszlánkő, Maninköz, Hricsó, Lietáva, Rájecz-Teplicz, Vallis Vrátna.

93. *dubia* DRAP. — I. Pestere. IV. Csicsva, Drevenyik, Eperjes. VII. Zágráb, Krapina.

var. *speciosa* A. SCHM. — III. Szepes-Sümeg, Szepes-Béla. IV. Szádellő, Tamásfalva.

var. *viindobonensis* A. SCHM. — II. Kőszeg. III. Pozsony, Pozsony-Szt-György, Borostyánkő, Mons Czebrat, Sucho-Skalno, Kopa et Vichnana, Likavka, Kralován, Koritnicza. IV. Eperjes.

var. *trencsényiensis* BRANCSIK (*Trencsinensis* BRANCS., CLESS., *gracilis* HAZAY). — III. Trencsén-Teplicz, Trencsén, Szoblahó, Szkalka, Illava, Kassza-Podhrágy, Noszicz, Sztrecsnó, Óvár, Brodnó, Csácza, Szulyó, Visnyó Sztranyave, Kis-Kriván, Teplicska, Malenicza, Pruzsina, Tátra, Vallis Kotlina, Igló, Szepes-Sümeg.

f. *subtilistriata* BRANCS. — III. Trencsén-Teplicz, Vápecz, Szarazsó, Bellus, Szoblahó.

f. *flavina* BOETTG. — III. Klepács.

dev. *dextrorsa* BRANCS. — III. Szulyó.

var. *manina* BRANCS. — III. Trencsén : Mons Manin, Orlove (Mons Klap), Szulyó.

var. *carpathica* BRANCS. — III. Trencsén, Kraszina.

f. *albina* BRANCS. — III. Hricsó, Rájecz-Teplicz.

f. *minor* BRANCS. — III. Oroszlánkő, Lednicz, Vallis Dolmány, Maninköz, Besztercze-Podhrágy.

f. *minima* BRANCS. — III. Trencsén.

f. *albina* BRANCS. — III. Hricsó, Rájecz-Teplicz.

f. *gracillima* BRANCS. — III. Rájecz-Teplicz.

f. *costata* BRANCS. (*Grimmeri* HAZAY) — III. Maninköz, Vallis Szulyó, Hricsó, Lietáva.

var. *pauperata* BRANCS. — III. Trencsén, Kis-Kriván, Vallis Vrátna.

var. *Traxleri* CSIKI. — IV. Oroszvég (Com. Bereg.)

var. *transsylvanica* A. SCHM. — V. Frequens. VI. Mehádia, Korniareva.

- f. *major* KIM. — V. Vajdék, Kimpu mielului. Czód (Mons Plesa).
- f. *minor* WESTERL. — V. Transsylvania.
- f. *costata* WESTERL. (*Grimmeri* E. A. BIELZ, KIM.) — V. Torda, Máda, Intre-Gáld, Petrozsény (Csetate boli).
- var. *obsoleta* A. SCHM. — IV. Csicsva.
- var. *albicillata* WESTERL. — VI. Banatus.
- var. *alpicola* CLESS. — III. Hungaria sept. (CLESSIN [62] p. 436). VI. Korniareva (LICHERDOPOL [111] p. 149.)
- var. *Schmidtiana* CLESS. — VI. Banatus (CLESSIN [62] p. 438).
94. *bidentata* STRÖM. — III. Hungaria sept. (CLESSIN [62] p. 438.)
95. *cruciata* STUD. — I. Montes Biharenses. III. Tátrafüred, Vallis Bialka.
- var. *gracilis* A. SCHM. f. *latestriata* A. SCHM. — V. Bánffy-Hunyad, Borszék, Gyergyó-Toplicza, Görgény-Szt-Imre, Hargita, Mons Öcsém, Egyeskö, Nagy-Hagymás, Terkő, Csik-Szt-Mihály, Lacus Szt-Anna.
96. *pumila* C. PER. — V. Kraszna-Bodza, Előpatak, Vallis Bogát, Kőhalom, Székely-Udvarhely, Segesvár, Hondorf, Berethalom, Medgyes, Felső-Bajom, Hosszuaszó, Nagy-Sink, Kerczesóra, Felek, Fenyőfalva, Bongárd, Szt-Erzsébet, Nagyszeben, Nagy-Talmács, Porcesed, Vöröstorony, Vallis Lotrora, Czód, Riuszadului, Kis-Disznód, Dus, Szászesór, Szászváros, Magyar-Bretteye, Dobra, Torda, Apanagyfalu.
- f. *albina* BOETTG. — V. Felső-Bajom.
- f. *major* A. SCHM. — VI. Banatus.
- f. *succosa* A. SCHM. — V. Nagyszeben.
- var. *leptostoma* A. SCHM. (*Sabljarii* BRUS.) — VII. Dolje (prope Podsused).
- *hepatica* KÜST. — Ex Hungaria merid. et Croatia enumerata. Species styriaca, apud nos verisimiliter non occurit.

Subg. *Pirostoma* v. VEST.

97. *ventricosa* DRAP. (*latestriata* BRUS.) — I. Rézbánya. II. Kőszeg. III. Pozsony, Ghymes, Appony, Trencsén, Puchó, Vallis Vrátna, Zliéchó, Noszicz, Rajecz-Teplicz, Vallis Hermanecz, Koritnicza, Oseda (Sucho-Skalno), Mons Kopa et Vichnana, Szepes-Béla. IV. Szádellő. VII. Zág-ráb, Klek, Plitvice, Belska dolina, Dolje, Bezek (Antrum Gyurenšcak), Podsused, Lukovdol, Lič, Zlobin, Mrkopalj, Lokve, Risnjak, Mons Paprod, Tršće.
- f. *gracilior* A. SCHM. — VI. Banatus.

98. *tumida* KÜST. — III. Vallis Vrátna, Rajecz-Teplicz, Mons Kis-Kriván, Vallis Hermanecz, Koritnicza, Szepes-Béla. Podspád, Igló. IV. Bártfa. V. Tőkés, Radna, Görgény, Mons Öcsém, Egyeskö et Terkő, Csik-Szt-Mihály, Székely-Udvarhely, Kéroly, Kraszna-Bodza.
- f. *major* WESTERL. — V. Transsylvania.
- var. *sobrina* WESTERL. — III. Tátra.
99. *plicatula* DRAP. — III. Rajecz-Teplicz, Vallis Vrátna, Trencsén, Szoblahó, Sztrázsó, Noszicz, Manin, Szulyó, Csáca, Mincsó, Kis-Kriván, Lietava, Mons Szitnya, Hradek, Mons Czebrat, Sucho-Skalno, Kopa et Vichnana, Szepes-Béla, Landok, Podspád, Igló, Szepes-Sümeg, Lubló, Nedecz, Selmezbánya, Ghymes. VII. Husinec, Karivaroš, Risnjak, Lokve, Tršće.
- var. *cruda* A. SCHM. — III. Landok, Vallis Bialka.
- var. *nana* SCHOLTZ. — II. Kőszeg. III. Tátra, Vallis Bialka, Vallis Hermanecz.
100. *latestriata* A. SCHM. — I. Vaskóh, Rézbánya, Solyomkő, Arad. III. Pozsony, Vallis Vrátna, Manin, Koritnicza, Vallis Hermanecz et Sztrazzena, Mons Czebrat et Vichnana, Szepes-Béla, Landok, Vallis Kotlina, Igló. IV. Bártfa, Eperjes, Torna, Munkács, Szt-Miklós, Repede, Kendereske. V. Frequens. VI. Temesvár.
- f. *major* A. SCHM. — III. Hungaria sept. (CLESSIN [62] p. 449).
- f. *minor* WESTERL. — V. Mons Szurul, Montes Cibinienses: Dealu ursului, Czód.
- f. *gracilior* A. SCHM. — V. Transsylvania.
- f. *obsoleta* KIM. — III. Mons Czebrat. V. Dus, Tiliska.
- var. *costulata* CLESS. — VI. Mehádia.
101. *densestriata* ROSSM. — VII. Belska dolina, Dolje, Goljak, Karivaroš, Kraljičin zdenac, Klek, Plitvice, Lukovdol, Crni lug, Mrkopalj, Tršće.
- var. *costulata* GREDL. — VII. Croatia.

Subg. *Uncinaria* v. VEST.

102. *turgida* ROSSM. (*Rossmässleri* CLESS.) — III. Vallis Vrátna, Mons Sztrazsov, Koritnicza, Mons Vichnana et Czebrat, Tátra, Szepes-Béla, Landok, Podspád, Vallis Kotlina, Késmárk. V. Görgény-Szt-Imre, Mons Nagy-Hagymás et Terkő, Hargita.
- var. *elongata* ROSSM. — III. Vallis Vrátna, Tátra.
- f. *virescens* HAZAY. — III. Simul cum stirpe.
- var. *fracta* WESTERL. — III. Tátra.
- var. *abdita* KIM. — V. Montes Cibinienses (Dealu Lotrora et D. Jaru).

103. *procera* E. A. BIELZ. — V. Tökés (Mons Cibiles), Szuplai.
var. *Paszlavszyki* CSIKI. — IV. Sztrojna (Montes Borlógyil).
104. *elata* ROSSM. — III. Igló, Szepes-Sümeg. V. Frequens. VI. Mehádia.
f. *minor* WESTERL. — V. Transsylvania.
f. *major* BOETTG. — III. Igló, Szepes-Sümeg. V. Nagykőhavas, Nagy-Hagymás.
f. *tetrica* WESTERL. — V. Transsylvania.
f. *viridana* KEM. — V. Mons Egyeskö, Nagyszeben, Montes Cibinienses (Stina Brenyásza).
105. *gulo* E. A. BIELZ. — IV. Munkács (Mons Csernek). V. Hidegszamos, Görgény-Szt-Imre, Mons Öcsém et Egyeskö, Székely-Udvarhely, Kéroly, Segesvár, Kraszna-Bodza.
106. *millennaris* CSIKI. — V. Vallis Bogát.

Fam. STENOGRYRIDAE.

Stenogyra SHUTTL.

1. *decollata* LINN. — VIII. Jablanac.

Cionella JEFFR.

2. *lubrica* MÜLL. (*subcylindrica* LINN.) — I. Budapest, Nagyvárad. II. Mohács, Akali, Tihany, Kőszeg, Sümegh. III. Pozsony, Dévény, Trencsén, Puchó, Trencsén-Teplicz, Koritnicza. IV. Munkács. V. Frequens. VI. Mehádia. VII. Podused, Goljak, Dolje, Zágráb, Slunj, Plitvica, Lukovdol, Ponikve, Grbalj.
var. *exigua* MENKE. — II. Keszthely. III. Pozsony, Dévény, Trencsén, Timoracz, Trencsén-Teplicz, Koritnicza, Zsolna, Hradek, Rózsahegy, Szepes-Béla, Landok, Vallis Kotlina, Tátrafüred, Késmárk, Lubló, Nedecz, Baldócz. IV. Jászó, Szepsi, Varannó, Nagy-Mihály, S.-A.-Ujhely, Munkács, Kölesin. V. Kéroly, Brassó, Felső-Tömös, Töresvár, Hosszuaszó, Nagy-Sink, Kerczesóra, Felek, Nagy-Talmács, Riuszádului, Szászujfalu, Szent-Erzsébet, Nagyszeben, Nagy-Csűr, Szászesór, Nagy-Apold, Nagy-Baár, Várhely, Krivádia, Merisor, Petrozsény (Csetate boli), Vulkán (Mons Zenoga), Algyógy, Bábólna, Máda, Zalathna, Hunyad-Boicza, Pietra Csáki.

Caecilianella BOURG.

3. *acicula* MÜLL. — I. Budapest. II. Komárom, Kőszeg. III. Pozsony, Trencsén. Puchó. IV. Jászó. V. Vajda-Hunyad, Nagyszeben, Felső-Bajom,

Medgyes, Segesvár, Fogaras, Vöröstorony. VII. Uj-Karlovic, Zágráb.

4. *aciculoides* JAN. — VIII. Buccari.

5. *Jani* de BETTA. — I. Budapest. (leg. HAZAY).

Fam. SUCCINEIDAE.

Succinea DRAP.

1. *putris* LINN. (*amphibia* DRAP., *asthena* BRGT., *trianfacta* WESTERL.) — I. Budapest, Püspök-fürdő. II. Mohács, Szántód, Tihany, Akali, Szigliget, Sümegh, Kőszeg, Komárom. III. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Trencsén-Teplicz Szulyó, Zsolna, Malenicza, Bánova, Závodje, Mons Szitnya, Szliács, Hradek, Rózsahegy, Tátrafüred, Podspád, Szepes-Rókus, Nedecz, Szepes-Béla, Késmárk, Igló. IV. Kassa, Bártfa, Varannó, Nagy-Mihály, Nádaska, Munkács, Podhering, Várpalánka. V. Déva, Nagyszeben, Fenyőfalva. VII. Budindol, Stubica, Lazina, Starigrad, Dolje Leškovčica, Zágráb, Topusko, Dubica.
var. *olivula* BAUD. — I. Budapest. III. Trencsén, Trencsén-Teplicz, Vallis Szulyó, Zsolna. IV. Kassa, Nádaska, Eperjes. V. Kézdivásárhely, Előpatak, Brassó, Nagyszeben, Petrozsény.
var. *limnoidea* PICARD. — I. Budapest. IV. Munkács, Oroszveg, Várpalánka.
var. *Clessiniana* HAZAY. — I. Budapest.
var. *grandis* HAZAY. — I. Budapest.
var. *angusta* HAZAY. — I. Budapest.
var. *Westerlundiana* HAZAY. — I. Budapest.
var. *perfecta* CLESS. — I. Budapest.
var. *Charpentieri* DUM. et MOT. — V. Nagyszeben.
var. *fontana* HAZAY. — I. Budapest. III. Trencsén-Teplicz. IV. Varannó.
var. *serussina* MOQ.-TAND. — III. Trencsén, Trencsén-Teplicz, Vallis Szulyó, Zsolna, Nedecz. IV. Varannó, Nagy-Mihály.
var. *parva* HAZAY. — I. Budapest.
2. *hungarica* HAZAY. — I. Budapest. II. Siófok, Tihany.
var. *hasta* HAZAY. — I. Budapest.
var. *bipartita* HAZAY. — I. Budapest.
var. *thermalis* HAZAY. — I. Püspökfürdő.
3. *elegans* RISSO. — I. Budapest. II. Kenese, Balaton-Magyaród, Siófok, Boglár Szántód, Tihany. III. Pozsony, Trencsén-Teplicz, Baldócz, Szepes-Béla, Nedecz, Ó-falu. IV. Kassa, Munkács, Várpalánka.
var. *Piniána* HAZAY. (*strepholena* BOURG., *cuneola* HAZAY, *subcuneola* SERV.) — I. Budapest. II. Balaton-Füred.

- var. *longiscata* MORELET. — I. Budapest. II. Kőszeg.
4. *Pfeifferi* ROSSM. — I. Budapest, Nagyvárad, Püspökfürdő. II. Kenese, Akali, Balaton-Udvari, Tihany, Balaton-Ederics, Szántód. III. Trencsén, Rájecz-Teplicz, Zsolna, Rózsahegy. IV. Nádaska, Varannó, Hosszumező, Nagy-Mihály, Tapoleza, Miskolcz, Munkács, Podhering, Várpalánka. V. Árapatak, Brassó, Felső-Komána, Kőhalom, Segesvár, Segesd, Erzsébetváros, Felső-Bajom, Hosszuaszó, Gyulafehérvár, Déva, Beszarabasa, Kis-Torony, Nagyszeben, Nagy-Csűr, Szent-Erzsébet, Szászfalu, Fenyőfalva, Kercz, Fogaras. VI. Mehádia. VII. Lepaves, Goljak, Zágráb, Lacus Kozjak.
- var. *recta* BAUD. — I. Budapest. V. Szt-Erzsébet.
- var. *brevispinata* BAUD. (*brevis* PASC.) — V. Nagyszeben, Fenyőfalva, Vöröstorony.
- var. *ochracea* de BETTA. — V. Borszék.
- var. *elata* BAUD. — Hungaria. (WESTERLUND [471] V., p. 13).
- f. *Baudoniana* HAZAY. — I. Budapest.
- var. *debilis* PFR. — I. Budapest.
5. *oblonga* DRAP. — I. Budapest, Nagyvárad. II. Tihany, Balaton-Udvari, Kenese, Akali, Szántód, Ságvár, Kőszeg. III. Pozsony, Dévény,

Trencsén-Teplicz, Zsolna, Szepes-Béla, Rusbach, Baldócz. IV. Nádaska, Varannó, Jászó, Bártfa, Munkács, Frigyesfalva, Várpalánka, Klastromalja. V. Kraszna-Bodza, Előpatak, Tömös, Zaizon, Brassó, Berethalom, Erzsébetváros, Kőhalom, Fogaras, Sebes, Felek, Fenyőfalva, Szászfalu, Szent-Erzsébet, Nagy-Csűr, Nagyszeben, Kis-Disznód, Resinár, Gyulafehérvár, Szászváros, Skerisora, VajdaHunyad, Urikány, Dilma mare. VII. Lipovac.

var. *agonostoma* Kob. (*elongata* A. BRAUN. *Jo-invillensis* BRGT.) — II. Tihany, Balaton-Udvari.

var. *obliqua* WESTERL. — Hungaria (WESTERLUND [471] V., p. 43).

var. *Lutetiana* MAB. (? *Droueti* KIM.) — V. Vajda-Hunyad, Vulkán (Mons Zenoga). In planitie frequens.

var. *Kobelti* HAZAY (*Fagotiana* WESTERL.) — I. Budapest.

var. *tumida* HAZAY (*Valcourtiana* SERV.) — I. Budapest. II. Balatonfüred.

var. *Szinnyeiana* HAZAY (*Hazayi* SERV., *balatonica* SERV.) — I. Budapest. II. Zamárdi.

f. *gracilis* HAZAY. — I. Budapest.

f. *ventricula* HAZAY. — I. Budapest.

Subordo. BASOMMATOPHORA.

Fam. AURICULIDAE.

Carychium O. F. MÜLL.

1. *minimum* MÜLL. — I. Budapest. II. Mohács, Balaton-Udvari, Kéthely. III. Pozsony, Trencsén, Puchó, Hradek, Oseda (Sucho-Skalno), Tátra, Szepes-Ófalu, Veresklastrom. IV. Varannó, Nádaska, Munkács, Podhering, Tövisfalva. V. Borszék, Kéroly, Kőhalom, Fenyőfalva, Nagy-Csűr, Nagyszeben, Kis-Disznód, Vulkán. VI. Mehádia, Stájerlak. VII. Zágráb.
2. *tridentatum* RISSO. — VII. Zágráb, Mrzla vodica. VIII. Zengg (Mons Vratnik).

Fam. ZOSPEIDAE.

Zospeum BOURG.

1. *alpestre* FREYER. — VII. In antris prope Ožalj et Dimitrij.

Fam. LIMNAEIDAE.

Limnaea (BRG.) RANG.

1. *stagnalis* LINN. — Frequens.

var. *vulgaris* WESTERL. — III. Trencsén.

var. *ampliata* CLESS. — VII. Sused.

var. *variegata* HAZAY. — I. Budapest.

var. *producta* J. COLB. — VII. In aquosis ad fluvios Sutla et Krapina.

var. *elophila* BOURG. — Secundum WESTERLUND ([171] V., p. 26) Hungariae, secundum CLESSIN ([62] p. 526) Transsylvaniæ civis.

2. *auricularia* LINN.* — I. Budapest, Püspökfürdő, Belényes. II. Szántód, Siófok, Sopron. III. Pozsony, Pozsony-Szt-György, Trencsén, Nyitra, Szepes-Ófalu. IV. Kassa, Abos, Koles-Hosszumező, S.-A.-Ujhely, Sárospatak, Podhering, Munkács, Oroszvég, Várpalánka. V. Nagyszeben, Kis-Torony. VII. Podsused, Zágráb, Károlyváros.

var. *fluminensis* CLESS., HAZAY. — III. Pozsony, Késmárk.

var. *ampla* HARTM. — I. Budapest. III. Oroszvár. V. Nagyszeben. VII. Fluv. Száva.

* *L. auriculariae* et *ovatae* synonyma sunt species sequentes a D. G. Servain e Hungaria descriptæ: *Allaina*, *vitri-nella*, *diaphanella*, *callista*, *incomparabilis*, *Bouchar-diana*, *physella* et *eumicra*.

- f. expansilabris* E. A. BIELZ. — V. Nagyszeben, Kereszténysziget.
 var. *ampulla* KÜST. — V. Nagyszeben.
 var. *mucronata* HELD. — V. Transsylvania. (CLESSIN [62] p. 536).
 var. *lagotis* SCHR. — I. Budapest. V. Nagyszeben, Nagy-Csűr, Kereszténysziget.
 var. *Wimmeriana* WESTERL. — Hungaria (WESTERLUND [171] V., p. 34).
 var. *janoviensis* KRÓL. — V. Transsylvania. (sec. WESTERLUND et CLESSIN).
3. *ovata* DRAP. — I. Budapest, Püspökfürdő. II. Kenese, Szántód, Siófok, Boglár, Akali, Tihany, Balaton-Udvari, Kéthely, Fonyód, Kőszeg. III. Pozsony, Oroszvár, Várna, Sztrecsnó. IV. Munkács, Podhering, Klastromalja, Gorond, A.-Schönborn. V. Ujgyház, Szelindek, Nagyszeben, Nagy-Talmács. VII. Razdrto, Podsused, Zágráb, Plitvica.
 var. *fontinalis* STED. *f. major* WESTERL. — Hungaria. (WESTERLUND [171] V., p. 37).
 var. *Piniana* HAZAY. — I. Budapest.
f. ventricosa HAZAY. — I. Budapest.
f. gracilis HAZAY. — I. Budapest.
 var. *Pulzkyana* HAZAY. — I. Budapest.
 var. *Hazayana* CLESS. — I. Budapest.
 var. *hasta* CLESS. — I. Budapest.
 var. *ampullacea* ROSSM. — I. Budapest.
f. major WESTERL. — Hungaria (WESTERLUND [171] V., p. 38).
f. patula DA C. — Hungaria. (CLESSIN [62] p. 537).
 var. *obtusum* KOB. — VII. Slavonia. (WESTERLUND [171] V., p. 39).
4. *peregra* MÜLL. — I. Budapest, Nagyvárad, Élesd, Robogány. II. Tihany, Fonyód, Akali, Sümegh, Kőszeg. III. Pozsony, Csukárd, Modor, Trencsén, Puchó, Selmezbánya (Mons Szitnya), Zsolna, Sztranyave, Trencsén-Teplicz, Rájecz-Teplicz, Rózsahegy, Likavka, Csorba, Lucivna, Sunyava, Szepes-Béla, Zdjár, Vallis Kotlina, Podspád, Tátrafüred, Késmárk, Nedecz, Igló. IV. Kassa, Jászó, Torna, Varannó, Nádaska, Bártfa, S.-A.-Újhely. V. Frequens. VII. Razdrto, Bela, Igrišće, S.-Iván, Lazina, Goljak, Zágráb, Plitvice, Dretulja, Krbavica, Lipovac, Brod. VIII. Novi.
 var. *producta* WESTERL. (*elongata* CLESS.) — VI. Banatus.
 var. *apricensis* AD. (*microstoma* KOB.) — III. Csáca, Várna, Óvár. V. Fenyőfalva.
 var. *croatica* KOB. — VII. Croatia.
 var. *Ullepitschi* WESTERL. — VII. Croatia.
- var. *Heydeni* KOB. — VII. Croatia.
 var. *fulva* F. SCHM. (*curta* KOB.) — III. Szulyó. V. Transsylvania.
5. *palustris* MÜLL. (*colombiana* SERV., *callomphala* SERV., *balatonica* SERV., *udvarica* SERV.) I. Budapest. II. Siófok, Balatonfüred, Balaton-Udvari, Tihany, Sümegh, Kőszeg, Sopron. III. Pozsony, Pozsony-Szent-György, Trencsén, Zsolna. IV. Abos, Kassa, Sáropatak, Oroszveg.
 var. *corvus* GMEL. (*Renoufi* SERV.) — I. Budapest. II. Kenese, Akali, Szántód, Balaton-Magyaród, Boglár, Karád, Kéthely, Keszthely, Fonyód, Tihany. V. Benczecz, Szászváros, Gyulafehérvár, Felvincz, Hosszúaszó, Zsidve, Kereszténysziget, Kis-Torony, Nagyszeben, Szt-Erzsébet, Bongárd, Mól, Vesztény, Fenyőfalva, Felek, Kercz, Alsó-Szombath, Brassó, Árapatak. VII. Varasd.
 var. *Baudoniana* HAZAY. — I. Budapest.
 var. *Clessiniana* HAZAY. — I. Budapest. II. Szántód, Siófok, Kenese, Akali, Tihany, Kéthely, Keszthely, Fonyód.
 var. *curta* CLESS. (*Tualiana* SERV., *Gueretiana* SERV.) — II. Balaton. V. Transsylvania.
 var. *turricula* HELD. — I. Budapest, Püspökfürdő. II. Kéthely, Kőszeg. III. Trencsén, Tepla. IV. Budamér, Rozgony, Gorond. V. Kolozsvár.
 var. *fusca* PFR. — III. Trencsén, Zsolna. VII. Lazina.
 var. *transsylvania* KM. — I. Nagyvárad, Püspökfürdő. IV. Nagy-Szőllős, Mármarosziget. V. Radna, Gyergyó-Toplicza, Csik-Szt-Király, Bodza, Szász-Hermány, Prázsmár, Kőhalom, Segesd, Erzsébetváros, Medgyes, Hosszúaszó, Rűsz, Nagy-Csűr, Nagyszeben, Kis-Torony, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Nagy-Disznód, Kis-Disznód, Szászváros, Déva.
 var. *gracilis* HAZAY. — IV. Nádaska.
 var. *taurica* CLESS. — II. Kenese. (WEISS [165] p. 20.)
 var. *parvula* HAZAY. — I. Budapest.
6. *truncatula* MÜLL. — I. Budapest, Nagyvárad. II. Balaton-Udvari, Fonyód, Kőszeg. III. Pozsony, Trencsén, Trencsén-Teplicz, Zsolna, Kis-Kriván, Szepes-Ófalu, Nedecz, Szepes-Béla, Likavka, Rózsahegy, Nyitra. IV. Nádaska, Mármarosziget, Munkács, Podhering. V. Nagyszeben, Szent-Erzsébet, Bongárd, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Fogaras, Brassó, Prázsmár, Szászhermány, Bodza, Zsidve, Gyulafehérvár, Szászváros. VII. Podsused, Zágráb, Svica, Senjskadraga.
 var. *longispinata* CLESS. — V. Transsylvania.

var. *camuna* ADAMI. — VII. Croatia. (WESTERLUND [171] V., p. 50.)

var. *maximella* COLB. — I. Belényes (Sashegy).

var. *Basteroti* VILLA. — Hungaria. (VILLA [160] p. 32).

var. *adriatica* HIRC. — VIII. Martinšćica, Buccari.

Fam. PHYSIDAE.

Physa DRAP.

1. *fontinalis* LINN. — I. Budapest. II. Karád, Kéthely, Sopron. III. Pozsony-Szent-György, Trencsén. V. Szeben-Boicza, Fenyőfalva, Besimbák, Fogaras. VII. Goljak, Crnek.

2. *hypnorum* LINN. — I. Budapest, Nagyvárad. III. Pozsony. IV. Palocsa. V. Gyergyó-Tölgyes, Erzsébetváros, Porcesed, Resinár, Déva. VII. Goljak.

Planorbis GUETT.

3. *corneus* LINN. (*metatarsius* SERV.) — I. Budapest, Nagyvárad. II. Kenese, Szántód, Siófok, Balaton-Magyaród, Balaton-Tördemicz, Balatonfüred, Zamárdi, Szigliget, Boglár, Akali, Tihany, Karád, Kéthely, Keszthely, Fonyód, Sümegh, Kőszeg, Frankó. III. Pozsony, Pozsony-Szent-György, Trencsén. IV. Budamér, Nádaska, S.-A.-Ujhely, Sáropatak, Munkács, Felső-Schönborn, Szobráncz. VII. Eszék.

var. *elophilus* BOURGT. (*megistus* BGT., *praeclearus* LET.) — I. Nagyvárad, Füzes-Gyarmat, Szeghalom. IV. Mármarosziget. V. Gyergyó-Toplicza, Árapatak, Brassó, Alsó-Komána, Alsó-Venicze, Kőhalom, Fogaras, Fenyőfalva, Bongárd, Nagyszeben, Szászesanád, Gyulafehérvár, Balázsfalva, Hosszúaszó, Zsidve. VII. Eszék.

var. *banaticus* LÁNG (*similis* M. BIELZ). — I. Budapest. II. Kőszeg. IV. Nádaska. Imreg. V. et VI. etiam occurrat (WESTERLUND [171] V., p. 67).

var. *ammonoceras* WESTERL. — Hungaria.

var. *stenostoma* BGT. — I. Nagyvárad. V. Kis-Kalán, Déva, Medgyes, Musna, Hosszúaszó, Monora, Nagyszeben, Resinár, Szent-Erzsébet, Fenyőfalva, Nagy-Talmács, Rakovicza, Kercz, Brassó, Gyergyó-Toplicza.

4. *planorbis* LINN. (*umbilicatus* MÜLL., *margi-natus* DRAP.) — I. Budapest, Nagyvárad, Élesd, Robogány, Beél, Füzes-Gyarmat. II. Kenese, Akali, Szántód, Siófok, Szigliget, Balaton-Tördemicz, Tihany, Balaton-Udvari, Karád, Balaton-Ederics, Kéthely, Keszthely, Fonyód, Kőszeg, Fertőtó, Sümegh, Győr. III. Pozsony, Trencsén, Puchó, Bohuszlovicz. IV. Budamér, Kassa, Varannó, Nagy-Mihály, S.-A.-Ujhely,

Nádaska, Torna, Tapolcza, Szobráncz, Munkács, Felső-Schönborn. V. Kolozs, Torda, Felvincz, Déva, Magyar-Bénye, Gyulafehérvár, Nagyszeben, Kis-Torony, Szent-Erzsébet, Hortobágyfalva, Fenyőfalva, Felek, Besimbák, Fogaras, Brassó, Prázmár, Szász-Hermány, Árapatak, Kőhalom, Csik-Szent-Király, Gyergyó-Toplicza, Segesd, Erzsébetváros, Medgyes, Zsidve, Hosszúaszó, Rűsz. VII. Borovgáj.

f. *submarginatus* JAN. — V. Transsylvania (teste GREGLER, CLESSIN [62] p. 572).

f. *major* WESTERL. — Hungaria. (WESTERLUND [171] V., p. 69).

5. *carinatus* MÜLL. — I. Budapest. II. Kenese, Boglár, Tihany, Karád, Balaton-Ederics, Kéthely, Keszthely, Fonyód. III. Pozsony.

var. *dubius* HARTM. (*fontinalis* HAZAY). — I. Budapest.

6. *vortex* LINN. — I. Budapest. II. Keszthely, Akali. III. Pozsony.

var. *compressus* MICH. — I. Budapest.

var. *numulus* HELD. — III. Pozsony, Dévény.

7. *vorticulus* TROSCH. — II. Akali, Kéthely. III. Pozsony-Szt-György.

var. *charleus* HELD. — I. Budapest. III. Pozsony. IV. Várpalánka.

8. *septemgyratus* ROSSM. — II. Lipótfalva (Com. Vas.) III. In sedimento fluv. Rajcsanka. V. Salamon, Kőhalom, Árapatak, Fogaras, Fenyőfalva, Hosszúaszó.

9. *spirorbis* LINN. — I. Budapest, Püspökfürdő, Súlyomkő. II. Siófok, Tihany, Karád, Kéthely, Sümegh, Kőszeg, Horvát-Zsidány, Német-Keresztur. III. Pozsony, Dévény, Luki (Com. Liptó). IV. Varannó, S.-A.-Ujhely, Budamér, Kassa, Klacsanó, Podhering, Várpalánka, Zornina. V. Haud frequens. VII. Zágráb, Maksimir, Borovgáj. f. *major* WESTERL. — V. Nagyszeben.

var. *leucostoma* MELL. (*rotundatus* auct.) — II. Siófok, Balatonfüred. III. Csáca, Rájecz-Teplicz, Trencsén, Puchó, Igló. IV. Budamér, Nádaska, Munkács. VII. Zágráb.

var. *Dazuri* MÖRCH. — V. Transsylvania et VII. Croatia. (WESTERLUND [171] V., p. 73).

f. *Hazayana* HAZAY. — I. Budapest. II. Siófok.

10. *Ressmannicus* WESTERL. — V. Transsylvania. (WESTERLUND [171] V., p. 74).

11. *contortus* LINN. — I. Budapest. II. Kéthely, Akali. III. Pozsony, Dévény, Trencsén. V. Szeben-Boicza, Fenyőfalva, Besimbák, Fogaras, Kőhalom, Árapatak, Csik-Szt-Király, Gyergyó-Toplicza.

12. *albus* MÜLL. — I. Budapest, Nagyvárad. II. Akali.

- III. Pozsony, Trenesén, Puchó, Csáca, Szepes-Ófalu, Veresklastrom, Tapoleczafürdő. V. Nagyszeben, Fenyőfalva, Felek, Fogaras, Brassó, Csik-Szt-Király. VII. Podsused, Zágráb.
13. *glaber* JEFFR. — I. Budapest. II. Akali. III. Rájecz-Teplicz.
14. *crista* LINN. (*cristatus* DRAP.) — I. Budapest. II. Akali. III. Pozsony. V. Nagyszeben.
var. *spinulosa* CLESS. — I. Budapest. V. Nagyszeben.
var. *nautilus* LINN. — I. Budapest. II. Akali, Kenese, Kéthely, Keszthely. V. Nagyszeben.
var. *Bielzi* KIM. — V. Szent-Erzsébet.
15. *complanatus* LINN. — I. Budapest, Nagyvárad. III. Pozsony. IV. Klacsanó, Oroszvég. V. Kőhalom, Nagyszeben. VII. Dobova, Malo Brežje, Lazina, Podsused, Zágráb.
var. *euphaeus* BGT. (*Kobelli* HAZAY). — I. Budapest.
f. *major* WESTERL. — Hungaria (WESTERLUND [171] V., p. 85).
16. *riparius* WESTERL. — I. Budapest.
17. *nitidus* MÜLL. (*Servaini* BGT.) — I. Budapest, Nagyvárad, Szőlős. II. Karád, Kéthely, Akali, Lacus Balaton. III. Nyitra. IV. Munkács, Várpalánka. V. Árapatak, Prázsmár, Brassó, Fogaras,

Kőhalom, Hosszúaszó, Ujegyház, Vizakna, Nagyszeben, Nagydisznód, Szászváros, Bászárábásza, Felső-Vácza. VII. Leskovčica, Krapina.
var. *Clessini* WESTERL. — I. Budapest. II. Kőszeg.
var. *cupreus* WESTERL. — VI. Banatus. (WESTERLUND [171] V., p. 86).

Ancylus MÜLL.

18. *fluvialis* MÜLL. — I. Budapest. II. Lipótfalva. III. Pozsony, Sztrecsnó, Zsolna, Polom, Tátra (Zdjári hágó), Késmárk, Igló, Selmezbánya. IV. Torna, Munkács, Klastromalja, Bukovinka. V. Görgény, Vácza, Nagy-Runk, Riuszadului, Czód, Kis-Disznód, Nagyszeben, Vallis Lotriora, Felek, Kerez. VII. Kuželj, Grbalj, Severin, Ribje, Hrčic, Fužine, Lič. VIII. Fiume.
var. *cornu* CLESS. — I. Belényes. V. Vajdahunyad, Zalasd.
var. *phrygius* CLESS. — VII. Plešce. (HIRC. [89] p. 384).
19. *recurvus* KÜST. — V. Transsylvania. (WESTERLUND [171] V., p. 94).
20. *lacustris* LINN. — I. Budapest. II. Kenese, Karád, Akali. III. Pozsony. IV. Sárospatak, Klacsanó, Gorond. V. Kőhalom, Nagyszeben. VII. Zágráb.

Ordo. PROSOBRANCHIA.

Subordo. PECTINIBRANCHIA.

Fam. HYDROBIIDAE.

Hydrobia HARTM.

1. *declinata* FRFLD. — VII. Croatia. (WESTERLUND [171] VI., p. 36.)
2. *consociella* FRFLD. — VII. Croatia: Dobra v. Riečina? (BRUSINA [49] p. 15).

Bithyniella MOQ.-TAND.

3. *Heydeni* CLESS. — VII. Lescovac.
4. *austriaca* FRFLD. — III. Pozsony-Szt-György, Trenesén-Teplicz, Szoblahó, Vápecz, Klap, Zsolna, Vrátna, Rájecz-Teplicz, Kalinka (Com. Zólyom), Selmezbánya (Mons Szitnya). IV. Kassa, Abos, Eperjes, Varannó, Vereshegy, Szent-Miklós, Iglincz.
var. *solidula* BRANCS. — III. Trenesén: Turó, Visnyó.
var. *fusca* BRANCS. — III. Trenesén: Mons

Sztrazsov, Zliéchó (Mazsár), Brodno, Kis-Divina.

- var. *longula* BRANCS. — III. Vieszka (Vallis Dohnány).
var. *melanostoma* BRANCS. — III. Vallis Vrátna, Mons Vápecz.
5. *Dunkeri* FRFLD. — III. Tátrafüred, Szepes-Béla, Szepes-Rókus.
6. *opaca* FRFLD. — VII. Velebit.
7. *hungarica* HAZAY. — I. Budapest. IV. Szent-Miklós, Iglincz.
var. *pura* HAZAY. — I. Budapest.
8. *hyale* WESTERL. — VII. Skrad.
9. *Lacheineri* SCHM. — VII. Mrzla vodica, Tršće, Drvenik, Skrad.
10. *minutissima* K. — VII. Podsused, Kraljičin zdenac, Ogulin, Severin.
11. *croatica* HIRC. — VII. Brod (pr. Lesnica). VIII. Draga, Martinščica.

12. *velebitana* CLESS. — VII. Velebit, Lika, Grbalj.
 13. *Schmidti* K. — VII. Kraljičin zdenac (prope Zágráb), Ogulin, Dretulja (prope Plaški). VIII. Zengg (Sveti Križ).
 14. *lata* FRELD. — IV. Kassa.
 var. *scalaris* CLESS. — IV. Kassa.
 15. *tornensis* HAZAY. — IV. Nádaska.
 16. *Heynemanni* HAZAY. — IV. Tapoleza (prope Miskolcz).
 17. *compressa* FRELD. — VII. Kapella: Leskovac.
 18. *conovula* FRELD. — VII. Croatia. (WESTERLUND [171] VI., p. 75).
 19. *miliaria* FRELD. — VII. Croatia. (WESTERLUND [171] VI., p. 76).
 20. *Penchinati* BGT. — VI. Alsó-Duna. (WESTERLUND [171] VI., p. 78).
 21. *elevata* CLESS. — VII. Velebit.
 22. *Stossichi* CLESS. — VII. Velebit.
 23. *Hazayi* CSIKI (*pannonica* HAZAY non *Lithoglyphus pannonicus* FRELD.) — IV. Jászó, Szádvár.
 Lithoglyphus HARTM.
 24. *pannonicus* FRELD. — IV. Miskolcz, Jászó. VIII. Fiume.
 25. *naticoides* C. PFR. (*fuscus* C. PFR.) — I. Budapest. II. Balatonfüred, Kenese, Szántód, Boglár, Fenék, Fonyód, Tihany. III. Alsó-Vág et Nyitra (prope fluv. Danubio). IV. Munkács, Várpalánka. V. Karna, Gyógyfürdő, Balázsfalva, Vöröstorony. VI. Orsova. VII. Brod, Severin.
 26. *Renoufi* SERV. — II. Kenese, Fenék.
 27. *apertus* KÜST. — I. Budapest. VI. Orsova. VII. Podsused, Zágráb, Kupa, Sziszek, Petrinja.
 28. *fluminensis* SCHM. — III. Alsó-Vág et Nyitra. (sec. HAZAY). VII. Croatia. (sec. WESTERLUND et CLESSIN).
 29. *prasinus* SCHM. — VI. Ada-kale. VII. Ogulin, Slunjčica, Leskovac.
 30. *pyramidatus* MÖLLDF. — VII. Károlyváros, Ogulin.
 31. *turbinatus* FRELD. — VIII. Fiume.
 32. *pygmaeus* FRELD. — VII. Krasič, Károlyváros, Dretulja, Dobra, Severin, Plešće. VIII. Fiume, Martinšćica.

Emmericia BRUS.

33. *patula* BRUM. — VII. Croatia.
 var. *detrita* KÜTSCH. — VIII. Fiume.
 34. *expansilabris* BGT. — VIII. Croatia merid.

Fam. BITHYNIIDAE.

Bithynia LEACH.

1. *tentaculata* LINN. — I. Budapest. II. Kenese,

- Boglár, Tihany, Karád, Balaton-Ederics, Kéthely, Keszthely, Fonyód, Akali, Szántód, Siófok, Balaton-Magyaród, Sümegh. III. Pozsony, Dévény, Pozsony-Szent-György. IV. Nádaska, Torna. V. Brassó, Erzsébetváros, Medgyes, Gyulafehérvár, Felek, Szeben-Boicza. VII. Podsused, Goljak, Zágráb, Dubica, Gospić.
 var. *crassitesta* BRÖMME. — II. Fonyód. (WEISS [165] p. 23.)
 var. *producta* MENKE. — II. Szántód.
 var. *marginata* WESTERL. — V. Medgyes.
 var. *thermalis* HAZAY. — I. Budapest.
 2. *Leachi* SHEPP. (*ventricosa* GRAY, *balatonica* SERV.) — I. Budapest. II. Balatonfüred, Akali, Szántód, Tihany.
 var. *Troscheli* PAASCH. — IV. Várpalánka. V. Árapatak, Kőhalom, Fogaras, Déva, Dobra, Lopusnyak, Kolozsvár.
 3. *Majewskyi* FRELD. — VII. Croatia. (WESTERLUND [171] VI., p. 49).
 4. *abrupta* BRUS. — VII. Slatina (prope Krapina).

Fam. VIVIPARIDAE.

Vivipara LAM.

(*Paludina* LAM.)

1. *contecta* MILLET. (*vivipara* DRAP., *vera* FRELD., *brachya* BGT.) — I. Budapest. II. Szántód, Karád, Balaton-Ederics, Kéthely, Keszthely, Tihany, Sümegh, Sopron. III. Pozsony, Zabos, Pozsony-Szt-György. IV. Nádaska, Tokaj, Sárospatak, Munkács, Klacsanó, Felső-Schönborn, Gorond. V. Apa-Nagyfalu, Brassó, Fogaras. VII. Lazina, Maksimir.
 2. *Hazayi* WESTERL. (*mamillata* HAZAY nec KÜST.) I. Budapest.
 3. *hungarica* HAZAY (? *Penchinati* BOURGT.) — I. Budapest. III. Pozsony, Oroszvár.
 4. *vivipara* LINN. (*fasciata* MÜLL.) — I. Budapest, Szöllős. IV. Nádaska, Tokaj, Sárospatak. VII. Malo-Brežje, Goljak, Zágráb.

Fam. VALVATIDAE.

Valvata MÜLL.

1. *piscinalis* MÜLL. — I. Nagyvárad, Szöllős. II. Akali, Szántód, Tihany, Balaton-Udvari, Lacus Balaton. III. Pozsony. IV. Munkács. V. Nagyszeben, Fenyőfalva, Felek. VII. Goljak.
 2. *fluviatilis* COLB. — I. Budapest, Nagyvárad. II. Akali, Szántód, Tihany.
 3. *naticina* MENKE. (*balatonica* SERV.) — I. Budapest. II. Balatonfüred, Tihany.

4. *erythropomalia* HAUFF. — VII. Croatia.
 5. *macrostoma* SEENB. — I. Budapest.
 6. *cristata* MÜLL. — I. Budapest. II. Győr, Kenese, Akali, Tihany, Karád, Kéthely, Keszthely, Fonyód. V. Kolozsvár, Szász-Hermány, Árapatak, Fogaras, Gyulafehérvár.

Fam. MELANIIDAE.

Melania LAM.

1. *Holandri* FÉR. — VII. Zágráb, Sused, Krapina. var. *coronata* KÜST. — VII. Croatia.
 var. *laevigata* ROSSM. — VII. Paka, Budindol, Topličica, Vidak, Velika Rijeka, Bistrica, Sutinsko, Granešina, Maksimir, Zágráb, Bregana, Rakovica, Goli vrh, Mreznica, Dobra, Korana, Siroka rieka, Slunjčica, Plaški, Topusko, Maja, Zrinj, Umetić, Lacus Milanovo jezero, Fluv. Kulpa, Unna et Száva.
 var. *agnata* C. PFR. (*cornea* KÜST.) — VI. Alsó-Duna.
 var. *aequata* C. PFR. — VII. Fluv. Száva. (CLESIN [62] p. 676.)
 var. *legitima* ROSSM. — VII. Bednja, Rzdrtó, Krapina, Podsused, Zágráb, Kupa, Ogulin, Slunj, Topusko, Fluv. Unna, Lacus Milanovo jezero.
 var. *semiplicata* BRUS. — VII. Topusko.
 Species sequentes a BOURGUIGNAT e Croatia et Slavonia descriptæ, *Melaniae Holandri* synonyma sunt: *eximia*, *Pilariana*, *crassilabris*, *Fagotiana*, *krapinensis*, *gigantea*, *raphidia*, *Letourneuxi*, *bosnica*, *Bourguignati*, *castanea*, *codiella speciosa* et *amblya*, præterea *M. crassa* KUTSCH. et *ponderosa* VILLA.

Melanopsis FÉR.

(Hemisinus SWAINS.)

2. *acicularis* FÉR. — I. Budapest. III. Alsó-Vág, Nyitra (sec. LÁNG). VII. Razdrto, Harmica, Budindol, Husinec, Podsused, Zágráb, Rakovica, Kutinja, Kupa, Lešće, Ogulin, Károlyváros, Slunj, Siroka rieka, Sused.
 var. *aciculella* SCHM. (*Audebartii* CLESS.) — I. Budapest. VII. Fluv. Száva.
 var. *cornea* MLEDT. — Fluv. Duna et Száva.
 var. *bihariensis* CLESS. — Robogány.
 Ad speciem hanc pertinent: *glinatica* BRGT. (*Glinensis* CLESS.), *praeclara* BRGT., *Servaini* BRGT., *Hagemülleria* BRGT., *Mabilliana* BRGT., *pyramidalis* BRGT., *peracuta* BRGT., *Letourneuxi* BRGT., *potamactebia* BRGT., et *pachystoma* BRGT. e Croatia.

3. *Esperi* FÉR. — VII. Razdrto, Budindol, Podsused, Zágráb, Goli vrh, Kutinja, Kupa, Lešće, Ogulin, Károlyváros, Slunj, Krnjak, Brod, Severin. (Synonyma *M. Esperi* sunt species sequentes e Croatia et Slavonia descriptæ: *decussata* FÉR., *Rossmässleri* BRGT., *Berlani* BRGT., *danubialis* BRGT., *Pfeifferi* BRGT., *pusilla* BRGT., *Anceyana* BRGT., *stenostoma* BRGT., *Servainiana* BRGT., *nocturna* BRGT., *Letourneuxi* BRGT., *Pilariana* BRGT., *Saint-Simonis* BRGT., *acroxia* BRGT. et *Bourguignati* BRGT.)
 4. *Audebardi* PRÉV. (*thermalis* BROU.) — I. Budapest. IV. Tapoleza.
 5. *Parreyssi* PHIL. (*costata* auct., *glabrata* CLESS., *innodata* WESTERL.) — I. Püspökfürdő. var. *scalaris* WESTERL. — I. Püspökfürdő.

Fam. CYCLOPHORIDAE.

Cochlostoma JAN.

(Pomutias STRÜ.)

1. *Braueri* A. WAGN. — VII. Ogulin (Mons Klek). var. *latestriata* A. WAGN. — VII. Velebit: Visočica, Vaganski vrh.
 2. *elegans* CLESS. — VII. Velebit: Podgorje. VIII. Fiume (sec. WESTERLUND).
 var. *irregularis* A. WAGN. — VII. Velebit.
 var. *spectabilis* A. WAGN. — VIII. Lukovo-Žugarje.
 var. *tumida* A. WAGN. — VII. Gospić (Mons Visočica).
 var. *similis* A. WAGN. — VII. Oštarija.
 3. *oostoma* WESTERL. — VIII. Lukovo-Žugarje, Zengg.
 4. *scalarinum* A. et B. VILLA. — VII. Belska dolina, Moravice. VIII. Zengg.
 var. *Schmidti* WESTERL. — VIII. Fiume (Tersato).
 5. *Hirci* HIRC. — VIII. Fiume, Vallis Fiumara et Surinja, Ponikve, Scoglio di S.-Marco, Scurigne, Martinšćica, Portoré, Buccarica, Buccari, Novi, Zengg.
 6. *septemspirale* RAZOUM. — VII. Zágráb, Šestine, Markuševac, Dolje, Podsused, Medvedgrad, Ožalj, Károlyváros, Slunj, Klek, Grbalj, Mons Bjelica, Brod, Delnice, Mons Obruč, Suhi vrh, Snježnik, Bitoraj. VIII. Fiume.
 var. *Heydeniana* CLESS. — VII. Montes Papuk, Grbalj, Bezek, Stubica, Drežnik, Károlyváros, Ogulin, Klek, Kapella (Jezerane), Svica, Prokikve, Plitvica, Slunj, Ožalj, Kostanjevac.
 7. *gracile* L. PFR. var. *Sturanji* A. WAGN. — VII. Montes Plješevica: Priboj, Jezero Korenica.

8. *banaticum* WESTERL. — VI. Banatus? VII. Croatia?
 9. *croaticum* L. PFR. — VII. Perusič, Gospić, Mons Klek, Plitvica, Barilovic, Povile, Visočica, Sarrica, Slunj, Ožalj, Otočac, Kula, Gračac, Udbina, Kuk, Mali Halan, Vaganski vrh, Trovera, Brinj, Perusič. VIII. Zengg.
 10. *Reitteri* BOETTIG. — VII. Jezerane, Brinj, Zuta-lokva, Prokikve, Buljeva Lokva.
 11. *tergestinum* WESTERL. — VIII. Fiume.
 var. *grahovana* A. WAGN. — VIII. Fiume (Grahovo).
 12. *tortivum* A. WAGN. — VII. Delnice. VIII. Fiume, Zengg.
 13. *Waldemari* A. WAGN. — VII. Ogulin, Mons Klek, Lukovdol, Brod, Kuzelj, Mons Bitoraj, Delnice, Drgomalj, Zvečaj, Čabar, Vrbovsko, Skrobotnik, Moravec, Brlog, Perusič, Žuta-lokva, Mons Risnjak, Ožalj.
 14. *nanus* WESTERL. — VII. Delnice, Veliki Obruč, Vaganski vrh, Visočica, Oštarija, Udbina.
 var. *dubia* A. WAGN. — VII. Trnovac (Metla).
 15. *Clessini* HIRC. — VII. Mons Risnjak.
 var. *dichilus* WESTERL. — VII. Udbina.
 16. *Stossichi* HIRC. — VIII. Buccari.

Fam. CYCLOSTOMIDAE.

Acme HARTM.

1. *polita* HARTM. — III. Rózsáhegy (Mons Czebrat),

- Tátra, Landok. V. Kolozsvár. VII. Zágráb (Š. Simun).
 2. *oedogyra* PALAD. — V. Dongókő, Vöröstorony (Vallis Lotriora), Kis-Baár (Piatra barului), Petrosz (Piatra sipotului), Ponor-Ohába, Petrozsény (Csetate boli), Vulkán (Mons Zenoga), Vajda-Hunyad.
 3. *gracilis* CLESS. — I. Budapest.
 4. *banatica* ROSSM. — V. Vöröstorony (Vallis Lotriora), Czód, Kis-Disznód, Gyógyfürdő, Ponor-Ohába, Kis-Baár (Piatra barului), Nagy-Baár (Magura), Petrosz (Piatra sipotului), Petrozsény (Csetate boli), Parosény, Vulkán (Mons Zenoga), Govásdia. VI. Herkulesfürdő, Domogled, Vallis Cserna, Stájerlak.
 5. *lineata* DRAP. — I. Budapest.
 6. *spectabilis* ROSSM. — VII. Zrinj, Lukovdol.
 7. *similis* REINH. — V. Petrozsény (Csetate boli), Petrosz (Piatra sipotului), Kis-Baár (Piatra barului), Vajda-Hunyad, Vulkán (Vallis Balea et Mons Zenoga).
 8. *perpusilla* REINH. — VI. Herkulesfürdő.

Cyclostoma DRAP.

9. *elegans* MÜLL. — II. Fenék, Tihany. Balaton-Udvari. (WEISS [165] p. 22). VIII. Frequens.
 10. *costulatum* ROSSM. — VI. Herkulesfürdő. VIII. Čerevič (Fruska gora).

Subordo SCUTIBRANCHIA.

Fam. NERITINIDAE.

Neritina LAM.

1. *danubialis* C. PFR. — I. Budapest. III. Pozsony. In Danubio, Vág et Nyitra, Nógrád-Verőcze.
 var. *stragulata* C. PFR. — VII. In fluv. Száva et Kulpa.
 var. *carinata* F. SCHM. — VII. Razdrto, Stubica, Budindol, Lazina, Husinec, Podsused, Zágráb,
 Károlyváros, Petrinja, Topusko, Lešee, Ogulin, Široka rieka, Plaški, Brod, Severin.
 2. *fluviatilis* LINN. — VIII. Sveti Juraj.
 3. *transversalis* C. PFR. — I. Budapest. III. Pozsony; fluv. Nyitra et Vág. V. Deés, Balázsfalva, Kercz, Poresesd, Alsó-Sebes, Vöröstorony.
 4. *Prevostiana* C. PFR. — I. Robogány, Püspökfürdő. II. Tata. III. Tátra. IV. Tapoleza. VII. Podsused.
 var. *hungarica* KÜST. — IV. Tapoleza.

Classis. PELECYPODA.

(Lamellibranchia, Bivalva, Acephala).

Fam. SPHAERIIDAE.

Sphaerium Scop.

1. *rivicola* LAM. — I. Budapest. III. Pozsony.
2. *corneum* LINN. — I. Budapest. Szöllős. II. Kenese, Balaton-Magyaród, Siófok, Kőszeg, Sopron. III. Trencsén, Szepes-Ófalu. V. Gyergyó-Toplicza, Kőhalom, Prázsmár, Földvár, Brassó, Fogaras, Fenyőfalva, Újgyház, Nagyszeben, Alsó-Borbaháteny, Parosény. VII. Lazina, Zágráb, Maksimir.
var. *nucleus* STUD. — II. Sümegh.
3. *scaldianum* NORM. — IV. Klacsanó.
4. *lacustre* MÜLL. (*calyculata* DRAP.) — I. Budapest. II. Kőszeg. III. Pozsony, Biskupicz, Nozdrkócz. IV. Munkács, Klacsanó, Gorond. V. Nagyszeben, Kis-Disznód, Nagy-Talmács, Fenyőfalva, Újgyház, Segesvár, Fogaras, Brassó, Prázsmár. VII. Dobova, Zaprešić, Zágráb.
var. *major* DUP. — I. Budapest.
var. *Steini* A. SCHM. — I. Budapest. III. Lucsivna, Szuczava, Felső-Sunyava. V. Fenyőfalva (Lacus Maaren).
5. *hungarica* HAZAY. — I. Budapest. III. Pozsony.
var. *planulata* HAZAY. — I. Budapest.

Pisidium C. PFR.

6. *annicum* MÜLL. (*balatonicum* SERV.) — I. Budapest. II. Kenese, Boglár, Fonyód, Szántód, Siófok. IV. Szt-Miklós, Repede. VII. S.-Ivan (Barač), Plaski, Plitvice.
Henslowianum SHEPP. — II. Akali, Tihany, Fonyód. (WEISS [163] p. 24.)
7. *fontinale* C. PFR. (*fosarinum* CLESS., *casertanum* GASS.) — II. Kenese, Akali, Kéthely, Tihany, Kőszeg. III. Csáca, Trencsén, Rózsahegy, Kubin, Nedecz, Szepes-Ófalu, Zdjár. IV. Nádaska. V. Balánbánya, Bodza, Prázsmár, Brassó, Töresvár, Persány, Besimbák, Kercesora, Kerez, Felső-Porumbák, Felek, Fenyő-

falva, Nagy-Talmács, Kis-Disznód, Nagy-Szeben, Nagy-Csűr, Kimpu mielului, Urikány, Bászarábásza, Steja. VII. Vereshegy.

8. *casertanum* POLI. — I. Súlyomkő. II. Siófok. III. Trencsén, Trencsén-Teplicz. V. Nagyszeben, Szent-Erzsébet, Fenyőfalva, Felek.
var. *ovatum* CLESS. — V. Nagyszeben, Szent-Erzsébet.
9. *subtruncatum* MALM. var. *cuneatum* E. A. BIELZ. — V. Gyergyó-Tölgyes, Szász-Hermány, Besimbák, Felső-Porumbák, Fenyőfalva, Újgyház, Nagyszeben.
10. *milium* HELD. — I. Budapest.
11. *obtusale* C. PFR. — IV. Varannó. V. Bodza, Prázsmár, Kőhalom, Persány, Segesd, Nagy-Talmács, Nagyszeben.
var. *personatum* MALM. — V. Nagyszeben, Bongárd.
12. *pusillum* GMEL. — V. Fenyőfalva (Lacus Maaren).

Fam. UNIONIDAE.

Unio RETZ.

1. *batavus* LAM. (*savensis* DRT., *potamius* LOC., *moesicus* DRT.) — I. Budapest, Szöllős. II. Ádánd, Sióvölgy, Balaton-Udvari, Akali, Sümegh, Loesmánd, Szombathely. III. Pozsony, Nyitra, Csáca, Závodje, Szepes-Béla. IV. Fluv. Tapoly, Ronyva, Bodrog et Bodva; Frigyesfalva, Kölesin, Repede, Szent-Miklós, Podhering, Klastromalja, Várpalánka. V. Csíkszereda, Kőhalom, Szeben-Boicza, Nagyszeben, Hermány, Szecsel, Torda. VII. Bedekovčina, Sutla, Husinec, Podsused, Maksimir, Jasenovac, Slunj, Brieg.
- f. *ater* NILS. — I. Budapest. V. Erzsébetváros.
var. *crassus* RETZ. — I. Budapest, Szöllős. III. Pozsony, Csáca. V. Kolozsvár, Maros-Ludas, Alsó-Szombath, Héviz, Illyefalva, Kőhalom, Uzon, Segesvár, Erzsébetváros, Kis-Kend, Balázsfalva, Szakadát, Mól, Fenyőfalva, Szeben-

Boicza, Nagy-Talmács, Alsó-Vácza, Szurduk.
VII. Resnik, Jamnica, Jastrebarsko.

var. *ondovens* HAZAY. — IV. Fluv. Ondova.
(Com. Zemplén).

var. *albensis* HAZAY. (*Hazayanus* CLESS.) — II.
Com. Fehér, Veszprém.

2. *pictorum* LINN. (*balatonicus* SERV., *proechistus*
BRGT., *eumacrus* BRGT.) — I. Budapest. II. Ke-
nese, Akali, Szántód, Balatonfüred, Boglár, Ba-
laton-Udvari, Ádánd, Sió-Berek, Fonyód, Siófok,
Tihany. III. Pozsony, fluv. Vág et Nyitra. IV.
Fluv. Tapoly et Bodrog (Com. Zemplén). V.
Nagyszeben, Ujegyház, Déva. VII. Podsused,
Zágráb.

3. *tumidus* PHIL. (*Dubreili* SERV., *croaticus* DRT.)
I. Budapest. II. Siófok. III. Pozsony, Fluv. Vág
et Nyitra. IV. Fluv. Bodrog (Com. Zemplén),
Alsó-Schönborn. VII. Bednja, Jasenovac.

Anodonta CUV.

4. *cygnea* LINN. (*mutabilis* CLESS., *cellensis* GM.,
eumorphia BRGT., *callidaea* BRGT., *Dupuyi*
RAY et DRT., *krapinensis* BRGT., *aeschmopsis*
BRGT., *Pilariana* BRGT., *savica* BRGT., *scaphi-*
diella BRGT., *Spiridionis* BRGT., *Brusinae*
BRGT.) — I. Budapest, Nagyvárad. II. Sümegh.
III. Nyitra, Trencsén. IV. Sárospatak, Kolcs-
Hosszmező, Torna, Podhering, Várpalánka,
Munkács. V. Nagyszeben, Orlát, Szeben-Boicza,

Alsó-Szombath. Balázsfalva. VII. Podsused,
Zágráb.

var. *balatonica* HAZAY (*platténica* SERV., *bala-*
tonica SERV., *Tihanyica* SERV., *Tissoti* SERV.,
hydatina SERV., *aquatica* SERV., *Briandiana*
SERV., *Renoufi* SERV., *Hazayana* SERV., *Dub-*
reili SERV.) — II. Kenese, Akali, Szántód, Sió-
fok, Balaton-Füred, Balaton-Udvari, Fonyód,
Tihany.

var. *anatina* LINN. (*piscinialis* NILS., *rostrata*
HELD., *ponderosa* PFR.) — I. Budapest, Szöllős.
II. Tihany, Ádánd (Fluv. Juba), Kenese, Szom-
bathely, Sopron. III. Pozsony, Nyitra, Trencsén.
IV. Eperjes, Zemplén (Fluv. Tapoly et Ronyva).
V. Nagyszeben, Szent-Erzsébet, Szeben-Boicza,
Fenyőfalva, Szakadát, Alsó-Szombath, Alsó-
Venicze, Mezőség (Lacus Czege). VII. Krapina,
Podsused, Zágráb, Sutla, Maksimir, Dubica,
Zaprešić.

5. *complanata* ROSSM. (*Penchinati* BRGT., *lige-*
rica BRGT., *Tanousi* BRGT.) — III. Pozsony,
Nyitra. VII. Goljak, Sutla.

Fam. DREISSENIDAE.

Dreissena VAN BEN.

1. *polymorpha* PALLAS (*fluviatilis* PALL.) — I.
Budapest. II. Kurtakeszi (Fluv. Zsitva.) III.
Pozsony. VI. Fluv. Bega.

Conspectus familiarum, generum et specierum.

Classis. Gastropoda.

Ordo. Pulmonata.

Familia	Genus	Species	Varietates	Dubiosæ et importatæ
1. Testacellidæ	1	7	5	—
2. Glandinidæ	1	1	—	—
3. Arionidæ	1	4	1	—
4. Limacidæ	3	9	7	—
5. Vitrinidæ	3	35	15	—
6. Zonitidæ	1	5	3	—
7. Patulidæ	2	5	2	—
8. Helicidæ	11	76	71	2
9. Buliminidæ	2	9	13	—
10. Pupidæ	13	106	287	2
11. Stenogyridæ	3	5	1	—
12. Succineidæ	1	5	30	—
13. Auriculidæ	1	2	—	—
14. Zospeidæ	1	1	—	—
15. Limnæidæ	1	6	45	—
16. Physidæ	3	20	23	—

Ordo. Prosobranchia.

Familia	Genus	Species	Varietates	Dubiosæ et importatæ
17. Hydrobiidæ	4	34	7	—
18. Bithyniidæ	1	4	5	—
19. Viviparidæ	1	4	—	—
20. Valvatidæ	1	6	—	—
21. Melaniidæ	2	5	10	—
22. Cyclophoridæ	1	16	10	—
23. Cyclostomidæ	2	10	—	—
24. Neritinidæ	1	4	3	—

Classis. Pelecypoda.

Familia	Genus	Species	Varietates	Dubiosæ et importatæ
25. Sphæriidæ	2	12	6	1
26. Unionidæ	2	5	6	—
27. Dreissenidæ	1	1	—	—
	66	397	550	5

Summa

Familiarum	27
Generum	66
Specierum	397
Varietatum	550
Dubiosarum et importatarum	5

} = 952.

INDEX GENERUM.

	Pag.		Pag.		Pag.
A canthinula	23	F rauenfeldia	16	P agodina	25
Acme	40	Fruticicola	21	Paludina	38
Agriolimax	16	Fusulus	31	Papillifera	31
Alinda	28	G landina	15	Patula	18
Alopia	26	Gonostoma	22	Physa	36
Amalia	16	Graciliaria	31	Pirostoma	32
Amphitrorsus	24	H elicella	19	Pisidium	41
Ancylus	37	Helicogena	23	Planorbis	36
Anodonta	42	Helix	23	Pomatia	23
Arianta	20	Hemisinus	39	Pomatias	39
Arion	15	Herilla	28	Pseudalinda	30
B alea	26	Heynemannia	15	Punctum	18
Bielzia	16	Hyalinia	17	Pupa	25
Bithynella	37	Hydrobia	37	Pupilla	25
Bithynia	38	Hygromia	21	S imrothia	16
Buliminus	23	I dyla	29	Sphaerium	41
C aecilianella	33	Iphigenia	31	Sphyradium	26
Campylæa	19	Isoalopia	26	Stenogyra	33
Garychium	34	Isthmia	26	Strigillaria	29
Chilotrema	22	K rynickillus	16	Succinea	33
Chondrulus	24	Kuzmičia	31	T achea	23
Cionella	33	L auria	24	Torquilla	25
Clausilia	26	Lehmannia	16	Trochulus	16
Clausiliastra	28	Limax	15	U ncinaria	32
Cochlostoma	39	Limnæa	34	Unio	41
Conulus	16	Lithoglyphus	38	V allonia	22
Coryna	25	M acularia	23	Valvata	38
Cyclostoma	40	Mastus	24	Vertigo	26
D audebardia	15	Medora	30	Vitrina	16
Delima	30	Melania	39	Vivipara	38
Dentistomus	24	Melanopsis	39	X erophila	19
Dilataria	30	Modicella	25	Z ebrinus	24
Dreissena	42	N apæus	23	Zonites	18
E mmericia	38	Neritina	40	Zospeum	34
Eucampylæa	19	O rcula	24		
Eulota	19	Odontocyclas	25		